

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOSOSYAL
SORUNLARININ VE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK
HİZMETLERİNE DUYDUKLARI İHTİYAÇLARIN BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Rüstem Göktürk HAYLI

Malatya-2016

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOSOSYAL
SORUNLARININ VE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK
HİZMETLERİNE DUYDUKLARI İHTİYAÇLARIN BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Rüstem Göktürk HAYLI

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Emine DURMUŞ

Malatya-2016

KABUL VE ONAY

T.C.

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı

[Rüstem Göktürk HAYLI] tarafından hazırlanan [İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Psikososyal Sorunlarının ve Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Duydukları İhtiyaçların Belirlenmesi] başlıklı bu çalışma, [19/08/2016] tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından [Yüksek Lisans] tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Şahin KAPIKIRAN
Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Emine DURMUŞ
Üye : Yrd. Doç. Dr. Yüksel ÇIRAK

O N A Y

...../...../2016

Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Yrd. Doç. Dr. Emine DURMUŞ danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Psikososyal Sorunlarının ve Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Duydukları İhtiyaçların Belirlenmesi** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın tarafımda yazıldığını ve faydalandığım bütün kaynakların hem metin içinde hem de kaynakçada bilimsel yöntemlere uygun şekilde gösterilenlerden ibaret olduğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

19/08/2016

Rüstem Göktürk HAYLI

ÖNSÖZ

Üniversite dönemi, genel olarak 18-22 yaşları arasına denk gelen bir dönem olması sebebiyle insan yaşamında yetişkinliğe kritik ve önemli bir geçiş dönemidir. Dolayısıyla bu dönemdeki bireylerin yaşayabileceği hem üniversite ile ilgili hem de kişisel sorunlarının üstesinden gelmesine yardımcı olma konusunda üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin önemli bir rolü vardır. Bu araştırmada, İnönü Üniversitesi öğrencilerinin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine olan ihtiyaçları incelenerek, üniversitede bir psikolojik danışma ve rehberlik merkezi kurulabilmesine öncülük etmek amaçlanmıştır.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında sahip olduğum birçok bilgi ve donanımı kazanmamı ve kendimi bu alanın gerçek bir üyesi olarak hissetmemi sağlayan, tez çalışmam süresince bana verdiği destek ve motivasyon, benimle paylaştığı bilgi birikimi ve deneyimleri için değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Emine DURMUŞ hocama teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim boyunca Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında gelişmemi sağlayan ve üzerimde büyük emekleri olan anabilim dalındaki diğer hocalarım Sayın Prof. Dr. Mustafa KILIÇ'a, Sayın Prof. Dr. Mustafa KUTLU'ya, Sayın Doç. Dr. Özcan SEZER'e, Sayın Doç. Dr. Taşkın YILDIRIM'a Sayın Yrd. Doç. Dr. Abdullah ATLI'ye ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Yüksel ÇIRAK'a saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımdaki bütün başarıları elde etmemde çok büyük emekleri olan, hayatım boyunca benden desteklerini bir an için bile esirgememiş ve kendilerini hayatımdaki en büyük örnek olarak aldığım sevgili annem ve babama yürekten teşekkür ederim.

Yoğun iş yüklerine rağmen tez çalışmam süresince verdikleri destek ve motivasyon için, değerli hocalarım ve meslektaş arkadaşlarım Arş. Gör. Servet ATİK'e, Arş. Gör. Fatih KAYA'ya ve destek veren diğer araştırma görevlisi arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Araştırmaya destek veren bütün İnönü Üniversitesi öğrencilerine ayrı ayrı teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOSOSYAL SORUNLARININ VE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİNE DUYDUKLARI İHTİYAÇLARIN BELİRLENMESİ

HAYLI, Rüstem Göktürk

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Emine DURMUŞ

Ağustos-2016, XIII+115 sayfa

Bu araştırmanın amacı, İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunlarının belirlenerek bunların çeşitli değişkenlere göre nasıl farklılaştığını incelemek ve psikolojik danışma ve rehberlik konusundaki ihtiyaçlarını belirlemektir.

Araştırma, hem betimsel tarama hem ilişkisel modelde tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 bahar döneminde İnönü Üniversitesi merkez yerleşkesindeki fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören toplam 23603 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenden tabakalı seçkisiz örnekleme yoluyla seçilmiş toplam 1184 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmış; betimsel istatistik hesaplamaları yapılmış, üniversite ile ilgili sorunların yaşanma düzeyleri üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için Lojistik Regresyon Analizi uygulanmıştır.

Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin psikososyal sorunları yaşama düzeylerinin, başta sosyal olanaklarla ilgili sorunlar olmak üzere, yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin özellikle dersler ve sınavlar ile öğretim elemanlarıyla ilgili sorunlar yaşama düzeyleri üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim düzeyi ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı düzeyde etkili olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin psikososyal sorunlardan büyük bir kısmını yaşama düzeyleri üzerinde babanın öğrenim düzeyi, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölümden memnun olmanın anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır.

Araştırma sonucunda, öğrencilerin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyma düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmının bu hizmetlerin çoğuna “hiç ihtiyaç duymadıkları” tespit edilmiştir. Bununla birlikte, kadın öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine erkek öğrencilerden daha fazla ihtiyaç duydukları belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Üniversite, üniversite öğrencileri, üniversite öğrencilerinin sorunları, üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri.

ABSTRACT

DETERMINATION OF PSYCHOSOCIAL PROBLEMS AND NEEDS ABOUT PSYCHOLOGICAL COUNSELLING AND GUIDANCE OF İNÖNÜ UNIVERSITY STUDENTS

HAYLI, Rüstem Göktürk

Master's Degree, İnönü University, Institute of Educational Sciences

Department of Psychological Counselling and Guidance

Advisor: Assistant Professor Doctor Emine DURMUŞ

August-2016, XIII+115 pages

The aim of this research to determine psychosocial problems and examine how differs these according to various variances and needs of psychological counselling and guidance of İnönü University students.

This research was designed both in descriptive survey and relational model. The population of the research were 23603 students studying in faculties and colleges at central campus of İnönü University in 2015-2016 spring semester. The sample of the research were 1184 students selected from population through stratified random sampling. The data of the research were collected using data collection form arranged by researcher. The analysis of the data was done by using SPSS 22 packaged software, descriptive statistical calculations was made, Lojistic Regression Analysis was made to determine effect of factors on problem levels about university experienced by students.

As a result of the research, it is determined that psychosocial problem levels experienced by students, especially problems about social facilities, is high. It is also determined that gender, education level of mother and being satisfied with the university have significant effect on psychosocial problem levels about especially lessons/exams and lecturers. Education level of father, to choose the department willingly and to have information about university and department before start the university have not significant effect on levels of the most of psychosocial problems.

As a result of the research, it is determined that need levels of university psychological counselling and guidance services is low. It is seem that most of the students “never” need most of this services. It is also seem that female students need more psychological counselling and guidance services than male students.

Various suggestions based on the results of the research arranged.

Key Words: University, university students, problems of university students, university psychological counselling and guidance services.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY.....	I
ONUR SÖZÜ.....	II
ÖNSÖZ.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	VI
İÇİNDEKİLER.....	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	XI

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	6
1.2.1. Araştırmanın Alt Amaçları.....	6
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Varsayımlar.....	8
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8
1.6. Tanımlar.....	8

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	9
2.1. Kuramsal Bilgiler.....	9
2.1.1. Yükseköğretimdeki Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri...9	
2.1.1.1. Türkiye’deki Bazı Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Birimleri.....	20
2.1.2. Üniversite Öğrencilerinin Özellikleri.....	21
2.1.3. Üniversite Öğrencilerinin Yaşadıkları Sorunlar.....	22

2.2. İlgili Araştırmalar.....	25
2.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Problemleri ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	25
2.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Problemleri ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	29
2.2.3. Yükseköğretimdeki PDR Hizmetleri ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	31
2.2.4. Yükseköğretimdeki PDR Hizmetleri ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	34

BÖLÜM III

YÖNTEM	40
3.1. Araştırmanın Modeli.....	40
3.2. Evren ve Örneklem.....	41
3.3. Veri Toplama Yöntemi.....	44
3.4. Veri Toplama Aracı.....	47
3.4.1. Veri Toplama Formunun Hazırlanması.....	48
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Değerlendirilmesi.....	49

BÖLÜM IV

BULGULAR	52
4.1. Psikososyal Sorunlara İlişkin Bulgular	52
4.2. Psikososyal Sorunlar Yaşama Düzeylerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular.....	55
4.3. Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Gereksinimlerine İlişkin Bulgular.....	79

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE YORUM 86

5.1. Psikososyal Sorunlara İlişkin Tartışma ve Yorum.....86

5.2. Psikososyal Sorunlar Yaşama Düzeylerinin Bağımsız Değişkenlere Göre
Değerlendirilmesine İlişkin Tartışma ve Yorum.....88

5.3. Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Gereksinimlerine
İlişkin Tartışma ve Yorum.....89

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER 93

6.1. Sonuçlar.....93

6.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....94

6.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....94

6.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....95

6.2. Öneriler.....95

6.2.1. Uygulayıcılar için Öneriler.....96

6.2.2. Araştırmacılar için Öneriler.....98

KAYNAKÇA 99

EKLER 111

EK 1. İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Araştırma İzin Yazısı.....112

EK 2. Veri Toplama Formu.....113

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Tablo Başlığı	Sayfa
1.	Türkiye’deki Bazı Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Birimleri.....	17
2.	Araştırmanın Evren ve Örnekleme.....	41
3.	Örnekleme Dahil Edilen Öğrencilerin Demografik Bilgilerinin Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	42
4.	Örnekleme Dahil Edilen Öğrencilerin Bazı Bilgilerinin Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	44
5.	Veri Toplama Formunun Üçüncü Bölümündeki Grup Ölçeğinin Sınır Değerleri.....	49
6.	Öğrencilerin Psikososyal Sorunları Yaşama Düzeyleri	50
7.	“Dersler ve Sınavlar Hakkında Yeterince Bilgi Alamama” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları	53
8.	“Dersleri Anlamakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları	54
9.	“Derslerin Çok Yüzeysel İşlenmesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları	55
10.	“Seçmeli Ders Sayısının Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları	56
11.	“Bölüm Müfredatlarının Çok Zor Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....	57
12.	“Sınavlardaki Soruların Derstekilerden Farklı Bilgiler Gerektirmesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....	58

13. “Derslere Girmeyi Sevmeme” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....59
14. “Sınavlara Çalışmakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....60
15. “Öğrenciler Arasında Aşırı Düzeyde Rekabet Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....61
16. “Derslerde Çok Fazla Ödev Verilmesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....62
17. “Verilen Derslerin Öğrencileri Mesleğe İyi Hazırlamaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....63
18. “Öğretim Elemanlarının Öğrencilere Karşı Anlayışsız Davranması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....64
19. “Öğretim Elemanlarının Öğrencilerle İletişim Kurmaktan Kaçınması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....65
20. “Öğretim Elemanlarının İyi ve Kaliteli Ders İşleyememesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....66
21. “Öğretim Elemanlarının Bilimsel Bir Yaklaşım Sahip Olmaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....67
22. “Akademik Danışmandan Yeteri Kadar Destek Alamamak” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....68

23. “Öğretim Elemanlarının Eğitimini Verdikleri Meslek Hakkında Yeterli Bilgi Vermemesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....69
24. “Derslerle İlgili Kaynaklara Ulaşmakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....70
25. “Derslikler, Laboratuvarlar ve Atölyelerin Fiziksel Açıdan Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....71
26. “Üniversite Kütüphanesinin Fiziksel Olanaklarının Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....72
27. “Uygun Serbest Zaman Etkinlikleri Bulmakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....73
28. “Üniversitedeki Sosyal Etkinliklerin Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....74
29. “Üniversite Topluluklarındaki Gruplaşmanın Sosyal Etkinliklere Katılımı Kısıtlaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....75
30. “Üniversitedeki Etkinliklerin Öğrencilerin Kaynaşmasına Katkı Sağlamaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları.....76
31. Öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Gereksinim Düzeyleri.....77
32. Öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Gereksinim Düzeylerinin Cinsiyete Göre Sınıflandırılması.....80

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Üniversiteler, eğitim sistemimizin üst kademesindeki ve bireylerin genel olarak topluma yararlı kişiler olacak şekilde yetiştirilmelerinin amaçlandığı önemli kurumlardır (Yeşilyaprak, 1985). Üniversite yaşamı; akademik, yönetsel ve sosyal ilişkileri içeren ve öğretim elemanları, yöneticiler, idari personel ve öğrencilerin etkileşim halinde buldukları karmaşık bir alan olması sebebiyle üniversitede geçirilen yıllar, öğrencilerin eğitimsel, sosyal ve kişisel yaşamlarında önemli değişimler yaratan yıllardır (Şahin, Şahin-Fırat, Zoraloğlu ve Açıkgoz, 2009). Bu yıllar, insan yaşamının gelecek yaşamını büyük ölçüde etkileyen ve biçimlendiren kararların alındığı bir dönemi olup, bireyin kimliğinin büyük ölçüde tamamlandığı bir dönem ve sürekli ve düzenli olan gelişim sürecinin bir aşamasıdır (Ercan, 2002). Ergenliğin son dönemi denilen yaklaşık 17-18 yaşından 22-23 yaşlarına doğru uzanan dönemde artık yaşam boyu sürecek amaçların saptanması, eğitim ve meslek seçimi, değer yargılarının benliğe sindirilmesi, cinsel çatışmaların çözümlenmesi konuları gündeme gelir (Ekşi, 1990). Bütün bu konular, insan hayatında da birçok değişimi beraberinde getirir.

Bireyin hem kişisel dünyasında hem de dış dünyada olmak üzere, hayatın her alanında gerçekleşmekte olan değişimlerin etkisiyle, gereksinimleri de değişmekte olan üniversite öğrencilerinin farklılaşan akademik, mesleki, sosyal ve kişisel gereksinimlerinin, içinde buldukları gelişimsel süreç dikkate alınarak yakından ve sürekli olarak izlenmesi gerekmektedir. Çünkü 18–25 yaş arasındaki bireyler için üniversitedeki öğrenim süreci ve yetişkinliğe geçiş döneminin gelişimsel özellikleri

arasında önemli ilişkiler bulunmaktadır (Karataş ve Gizir, 2013). Birey, bu sürecin sonunda birtakım özellikler kazanmaktadır.

Birey, üniversite yıllarında, bağımsız hareket etme, gizil güçlerinin farkına varma, kendini geliştirme, bir meslek edinme, yaşam standardını yükseltme ve bir sonraki gelişim dönemine geçebilmek için yerine getirmesi gereken gelişim görevlerini tamamlama gibi özellikleri kazanma sürecindedir. Üniversite yılları, gelişimsel bir dönem olarak, bireyin kendisiyle uyumu ve içinde bulunduğu toplumun bir üyesi olabilmesi açısından oldukça önemlidir ve yaşanan psikolojik ve sosyal değişimler gencin yaşamını zorlaştırabilmektedir (Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Arıcı, 2012). Üniversite yaşantısının akademik, kişisel ve sosyal açılardan getireceği değişiklikler ve bu değişikliklerle baş edebilme yeteneğini kazanmak, bu sürecin rahat geçirilmesinde kolaylık sağlayacaktır (Erdoğan, Şanlı, Şimşek-Bekir, 2005). Aksi takdirde üniversite dönemindeki bireylerin, söz konusu değişikliklerle yeterince başa çıkamadıkları için sorun yaşama olasılıkları daha fazla olmaktadır.

Üniversite döneminin, toplum yaşamında tam sorumluluk ve bağımsızlığa ulaşma dönemi olması ve bu dönemdeki genç bireylerin değişime daha açık olmaları, kişisel, kişilerarası ve sosyo-kültürel farklılıklara ve çelişiklere karşı daha hassas olmaları nedeniyle bu bireylerin psikolojik sorunları daha yaygın ve dikkat çekici olmaktadır (Yeşilyaprak, 1985). Üniversite öğrencilerinin kendi kimliğini bulma, toplumun ulusal ve evrensel değerlerini benimseme, toplum değerlerine uyum sağlama, sosyal olgunluğa erişme aşamasında olmaları sebebiyle çocukluktan yetişkinliğe geçme ile ilgili sorunlar yaşanabildikleri için, üniversitede öğrenci olmak ve üniversite yaşamı kaygı ve stres üretebilecek bir ortamın niteliğini taşımaktadır (Özgüven, 1992; Ercan, 2002). Bu sebepten dolayı, üniversite öğrencilerin yaygın olarak yaşadıkları sorunları ve bunlarla başa çıkma yollarının ortaya çıkarılması önem arz etmektedir.

Üniversite öğrencileri, farklı konularda çeşitli sorunlar yaşamaktadırlar. Gençliğin başlangıcındaki en önemli çatışmalar temelde cinsel gelişim ve değişim çevresinde toplanır (Ekşi, 1990). Üniversitenin akademik ve sosyal özelliklerini içeren yeni ortama uyum gösterme, akademik beklenti ve talepleri karşılama ve mesleki olanakları araştırma gibi birçok konuyla baş etmek durumundadırlar (Gizir, 2005a). Ayrıca, üniversite dönemi, ergenlik ile genç yetişkinlik arasındaki bir geçiş dönemi olduğu için, bu dönemdeki bireylerin birtakım duygusal problemlerle karşılaşmaları

olasıdır. Öğrenciler bir yandan bir öğrenci olarak akademik alanlarda sorunlar yaşarken, bir yandan da kendi kimliklerini oluşturma, üniversite ortamına uyum sağlama gibi duygusal sorunlarla uğraşmaktadırlar (Erkan, Özbay, Cihangir-Çankaya ve Terzi, 2012). Bir yanda bağımsızlık kazanmak, kendi kişisel ve sosyal ilişkilerini yeniden düzenlemek, kendine uygun yeni değerler, yeni amaçlar benimseyebilmek, cinsel sorunlarını çözebilmek zorundadır; diğer yanda ileriki iş ve mesleği konusunda yetişkin rolünü ve sorumluluklarını yüklenme, sorunlarıyla başa çıkma dönemindedir (Ekşi, 1990). Buradan hareketle, üniversite dönemindeki bireylerin bu geçiş dönemini iyi bir şekilde atlatabilmeleri için başarmaları gereken birçok görev olduğu söylenebilir.

Genç bireylerin üstesinden gelmeleri gereken önemli konulardan biri de kendi içlerinde yaşadığı yoğun çelişki ve çatışmalar ile dış çevreyle çatışmalarıdır. (Ekşi, 1990). Genç bireyler, sağlıklı bir yetişkinliğe ulaşabilmek için iyi bir şekilde aşılması gereken dört bir yandan gelen beklenti, baskı ve çelişkilerin etkisiyle gerçekleşen rol değişiklikleri, kararsızlıklar, isyan, içe kapanma, çaresizlik, güçsüzlük, umutsuzluk gibi sayısız tepkiler ya da karmaşıklık şeklindeki gençlik bunalımlarını yaşarlar (Yeşilyaprak, 1985; Ekşi, 1990). Bu döneme özgü bunalımların ve fizyolojik değişiklikler ruhsal anlamda yerini bulamamanın getirmiş olduğu huzursuzlukla bir araya gelince genç bireyde yorgunluk ortaya çıkar (Yeşilyaprak, 1985). Bu dönemdeki hızlı bedensel ve duygusal gelişimin sonucunda genç bireyin yaşamında anne babasının yeri değişir; bu değişimde genellikle genç bireyin anne babası yerine arkadaşları yerleşmektedir (Çok, 1993). Gençlerin hayatında arkadaşlar, aileden daha önce gelmekte ve gençler, yaşadıkları zorlukları ilk önce arkadaşlarıyla paylaşmakta; böylece genç birey, aile ile arasındaki ilişkiyi ikinci plana bırakmış olmaktadır (Ültanır, 1998). Ancak genç bir yanda daha bağımsız olma ve kendi kararını verip kendi seçimini yapma ihtiyacı duyarken diğer yanda ailesinden kopabilmesinin hiç de kolay gelmeyeceğini hissedebilir. Çünkü aileden uzaklaşma, genç üzerinde yalnızlık, çaresizlik, güçsüzlük, karamsarlık, terk edilmişlik gibi çok çeşitli duygular, bilinçdışı korku ve kaygılar yaratırken, ana babaya bağlılık ve bağımlılığın uzaması, kişilik gelişimini olumsuz biçimde etkiler (Ekşi, 1990). Genç bireyin tam anlamıyla yetişkin bir birey olabilmesi için aileden bağımsızlaşma çatışmasını çözmesi gerekmektedir.

Üniversite öğrencilerinin bir kısmı, yetişkinliğe geçiş aşamasında yaşadığı sorunlarla başa çıkmak için etkin baş etme becerileri geliştirebilirken, bir kısmı ise içinde

buldukları dönemin gelişimsel görev ve rolleri yerine getirememekte (İlhan, Bahadır ve Ercan-Toptaner, 2014) ve bu durum, onların yardım arama ihtiyacı duymalarına sebep olmaktadır. Öğrenciler yaşadıkları sorunları çözerken bazen kendi başlarına başarılı olabilirken, bazen de yakınlarından veya uzmanlardan yardım almaya ihtiyaç duyarlar (Erkan, Özbay, Cihangir-Çankaya ve Terzi, 2012). Üniversite öğrencilerinin sorunlar yaşadıklarında uzman desteği alabilmesi, hem yetişkinliğe sağlıklı geçişleri hem de özelde üniversite gençliğinin, genelde ise bütün ülkenin geleceği için oldukça önemlidir.

Bir ülkenin gelişmesi sürecinde, toplum tarafından yönlendirilmeye ihtiyaç duyan, ülkeyi geliştirecek güç olarak kabul edilen üniversite öğrencilerinin problemleriyle ilgilenmek, hem bireysel hem de toplumsal açıdan büyük önem taşımaktadır (Yeşilyaprak, 1985). Üniversite öğrencilerinin, üniversiteden iyi düzeyde kütüphane hizmeti, yurt veya barınma konusunda bilgi sağlanması, ders programlarının uygun hale getirilmesi, derslerin kalitesinin ve seçmeli ders sayısının artırılması, sınıf geçme sisteminin değiştirilmesi, yetersiz olan öğretim elemanlarının değiştirilmesi gibi beklentileri olabilmektedir. (Şahin, Şahin-Fırat, Zoraloğlu ve Açıkgöz, 2009). Üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmının üniversitelerinde hangi fakültelerin olduğunu bilmemesi ve fakültelerindeki bölümleri tanımaması (Aksu ve Paykoç, 1986) öğrencilerin üniversiteleri hakkında bilgilendirilmesinin önemini gösterici niteliktedir. Üniversite öğrencilerinin, üniversiteden eğitim ve öğretim hizmeti dışında, özellikle, bir bütün olarak gelişebilmesi konusunda etkili olan ve kendisini iyi bir seviyede gerçekleştirmesi amacıyla verilecek psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri oldukça önemlidir (Kutlu, 2002). Üniversite öğrencilerinin gelişimsel olarak nitelendirilebilecek eğitsel, mesleki ve kişisel-sosyal alanlarda yaşadıkları sorunlar ile özellikle psikolojik sorunlarında artış meydana gelmesi, yükseköğretimde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin önemini daha da ön plana çıkardığı söylenebilir (Erkan, Cihangir-Çankaya, Terzi ve Özbay, 2011). Üniversite ortamında öğrencilerin akademik, kişisel ve sosyal alanlardaki bilgi, beceri ve tutumlarının geliştirilmesi için gerekli olan kaynakların sağlanması büyük önem arz ettiği için öğrencilerin var olan ihtiyaç, beklenti ve sorunları de göz önüne alınarak üniversiteleri yeniden yapılandırmak ve değiştirmek, öğrencilerin gelişim sürecini oldukça kolaylaştıracaktır (Gizir, 2005a). Bu sebeple, üniversitelerde öğrencilere yönelik yardım ve destek hizmetlerini veren uzman ve birimlerinin nitelik ve nicelik anlamında geliştirilmesi, öğrencilere katkı sağlayacaktır.

Son yıllarda Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin akademik başarısının yüksek, psikolojik sağlığının iyi düzeyde ve çevresine uyum sağlayabilen sosyal bireyler olabilmeleri için birtakım önleme ve destek hizmeti veren üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezleri kurulmaya başlanmıştır (Gizir, 2005a; Erkan, Cihangir-Çankaya, Terzi ve Özbay, 2011). Üniversiteler bünyesinde yer alan bu merkezlerde, üniversitede ön lisans, lisans ve lisansüstü öğretim programlarına kayıtlı öğrencilere ihtiyaç duydukları bireysel, sosyal, eğitimsel ve mesleki alanlara yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri verilmektedir (Taşkaya, 2010). Bu hizmetlerin, öğrencilerin ihtiyaçlarını ve sorunlarını gidermeye yönelik birtakım amaçları vardır.

Üniversite öğrencilerine verilen Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetleri, öğrencilerin kendilerini anlamalarını ve sorunlarının farkına varmalarını, sorunlarına çözümler bulabilmelerini, amaçlar oluşturabilmelerini, kararlar verebilmelerini sağlar (Erkan, Cihangir-Çankaya, Terzi ve Özbay, 2011). Bu birimler, doğrudan öğrencilerin sorunlarını çözmeyi amaçlar; ayrıca, birimden faydalanan öğrencilerin genel psikolojik gereksinimlerinin belirlenmesi, bununla ilgili önlemlerin alınması ve elde edilen verilerin gelecekteki çalışmalara ışık tutması görevi de vardır (Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Arıcı, 2012). Bu bakımdan bu birimlerin hem doğrudan öğrenciye yönelik hizmetler verdiği hem de bu birimlerde çalışan uzmanlara ve birimlerin iyileştirmesine yönelik hizmetlerle öğrencilere dolaylı olarak hizmet verdiği söylenebilir.

İnönü Üniversitesi'nde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, Sağlık Hizmetleri Birimine bağlı olarak görev yapan 1 psikolog ve 1 sosyolog tarafından mesai saatleri içinde verilmektedir (İnönü Üniversitesi, 2016). Hiç şüphesiz, oldukça fazla sayıda öğrenciye sahip böyle büyük bir üniversitede, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri için bu personel sayısı azdır. Ayrıca, üniversitede olması gereken, bu hizmetlerin en iyi biçimde verilebilmesi için, farklı alanlarda uzman birçok personelin görev yaptığı, Sağlık Hizmetleri Birimi'nden ayrı bir Psikolojik Danışma ve Rehberlik biriminin olmaması da bir dezavantajdır. Bütün bu durumlar, öğrencilerin üniversiteden psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri konusundaki beklenti ve ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamamasına neden olmaktadır.

İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik konusundaki beklenti ve ihtiyaçları, bu araştırmanın temel konusunu oluşturmaktadır. Öğrencilerin bu konudaki ihtiyaç ve beklentileri, üniversitede verilmesi gereken psikolojik danışma ve

rehberlik hizmetleri ile bu hizmetlerin verileceği birimin gerekliliği hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İnönü Üniversitesi öğrencilerinin yaşadıkları psikososyal sorunları belirleyerek bu sorunları çeşitli değişkenler açısından incelemek ve psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyma düzeylerini belirlemektir.

1.2.1. Araştırmanın Alt Amaçları

1. İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunları en fazla yaşadıkları alanları belirlemek.

2. İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunlar yaşama düzeyleri üzerinde değişkenlerin etkisini belirlemek.

- a. Cinsiyet değişkeninin İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunları yaşama düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek.
- b. Annenin ve babanın öğrenim düzeyinin İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunları yaşama düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek.
- c. Bölümü isteyerek seçmenin İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunları yaşama düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek.
- d. Üniversiteden memnun olmanın İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunları yaşama düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek.
- e. Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmanın İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunları yaşama düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek.

3. İnönü Üniversitesi öğrencilerinin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine gereksinim düzeylerini belirlemek.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bir toplumun her açıdan sağlıklı kılmanın en iyi yollarından biri, o toplumdaki insanların yaşamındaki kritik dönemlerde yaşadığı sorunları iyi bir şekilde atlatmasına yardım edilerek sağlıklı bir yaşam sürmelerini sağlamaktır. Birtakım problemlere sahip

üniversite gençliğini, kendini gerçekleştiren ve toplumun ilerlemesinde etkin olabilen sağlıklı yetişkin bireylere dönüştürebilmek için üniversitelerimiz, gençlere gelişimlerinin sağlıklı olabilmesi amacıyla uygun ortam oluşturmak ve ihtiyaç duydukları psikolojik desteği sunmak zorundadırlar (Kutlu, 2002). İhtiyaç duyduğu bu desteği alamayan bireylerin, hayatın her alanında daha çok sorunlar yaşayabilir ve topluma daha katkıda bulunma düzeyi azalabilir. Bununla birlikte, Türkiye'deki üniversitelerin kalitesini artırmak ve üniversiteli gençlere yardım edebilmek için, karşılaştıkları sorunlar araştırılmalı bu sorunlara çözümler üretilmelidir (Ersay ve Yazçayır, 2014). Bu bireylerin yaşadığı sorunları kendi perspektiflerinden yola çıkarak belirgin biçimde belirlemek, üniversite gençliğine yönelik hizmetlerin geliştirilmesine önemli düzeyde katkıda bulunacaktır (Lucas, 1993). Üniversite öğrencilerinin, yaşadıkları sorunlarla başa çıkmak için nelere ihtiyaç duyduklarını ve bu süreçte üniversitelerinden neler beklediklerinin belirlenmesi, üniversitedeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin sistematik şekilde nasıl ve hangi merkezlerde verilebileceğine dair yol gösterici ve bu merkezlerin kurulmasına öncülük edebilecek bir özelliğe sahiptir.

İnönü Üniversitesi'nin öğrencilerine yönelik yapılmış daha önceki araştırmalarda (Bayhan, 1997; 2002; 2013) öğrenciler, sosyolojik özelliklerine göre incelenmiş olup, yaşadıkları sorunlara ve psikolojik danışma ve rehberlik ihtiyaçlarına yönelik araştırmaların sayısı azdır. Öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik yardımı almak istemelerinin sebeplerinden birisi, psikososyal sorunlar olabilmektedir. Bu durumu ortaya çıkarmak amacıyla bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin hem psikososyal sorunları hem de psikolojik danışma ve rehberlik ihtiyaçları incelenmiştir.

Günümüzdeki hızlı ekonomik, teknolojik ve sosyal değişimler, üniversite öğrencilerinin akademik, kişisel ve sosyal gelişimlerine önem vermesini gerektirdiği için bireysel farklılıkları dikkate alan ve öğrenci merkezli bir yaklaşımla öğrencilerin ilgi, beceri ve ihtiyaçlarını ön planda tutan hizmetlerin tüm eğitim kurumlarında bulunması gerekmektedir (Demir, 1996). Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinde verilen hizmetler, başta üniversitedeki eğitim faaliyetleri olmak üzere üniversitenin tüm faaliyetleri ve hiç şüphesiz öğrenciler üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Bu sebeple Türkiye'deki üniversitelerin birçoğunda bulunan bu merkezlerin İnönü Üniversitesi'nde de bulunmasının gerekliliği göz ardı edilmemelidir. Bu amacın gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak olmak, bu araştırmanın kritik rollerinden biridir.

Bu araştırma, İnönü Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin, ihtiyaç ve beklentilerinin belirlenmesine yönelik olarak yapılmıştır. Bu konuda, üniversite bünyesindeki bütün fakülte ve bölümleri kapsayacak şekilde şimdiye kadar kapsamlı bir araştırmanın yapılmamış olmasının yanında, üniversitedeki öğrencilerin ne tür sorunlara sahip oldukları ve psikolojik danışma ve rehberlik konusunda üniversiteden beklentileriyle ilgili bilgi sunacak olmasından dolayı da önemlidir. Ayrıca, üniversitede başka herhangi bir birimle bağlantısı olmayan, sadece psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti vermeyi amaçlayan bir merkezin kurulma sürecinin başlamasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

1.4. Varsayımlar

1. Araştırma kapsamında bilgi toplanan öğrenciler, üniversitedeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleriyle ilgili ihtiyaçlarını ifade ederken var olan durumu yansıtmışlardır.

2. Üniversite öğrencileri, psikolojik danışma ve rehberlik konusundaki ihtiyaçlarından gerçekçi biçimde farkında olabilirler.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma, İnönü Üniversitesi'nde 2015-2016 bahar yarıyılında üniversiteye devam edip örnekleme dâhil edilen öğrencilerle sınırlıdır.

2. Öğrencilerin yaşadıkları psikososyal sorunların ve psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri konusundaki belirlenen gereksinim düzeyleri, bu çalışmada kullanılan ölçme aracında yer alan sorun ve gereksinim alanları ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar

Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri: Üniversite öğrencilerin duygusal, sosyal, eğitim, meslek ve iş seçimine ilişkin; ayrıca ekonomik,

barınma, yurt, yatılılık, kredi ve burs, yeni şehir yaşamına uyum, arkadaş çevresine adapte olmak, cinsel sorunlar, iş bulma, mesleğe hazırlanma gibi problemlerin çözümünde onlara yardımcı olmayı amaçlayan hizmetlerdir (Özgüven, 1999; Dinç-Yurtal, 2014).

Öğrenci: Bu araştırmada 2015-2016 bahar yarıyılında İnönü Üniversitesi'ne devam eden öğrencilerdir.

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırma ile ilgili kuramsal bilgilere yer verilecek ve araştırmaya benzer diğer araştırmalardan bazıları özetlenecektir.

2.1. Kuramsal Bilgiler

Bu bölümde, araştırma ile ilgili kuramsal bilgilere yer verilecektir.

2.1.1. Yükseköğretimdeki Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

Her öğrenim düzeyindeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin amaçları temelde aynıdır; ancak uygulamalarda vurgulanan hususlar, bireylerin ihtiyaçları, gelişim görevleri ve sorunları, hizmetleri yürüten elemanlar farklılaşabilmektedir (Özoğlu, 2007). Yükseköğretim kademesinde öğrencilere verilecek olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini, diğer öğretim kademelerinde verilen rehberlik hizmetleriyle kıyasladığımızda; yükseköğretimdeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri; özellikle öğrencilerin nitelikleri, hedefleri ve işleyiş biçimi gibi açılardan farklılıklar göstermektedir. Bu dönemde rehberlik hizmetleri ağırlıklı olarak; öğrencilerin karşılaştıkları duygusal, sosyal, eğitim, meslek ve iş seçimine ilişkin problemlerin çözümünde onlara yardımcı olmayı amaçlamaktadır (Özgüven, 1999). Diğer taraftan yükseköğretimde öğrenciler; ekonomik, barınma, yurt, yatılılık, kredi ve burs, yeni şehir yaşamına uyum, arkadaş çevresine adapte olmak, cinsel sorunlar, iş bulma, mesleğe hazırlanma gibi birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bütün bu problemlerin çözümünde onlara kılavuzluk edecek birimlere gereksinim vardır. Bu yüzden yükseköğretim kademelerinde "öğrenci kişilik hizmetleri" ismiyle birimler oluşturulmuş ve problemlerin çözümünde gençlere yardımcı olmak amaçlanmıştır (Dinç-Yurtal, 2014).

Yükseköğretim düzeyindeki öğrencilere verilebilecek psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin birçok temel işlevi vardır. Bu temel işlevlerden bazıları şunlardır (Özgüven, 1989):

- Kişilerarası ilişkileri geliştirir ve bireylere bu konuda beceriler kazandırır.
- Bireylerin kişisel ilgi, yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda yetişmesini amaçlar.
- Öğrencilerin kendi dünyası ile okul ve sosyal çevre içindeki gerçek yaşam arasında bir denge kurmasına katkıda bulunur.
- Öğrencilerin ilgilerini geliştirir ve güdülerini artırır.
- Öğrencilere okul içindeki ve çevredeki olanakları tanıtır; öğrencilerin bu olanaklara erişmelerine yardım eder.

Üniversite psikolojik danışmanları, öncelikle ergenlikten genç yetişkinliğe geçerek oldukça önemli bir dönem geçişi yaşayan; bunun yanında akranlarından ve ailesinden gelen önemli ilişkisel ve ekonomik baskılarla yüzleşerek yaşam hedeflerini gerçekleştirmeyi hedefleyen daha yüksek risk grubundaki danışanlara hizmet vermektedir (Jenkins, 2016). Bu öğrencilere bunun gibi güçlüklerle başa çıkabilmeleri için üniversite danışma merkezlerinde yardım hizmetleri sunulmaktadır. Bu merkezlerdeki geleneksel olarak en öncelikli hizmet olan birebir danışma hizmetlerinin yanındaki yeni işlev ve görüşler, bu hizmetlerin kapsam, amaç ve hedeflerini genişletmektedir. Yükseköğretimde danışma ve krize müdahale hizmetlerine olan talep artışı, hem danışma hizmeti arayan öğrenci sayısında hem de mevcut problemlerin şiddet düzeyindedir. Bu artış sebebiyle, üniversitedeki ilgili sorunların çözümüne yardımcı olma konusunda üniversite danışma merkezlerinin uzmanlığının önemi büyüktür. Ayrıca, üniversite öğrencileri kariyer planlama ile ekonomik ve akademik problemlerle mücadele etmelerine yardımcı olacak etkinliklere, en az kişisel sorunlarla ilgili olan etkinlikler kadar eğilimlidir. Bu durum, üniversite danışma merkezlerinin kariyer gelişimi hizmetleriyle ilgili işlevinin önemli olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, kültürel olarak daha farklı toplumlardan gelen öğrenciler, üniversiteye uyum konusunda diğer öğrencilere göre daha fazla zorluk yaşadıkları için danışma merkezleri, bu öğrencilerin birçok sorunla başa çıkmaları için önemli bir yardım kaynağıdır (Bishop, 1990).

Son yıllarda üniversitelerdeki öğrenci çeşitliliğinin artması, öğrencilerin farklılaşan kişisel, sosyal, akademik ve mesleki gereksinim ve sorunları ile mevcut gereksinim ve sorunların doğru ve somut olarak tespit edilebilmesini, üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin başlıca sorumluluğu haline getirmiştir (Gizir, 2005a). Danışma hizmetleri, üniversitenin eğitim görevinin birçok yönden destekleyici özelliği olan bir tamamlayıcısıdır. Bu hizmetler; kişisel sorunlar, karar verme ya da üniversite toplumundaki çatışmalardan doğan stres yaşayan danışanlara yardım sunmaktadır (Kiracofe vd., 1994). Yükseköğretim kurumlarında zihinsel sağlık önemlidir; ancak danışma merkezleri, faaliyetlerini üniversitedeki eğitimsel bakış açısına göre belirlemelidir. Üniversite üzerindeki etkisini gösteren bilgilere sahip olan danışma merkezleri, bu konuda bilgi sahibi olmayan merkezlere göre üniversitede oldukça güçlü bir stratejik konuma sahiptir. Önleme çalışmalarına katkıda bulunma, üniversitedeki diğer birimlerle olan konsültasyon ilişkileri, eğitim ve öğretim faaliyetleri, danışma merkezlerinin yapmış olduğu ve bir üniversitenin bütün amaç ve hedeflerinin merkezinde görülebilecek çalışmalardır (Bishop, 1995).

Danışma hizmetlerinin üniversitedeki öğrenci hizmetlerinin değerli bir parçası olarak algılanmasını sağlamak için danışmanlar, geniş bir kurumsal ve toplumsal iletişim ağı geliştirmelidirler. Akademik birimler, üniversite öğrenci işleri bürosu ile sevk ve konsültasyon kaynakları arasında yakın ilişkiler kurulmalıdır. Danışma merkezindeki uzmanlar, fakülteler ve yöneticilerle çalışarak, üniversite hayatının birçok yönden psikolojik ve duygusal gelişim hedefine ulaşmayı teşvik etmelidirler. Fakat her ne kadar danışma hizmetleri, üniversitedeki birçok kişiyle birçok konuda bağlantılı bir şekilde çalışsa da, bu hizmetin özellikle krize müdahale, bireysel ve grup psikoterapisi, kariyer gelişimine destek olmak ve öğrencilerin özellikleri ve gelişimleriyle ilgili olarak üniversitedeki kişilerle konsültasyon yapma olmak üzere, üniversitedeki kendine özgü rollerini vurgulamayı ihmal etmemesi gerekir. Ayrıca danışmanlar genellikle üniversite yöneticilerine, sorunlar yaşayan öğrencilerle çalışırken yönetimsel ve insancıl yaklaşım arasında uygun bir denge sağlama konusunda gerekli bir bakış açısı sağlamaktadırlar (Kiracofe vd., 1994).

Danışma merkezlerinin verdiği konsültasyonla ilgili hizmetlerin, problemler genellikle üniversite genelinde yaşanabilecek nitelikte olduğu için genişletilmesi gerekir. Bunun sonucunda üniversitenin bazı kısımlarında zamanında yapılan bazı

müdahalelerden eğitsel kazanımlar elde eden öğrencilerin sayısı önemli düzeyde artar. İhtiyaç duyulan müdahalelerin büyüklüğü ve niteliği, üniversitedeki birçok birimi aynı düzeyde etkileyecektir. Konsültasyon hizmetleri, diğer üniversite çalışanlarının birçok problemle başa çıkabilmeleri amacıyla danışmanların müşavirlik işlevini kullanarak gelişimsel uzmanlıklarını paylaşmaları için iyi bir fırsattır (Bishop, 1990).

Üniversite psikolojik danışma merkezinde verilen hizmetlerin sahip olması gereken işlevler konusunda birtakım farklı görüşler mevcuttur. King-Lyn'a göre (2016) üniversite danışmanlığında doğrudan verilen dört temel hizmet vardır. Bunlar (a) bireysel danışma, (b) grupta danışma, (c) çift ve aile danışması ve (d) değerlendirme ve testtir. Yurtseven ve Parker'e göre (2015) ise üniversite psikolojik danışmanlığı kapsamında verilen hizmetler şunlardır: (a) bireysel görüşmeler, (b) psikiyatrik yönlendirmeler, (c) grup çalışmaları, (d) seminerler, eğitimler ve broşürler, (e) akran danışmanlığı.

Kuzgun (2009)'a göre üniversite öğrencilerine psikolojik danışma ve rehberlik kapsamında verilebilecek hizmetler şunlardır:

- Üniversite kampüsünü ve kenti tanıtmak,
- Üniversitenin işleyişi hakkında bilgi vermek,
- Verimli ders çalışma yolları hakkında bilgi vermek,
- Güncel sorunları olan öğrencilerle ilgilenmek,
- Girdiği programdan memnun olmayıp program değiştirmek isteyenlere yardımcı olmak,
- Ders dışı etkinlik olanakları yaratmak, var olanlar hakkında bilgi vermek, katılıma yardımcı olmak,
- Mezun olduklarında iş bulabilmeleri için son sınıf öğrencilerine iş arama becerileri kazandırmak,
- Grupta psikolojik danışma programları düzenleyerek sağlıklı bir kimlik ve değerler sistemi oluşturulmasına yardımcı olmak,
- Öğrencilerin kulüp ya da topluluk kurmalarına yardımcı olmak,
- Alanlarında başarılı ve mutlu olmaları için sağlıklı bir mesleki kimlik kavramı geliştirmelerine yardımcı olmak.

Avrupa Öğrenci Danışmanlığı Forumu'nda (FEDORA), Avrupa Birliği ülkelerinde yer alan üniversitelerde verilen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri

dört başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu hizmetlerin sınıflandırıldığı temel başlıklar şunlardır: (a) eğitimsel rehberlik ve danışma, (b) engellilik ve özel gereksinimler, (c) öğrenci psikolojik danışmanlığı ve (d) kariyer rehberliği ve istihdam (Ferrer-Sama, 2007).

Ercan'a göre (2002) ise yükseköğretim düzeyinde verilen rehberlik hizmetleri şunlardır: (a) oryantasyon-alıştırma hizmetleri, (b) psikolojik danışma hizmetleri, (c) bilgi toplama ve yayma hizmetleri, (d) yerleştirme ve izleme hizmetleri, (e) araştırma ve değerlendirme hizmetleri.

Uluslararası Psikolojik Danışma Hizmetleri Birliği'nin (IACS) kabul ettiği "Üniversitedeki Danışma Hizmetleri için Standartlar" kapsamında, yükseköğretimde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin rol ve işlevleri, etik standartları, üniversitede bu hizmeti veren birimde çalışacak personel çeşitleri ve bunların görevleri, birim kadrosunun büyüklüğü, iş yükü, personellerin maaşları, birimin sahip olması gereken fiziksel özellikler gibi konulara yer verilmiştir. Bu standartlar, Kiracofe vd. (1994) tarafından ele alınmış ve IACS tarafından ABD ve Kanada'daki üniversite psikolojik danışma merkezlerinin akreditasyon standartları olarak kabul edilmiştir. Üniversite psikolojik danışma merkezlerinin üniversite öğrencilerine verdiği yardım ve destek hizmetlerinin dört temel rolü şunlardır (IACS, 2014):

- Uzman müdahalesi gerektiren kişisel, mesleki, gelişimsel veya psikolojik problemler yaşayan öğrencilere danışma hizmeti verme.
- Öğrencilere eğitsel ve yaşamsal amaçlarına etkili bir şekilde ulaşmalarına yardım eden becerileri belirleme ve öğrenmelerine yardım eden önleyici bir rol oynama.
- Öğrencilere müşavirlik veya sosyal yardım vererek onların sağlıklı büyüme ve gelişmelerini desteklemek.
- Üniversite yerleşkesinin güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak.

Uluslararası Psikolojik Danışma Hizmetleri Birliği (IACS)'ne göre (2014) danışma hizmetlerindeki önleyici, gelişimsel, sosyal, psikoeğitsel ve konsültasyon faaliyetleri, danışma hizmetlerinin amaçlarını tamamlayıcı, kendi tarihsel dayanaklarının bir parçası olan ve en önemlisi de IACS akreditasyonu için zorunlu hizmetlerdir. Kiracofe vd. (1994)'ne göre üniversite psikolojik danışma merkezlerinin işlevleri şunlardır: (a) Bireysel ve grupla danışma ve psikoterapi, (b) Krize müdahale ve acil durum hizmetleri,

(c) Önleyici ve gelişimsel müdahaleler, (d) Müşavirlik (konsültasyon), (e) Araştırma, (f) Eğitim programları. Bu verilen altı işleve sonradan (g) Sevk kaynakları, (h) Program değerlendirme, (i) Profesyonel gelişim hizmetleri de eklenmiştir (IACS, 2014). Bu işlevler IACS standartlarında (2014) aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

a. Bireysel ve grupla danışma ve psikoterapi: Danışma hizmetleri, durumsal ya da sürekli psikolojik veya davranışsal sorunlar yaşayan farklı özelliklere sahip öğrencilere hitap eden danışma müdahaleleri sağlamalıdır. Eğitimsel, kariyer, kişisel, gelişimsel ve ilişkisel sorunlar gibi konuları içeren bireysel danışma hizmetinin verilmesi oldukça önemlidir. Bu hizmet, gerektiğinde grupla danışma hizmeti şeklinde verilmelidir. Bu hizmetler, öğrencilerin ihtiyacını tam vaktinde karşılayacak nitelikte olmalıdır. Kullanılacak olan psikolojik testler ve tanı süreçleri, öğrencilerin işlevselliği ile tedavi ve eğilimleri hakkında verilecek olan önerilerin uygun değerlendirmeler yapmak; danışanın kendini anlamasını ve kararlar vermesini teşvik etmek ve mevcut imkanlar dahilinde verilmesi mümkün olan en etkili müdahale stratejilerini belirlemek amacıyla uygulanmalıdır. Bu hizmeti veren personel, öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için çok kültürlü yaklaşım yeterliliğini de içerecek şekilde uygun altyapı ve eğitime sahip olmalı, kendi alanının etik ilkelerine bağlı kalmalı ve uygulamaları yasal açıdan uygun olmalıdır. Hizmetin etkililiği, düzenli olarak değerlendirilmelidir. Ayrıca, stajyerler, uygulama öğrencileri ve uzman yardımcıları tarafından sunulan hizmetler, kalifiye uzman personel tarafından yakın süpervizyon almalı ve profesyonel eğitim standartları ile yasalara uygun şekilde olmalıdır.

b. Krize müdahale ve acil durum hizmetleri: Danışma hizmetleri, doğrudan veya yerleşke içindeki, yerleşke dışındaki veya üniversite çevresindeki diğer kaynaklarla işbirliği sağlanarak elde edilen kaynaklar aracılığıyla krize müdahale ve acil koruma yardımı sağlamalıdır. Üniversite içinde veya çevresinde, psikiyatrik yardım kaynakları mevcut olmalıdır. Akut duygusal sorunlar, kendisine veya başkalarına zarar verme tehlikesi olan ya da acilen hastaneye yatırılması gereken öğrencilere acil yardım sağlamalı veya düzenlemelidir. Bu tür vakalarda danışma hizmeti veren personel, yardım kaynaklarının yeterli olduğundan, etkili kullanıldığından ve gerekli izlemenin

yapıldığından emin olmak için farklı alanlardaki hizmet veren personellerle yakın bir şekilde çalışmalıdır.

- c. Önleyici ve gelişimsel müdahaleler:** Danışma hizmetleri, öğrencilerin akademik deneyimlerinden yararlanma potansiyellerini en üst düzeye çıkarmak için öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçlarına odaklanan önleyici programlar sunmalıdır. Programlar, öğrencilerin yeni bilgiler, davranışlar ve beceriler edinmelerine; kendilerini daha olumlu ve gerçekçi değerlendirmelerine, kişisel, akademik ve kariyer konularında karar verme süreçlerinin kolaylaşmasına, diğer bireylerle karşılıklı ve anlamlı ilişkiler kurma kabiliyetlerinin artmasına ve kişisel memnuniyet ile etkili yaşam tarzına sahip olarak yaşayabilme kapasitesini arttırmalarına yardımcı olmalıdır. Bu programlar, öğrenciler arasındaki cinsel/ilişkisel yönelim, cinsel kimlik, ırksal, kültürel, engel durumları ve etnik farklılıklara duyarlı olmalı ve geleneksel danışma hizmetlerinin daha az etkili olacağı öğrencilere ulaşabilmelidir. Danışma merkezleri, sundukları hizmetleri üniversitedeki bireylere etkili bir şekilde duyurmalıdır – öğrenciler için farkındalığı ve hizmetlerin kullanımını en üst düzeye çıkarmak için farklı türde hizmet veren kurumlarla iletişime geçilebilir.
- d. Müşavirlik (konsültasyon):** Danışma hizmetleri, öğrencilerin entelektüel, duygusal ve fiziksel gelişimine faydalı bir çevre oluşturmak için üniversitedeki bireylere konsültasyon, eğitim ve profesyonel gelişim sağlamalıdır. Bu hizmetin, öğrencilerin ihtiyaçlarının yönetim, fakülte ve üniversite personeli tarafından değerlendirilmesi ve gözetilmesinde etkin bir rol oynaması gerekir. Ayrıca bu hizmet, öğrencilerin akademik ilerleyişlerini engelleyebilecek konuları veya sorunları belirlemeli ve vurgulamalıdır. İhtiyaç duyulan duruma göre fakülte veya diğer ilgili üniversite personeli tarafından verilen konsültasyon hizmetinin, gizlilik ilkesi gözetilerek güvenilir bir danışan-danışman ilişkisi çerçevesinin dışına çıkmayacak biçimde verilmesi oldukça önemlidir. Bu bağlamda, gizlilik ve güvenilirlik ilkeleri yerine getirildiği sürece, konsültasyon hizmetinin ebeveyn, eş, ilgili kurumlar ve öğrenciyle ilgisi olan veya öğrencinin güvenlik planına dahil olan herkes tarafından verilmesinde herhangi bir sakınca yoktur. Fakat bir danışma hizmetinin, öğrencilere konsültasyon hizmeti sunuyor olması,

onların yönetimsel veya akademik kararlarından sorumlu olduğu anlamına gelmemektedir.

- e. Sevk kaynakları:** Danışma hizmetleri, problemleri üniversite danışma merkezinin çalışma alanlarının veya kaynaklarının dışında olan öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, üniversite içerisinde veya yakın çevrede olabilecek şekilde sevk kaynakları sunmalıdır. Bu kaynakların, ulaşılabilirlik ve maddi açıdan uygunluk açısından değerlendirilmesi önemlidir.
- f. Araştırma:** Danışma hizmetlerinin en genel sorumluluklarından biri, hizmetlerin etkililik düzeyini belirlemek ve kalitesini arttırmak amacıyla sürekli devam eden değerlendirme ve sorumluluk araştırmaları yürütmektir. Bu hizmetler, araştırmaları denetleyen kurullar tarafından oluşturulmuş ölçütlere olduğu gibi, profesyonel etik standartlara da bağlı kalmalıdır. Kabul edilen etik uygulamaların oluşturulması ve korunmasındaki üst düzey sorumluluk, bağımsız araştırmacı ile danışma hizmetlerinin yöneticisine aittir. Danışma hizmetleri, hem üniversite düzeyindeki çalışmalara hem de ulusal düzeydeki veri toplama çalışmalarına katkıda bulunmalıdır. Araştırma hizmetleri, öğrenci özellikleri veya belirli öğrenci gelişim programlarının etkisi üzerine bağımsız araştırmalar yapmak isteyen öğrenciler ve fakültelerle bağlantılı olmalıdır. Bu tür etkinlikler, hem gerekli profesyonel ve etik standartlara hem de üniversitenin araştırma kurulunun koşullarına uygun olarak yürütülmelidir. Danışma hizmetlerinde yapılan bu tür çalışmaların tamamının danışma, psikoloji gibi alanlara veya öğrenci işleri, öğrenci personeli hizmetleri, sosyal hizmetler, psikiyatri vb. ilgili uzmanlık alanlarına araştırma ve diğer bilimsel çabalar yoluyla katkıda bulunduğundan emin olunmalıdır.
- g. Program değerlendirme:** Danışma hizmetlerinin, danışma merkezinin değerlendirilmesine yönelik çalışmalara dayalı olacak şekilde düzenli olarak gözden geçirilmesi gerekmektedir. Eğer mümkünse, bu gözden geçirmenin diğer üniversitelerin değerlendirme süreçleriyle karşılaştırılarak ulaşılan sonuçları içermesi, arzu edilen bir durumdur.
- h. Profesyonel gelişim:** Danışma hizmetleri, personellere ve stajyerlere eğitim, profesyonel gelişim ve sürekli eğitim imkanları sunarak düzenli olarak

becerilerini geliştirme fırsatı vermelidir. Bu tür eğitimler, vaka konferansları, danışma merkezi tarafından düzenlenen atölye çalışmaları ve danışma hizmeti veren personellerin atölye çalışmaları ve konferanslara katılabilmeleri için onlara zaman veya kaynak sağlama şeklinde olabilmektedir.

- i. Eğitim programları:** Eğitim ve süpervizyon, danışma hizmetleri için uygun ve olması beklenen sorumluluklardır. Bir eğitim programı, ilgili alanlardaki uzmanların gelişimine katkıda bulunabilmesi için, ekonomik ve işlevsel olarak uygulanabilir bir merkez bünyesinde uygulanmalıdır. Ayrıca, eğitim programları, merkezlerde hizmet veren personellere farklılıklar kazandırabilmekte; eğitimlere katılmak, hizmet veren personellerin süpervizyon becerilerini korumalarını ve ilerletmelerini sağlamaktadır. Eğitim programlarına stajyerler, doktora yapmış kişiler ve uzman yardımcıları, kalifiye personel tarafından profesyonel eğitim standartlarına ve kanunlara uygun bir şekilde dikkatli bir şekilde seçilmeli ve yakın süpervizyona alınmalıdır. Vakalara atanan stajyerler, danışanlara verilen hizmetin kalitesini riske atmamak için mevcut eğitim ve yeterlilik düzeylerine uygun olacak şekilde müdahalelerde bulunmaları gerekmektedir.

Günümüzdeki şartları ve IACS akreditasyon ölçütleri (2014) dikkate alındığında, üniversite öğrencilerinin sürekli değişen ilgi, ihtiyaç ve beklentilerine, gerçekleşen toplumsal ve teknolojik değişimlere ve buldukları üniversitenin kendine özgü yapısına göre farklılaşan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine duydukları ihtiyaç düzeyi paralelinde, üniversite PDR merkezlerinin rol ve işlevleri kapsamında verilen hizmetleri zenginleştirmeleri bir zorunluluk halini almıştır (Gizir, 2010; Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Arıcı, 2012). Bu merkezler, bazı üniversitelerde bağımsız kimliğe sahip birimler şeklinde örgütlenmiş olsalar da buralarda verilen hizmetlerin genellikle PDR lisans programlarının son sınıflarında ya da lisansüstü programlarının uygulama derslerinde süpervizyon alan öğrenciler tarafından sunulması, ders kapsamında olduğu için hizmet süresinin dersin dönemiyle sınırlı olmasına sebep olmakta; bu durum ise ihtiyaç duyan öğrencilerin bu hizmetten verimli ve yeterli şekilde yararlanmalarını engellemektedir (Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Arıcı, 2012). Kuzgun'a (2009) göre, üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin yürütülebilmesi için üniversitenin sağlık, kültür ve spor daire başkanlıklarında, psikolojik

danışmanlık eğitimi almış kişilerin, özellikle de üniversite öğrencilerinin sorunları konusunda araştırma ve inceleme yapmış olanların görevlendirilmesi gerekir.

Daha önceki dönemlerde üniversitede danışma hizmetlerinin, en iyi şekilde özellikle danışma alanıyla ilgisi olan fakülteler tarafından verilmesi veya fakültelerin normal akademik konularla baş etmek için eğitim alması gerektiği ve eğitim almış profesyonel danışmanların psikolojik sorunları olan öğrencilere en uygun yardımı sunabilecek kişiler olduğu görüşleri mevcuttu. Daha sonra, danışma merkezlerinin sorumluluk alanı genişlemiş ve bu durum, sadece alanında eğitim almış danışma uzmanları tarafından verilebilecek bir grup farklı hizmetin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Çünkü danışma hizmetlerinin büyük bir kısmının gizlilik hakkındaki hassas konularla gittikçe ilgili hale gelmesi sebebiyle danışma uzmanları, uygulamadaki etik standartların gelişimini savunmuşlardır. Danışma kuramlarının gelişmesi ve standart kişilik ve meslek envanterlerinin geliştirilmesiyle danışma alanı tanı, değerlendirme ve tedavi alanında ileri düzeyde bir gelişim göstermiştir (Hodges, 2001).

Avrupa Birliği üyesi ülkelerdeki üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin sayısı hızla artmakta ve ülke yöneticileri, yükseköğrenimi her birey için ulaşılabilir kılmak için çalışmaktadır. Daha ileri yaştaki öğrenciler, kısmi zamanlı çalışan öğrenciler, uluslararası öğrenciler, engelli öğrenciler ve yeni mezun olup iş hayatına girmede zorluk yaşayan öğrenciler gibi olmak üzere, üniversite öğrencisi profili giderek farklılaşmaktadır. Ayrıca bu ülkelerdeki hükümetler artık üniversitenin kişisel gelişim, ekonomik anlamda iyi düzeyde olma ve ulusal düzeyde kültürel, sosyal ve ekonomik gelişimdeki önemli rolünün farkındadır (Ferrer-Sama, 2007). Bu faktörler, Avrupa Birliği ülkelerinde üniversite danışma ve rehberlik hizmetlerine önem verilmesine ve bu hizmetlerin hızlı bir şekilde ilerlemesine neden olmuştur.

Türkiye’de yükseköğretimde danışmanlık hizmetleri, başlangıçta çok genel anlamda informal olarak 1973 yılında yürürlüğe giren 1750 sayılı Yükseköğretim yasası ile gelen “akademik danışmanlık” şeklinde başlamış; daha sonra ise bu hizmetler profesyonel bir nitelik kazanmıştır (Ercan, 2002; Kuzgun, 2009). Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, 1982 yılında yayımlanan 2547 sayılı YÖK kanununun 124 sayılı “yükseköğretim kurumlarının idari teşkilatı hakkındaki kanun hükmünde kararname”ye göre Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı bünyesinde örgütlenmiştir. Hizmetler, 2880 sayılı YÖK kanunu ile 46. ve 47.

Maddeleri uyarınca hükme bağlanmış ve bu yasaya bağlı olarak çıkarılan yönetmelikte verilmesi gereken başlıca hizmetler; sağlık, spor, sosyal, kültürel hizmetler ve son olarak psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri biçiminde sıralanmıştır (Yeşilyaprak, 1993b; Kuzgun, 2009; Gizir, 2010; Erkan, Cihangir-Çankaya, Terzi ve Özbay, 2011; Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Arıcı, 2012). Ayrıca, üniversite rektörlüklerine bağlı “uygulama ve araştırma merkezleri” bünyesinde faaliyet gösteren PDR birimleri de mevcuttur (Gizir, 2010). Söz konusu yönetmelikte psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, yasal olarak tanımlanması yönündeki tüm olumlu gelişmelere rağmen, uygulama anlamında gerekli ihtiyacı karşılayamamakta; örgütlenme, kurumsallaşma ve uzman personel istihdamı konularında eksiklikler devam etmekte ve üniversite yönetimleri ve imkanlarına bağlı olarak kısıtlı düzeyde hizmet verebilmektedirler (Gizir, 2010; Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Arıcı, 2012).

2.1.1.1. Türkiye’deki Bazı Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Birimleri

Türkiye’deki birçok üniversitede, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin verildiği merkezler mevcuttur. Aşağıdaki tabloda, bu hizmetlerin verildiği merkeze sahip olan bazı üniversiteler ve bu merkezlerde çalışan uzman sayısı verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye’deki Bazı Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Birimleri

PDR Biriminin Bulunduğu Üniversite	Hizmet Veren Uzman Sayısı
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	4
Anadolu Üniversitesi	10
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	3
İstanbul Üniversitesi	3
Boğaziçi Üniversitesi	17
Dokuz Eylül Üniversitesi	2
Ege Üniversitesi	4
Mersin Üniversitesi	7
Erciyes Üniversitesi	4
Gazi Üniversitesi	2

2.1.2. Üniversite Öğrencilerinin Özellikleri

Üniversite gençliği; genellikle 18-24 yaşları arasındaki bireylerin oluşturduğu, formel eğitim-öğretimin son evresinde öğrenim gören, kendilerine has bir gençlik kültürü oluşturan gençlik kesimidir (Bayhan, 1997; 2003; 2013). Erikson, üniversite öğrencilerinin içinde bulunduğu, beceri ve özdeşimlerin harmanlandığı bu gelişim dönemini, geç ergenlik ya da erken yetişkinlik dönemi olarak tanımlar (Akt. Akpınar ve Dündar, 2015).

Üniversite dönemindeki genç bireyler, psikolojik ve fiziksel birtakım değişime uğrayarak yetişkinlik rollerini keşfetmeye başlarlar. Bu keşif süreci, hem çok hızlı hem de sancılı ve çalkantılı bir süreçtir (Akpınar ve Dündar, 2015). İlköğretimden liseye geçişte yaşanan sürece benzer biçimde, liseden yükseköğretime geçerken de birtakım değişimler ve bu değişimler sonucunda yaşanabilecek stres söz konusudur. Bu geçişler, birbirine oldukça benzer süreçlerdir (Santrock, 2011). Birey üniversiteye, benliğini, kişiliğini ve bedenini oluşturan temel yapıların değişime uğraması gibi karmaşayla beraber girer. Sahip olduğu birçok özelliği özellik artık eskisi gibi değildir ve henüz yeni

şeklini de almamıştır (Akpınar ve Dündar, 2015). Birçok öğrenci için yükseköğretime geçiş, daha kalabalık ve kişilerarası ilişkilerin fazlaca yaşandığı okul yapısını, oldukça çeşitli bölgelerden gelen etnik gruplardan farklı akranlarla etkileşimleri, başarıya ve değerlendirilmeye odaklanmayı içermektedir (Santrock, 2011).

Üniversite ortamı, kişinin o güne kadar kazandığı değer, tutum ve alışkanlıkları sürdürerek kolayca baş edemeyeceği istek ve beklentilere sahip olan bir çevredir. Bu durum özellikle küçük yerleşim yerlerinden üniversite eğitimi için büyük kentlere gelen gençlerde daha belirgindir. Ailesinden ayrılarak yabancısı olduğu bir kente okumaya gelen genç, kalacak bir yurt bulabilirse özel yaşamını geçireceği ortamı tanımadığı gençlerle paylaşmak zorunda kalacaktır. Bu ortamda rahat ve mutlu olabilmesi için yeni tutum ve alışkanlıklar geliştirmesi gerekmektedir (Kuzgun, 2009).

Üniversite dönemi, değişen özellikleri ele almak ve yeniden düzenlemek için önemli bir dönemdir (Akpınar ve Dündar, 2015). Üniversite gençliğinin iyi, kaliteli ve sağlıklı yetiştirilmesi, toplumların geleceklerinin sağlıklı ve sürekli bir niteliğe sahip olmasında oldukça büyük bir etkiye sahiptir. Bu yüzden üniversite gençliğinin özellikleri ve sorunları hakkında fikir sahibi olmak, gelecekte hem toplumun örnek modeli hem de yönetici ve elit kesimi olacak olan toplumsal kesimi anlamaya yardımcı olacaktır (Bayhan, 1997; 2002; 2013).

2.1.3. Üniversite Öğrencilerinin Yaşadıkları Sorunlar

Bir üniversite öğrencisinin içinde bulunduğu gelişimsel dönemin her bir aşamasında çeşitli çatışmalarla başa çıkmasının gerekmesi, gencin klinik düzeyde de birçok sıkıntı yaşamasına neden olabilmektedir. Genç yetişkinlik döneminde ergenliğe oranla çok daha yüksek ölüm oranı görülmekte birlikte bu dönemde oldukça az sayıda kronik sağlık sorunları yaşanmaktadır. Bu dönemde yaşanan sağlık sorunları hareketsizlik, kötü beslenme, şişmanlık ve obezite, alkol ve madde bağımlılığı, üreme konularındaki sorunlardır. Ruhsal açıdan da bazı sorunlar söz konusu olabilmektedir (Kılıç, 2013). Üniversite gençliğinde depresif duygudurum, kaygı, kimlik bocalaması, bağımsızlaşma ve bireyleşme krizleri, kendine yönelik yıkıcılık, intihar, sanal bağımlılık, psikoz, bu türdeki sıkıntılardan en çok yaşananlardandır (Akpınar ve Dündar, 2015). Ayrıca arkadaşlık kurma ve sürdürme gibi kişisel sorunlar, üniversite döneminde sık

yaşanan sorunlardır (Ekşi, 1982). Bu dönemde gelecek kaygısı, iş bulabilme, okulda boş zaman değerlendirme olanakları bulabilme de gençlerin en çok yaşadıkları sorunlar arasındadır (Ültanır, 1996).

Gençliğin sorunları genel anlamda iki kategoriye ayrılabilir. Bunlardan birincisi; psikolojik, fizyolojik, cinsel, ekonomik, eğitimsel, aile içi veya kuşaklararası, madde bağımlılığı, sağlık gibi konulardaki sorunlar olan *geleneksel* sorunlar; ikincisi ise toplumsal değişmeye bağlı olarak gelişen sorunları; kaygı, stres, yalnızlık gibi sosyopsikolojik sorunları ve modern iletişim araçlarıyla ilgili olan sorunları kapsayan *güncel* sorunlardır (Bayhan, 1997).

Üniversite öğrencileri fiziksel eğitim ortamı, üniversite ve fakülte hizmetleri, öğretme-öğrenme süreci, gelecek iş yaşamı, aile ilişkileri, insan ve arkadaşlık ilişkileri, kişisel algı ve duygu durumu gibi konularda sorunlar yaşamaktadırlar (Ersay ve Dağçayır, 2014). Kuzgun'a (2009) göre ise ekonomik sorunlar, iş bulamama, geleceği iyi görememe, karşı cinsle ilişki kuramama, aile özlemi, din ve ahlak değerlerinde sarsılma, üniversite yaşamında ihtiyaç duyduğu desteği bulamama, derslerde başarılı olamama, yurt koşullarından ve oda arkadaşlarından memnun olmama, sosyal etkinliklere katılamama, kendi sağlığı hakkında endişelenme, üniversite öğrencilerinin yaşadığı başlıca sorunlardır. Bu gibi sorunları içeren durumlarda sadece güçlü bir benlik yapısına sahip olan bireylerin kimlik kargaşasına düşmeden, çevrenin beklentilerine göre yaşayabilme ve başarılı olabilme şansı vardır. Böyle bir yapıya sahip olmayan bireylerde ise depresyon, alkol ve madde bağımlılığı, radikal siyasi gruplara katılma gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir.

Türkiye genelinde 58 üniversiteyi kapsayan ve Yazıcı (2003) tarafından yürütülen Türk Üniversite Gençliği Araştırması'nın sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin yaklaşık %15'i geleceğe dair umudu ya çok az ya da umutsuzdur. Öğrencilerin %5'i anneleriyle; %10'u babalarıyla; %8'i kardeşleriyle; %10'u öğretim elemanlarıyla; %8'i kendi cinsiyetinden olan arkadaşlarıyla; %9'u ise karşı cinsten bireylerle ilişkilerinde sorunlar yaşamaktadırlar. Üniversite öğrencilerinin aileleriyle en çok anlaşmazlık yaşadığı konuların başında para harcama, boş zamanları değerlendirme biçimi ve kız-erkek arkadaşlığı gelmektedir.

Bayhan'a göre (1997; 2002) üniversite öğrencileri, en önemli sorunları olarak işsizlik ve meslek edinmedeki zorlukları, psikolojik sorunları, toplumsal baskıyı,

yeterince özgür olamamayı ve cinsel sorunları belirtmektedir. Üniversite öğrencilerinin yarısına yakın bir bölümü, gelecekte herhangi bir beklentisi yoktur ve geleceğe dair umutsuzluk içindedirler; dörtte üçlük bir bölümü ise gelecekle ilgili her zaman veya bazen aşırı düzeyde korkuya sahiptir. Üniversite öğrencilerinin beşte birlik kısmı, intihar etmeyi sürekli veya bazen düşünmekte, dörtte üçlük kısmı ise sürekli veya bazen kaygı duymaktadırlar. Üniversite gençliğinin yarısından daha fazla bir bölümü, her şeyi sürekli veya bazen anlamsız bulmakta; yarısına yakın bir bölümü ise her zaman veya bazı zamanlar kendine güvenmemektedir.

Özgüven ve Akhun'a (1988) göre üniversite gençliğinin psikolojik sorunları şöyle sıralanmaktadır: Gerilim, aşırı kaygı, uykusuzluk, duygusal kararsızlık, sürekli hayal kurma, aşırı heyecan ve alınganlık, çevre koşullarına uyum sağlayamama, insanlardan kaçma, içine kapanma, insanlarla iyi ilişki kuramama, sebebi belirsiz korku. Bu problemlerin kaynağı ise şunlardır: Geleceğe yönelik durumlar, kişisel nedenler, ekonomik durumlar, yurtların koşulları, karşı cinsten arkadaşlar, üniversite öğretim elemanları, yurttaki oda arkadaşları.

Yeşilyaprak (1985) üniversite öğrencilerinin psikolojik yardımı almak istemelerine sebep olan sorunların genellikle nevrotik kaynaklı olduğunu ve üniversite danışma merkezine gelen öğrencilerin “çok sıkılıyorum”, “içim daralıyor, karamsarım”, “canım hiçbir şey yapmak istemiyor”, “hiçbir şeyden zevk almıyorum” şeklindeki ifadelerle belirttikleri sıkıntı, mutsuzluk, isteksizlik gibi durumların en fazla yaşanan sorunlar olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler özellikle sınav haftaları öncelerinde gerildiklerini, dikkati toplayamama, kendini derse verememe ve çalışamama gibi şikâyetlerle merkeze başvurumaktadırlar. Üniversite öğrencileri, önemli düzeyde yaşadıkları bir diğer problem olan “sakin olamama” problemlerini ise “çok sinirliyim”, “çabuk kızıyorum”, “öfkemi denetlemekte güçlük çekiyorum” şeklinde ifade etmektedirler. Üniversite öğrencilerinin diğer problemleri ise korku, toplum içinde sıkılmadan veya aşırı düzeyde heyecanlanma sebebiyle konuşamama, arkadaş edinememe ve kişilerarası ilişkilerdeki sorunlar, özellikle el ve kollarda titreme, kasılma, uyuşma, ağrı ve kramplar olmak üzere, vücudun farklı yerlerinde bedensel (psikosomatik) şikâyetler gibi problemlerdir.

Üniversite öğrencilerinin bir sorunla karşılaştığında başvurdukları yollar en çoktan en aza doğru; kendi başına çözmeye çalışmak, ailesine danışmak, arkadaşına

danışmak, bir uzmana danışmak, ibadet veya dua etmek, görmezden gelip işi oluruna bırakmak veya uyumak ve ilaç veya alkol almak şeklinde sıralanmaktadır (Yazıcı, 2003). Özgüven ve Akhun'a (1988) göre ise bu sıralama, kişinin kendisinin çözüm araması, arkadaşına açılması, aileyle konuşmak, oda arkadaşları ile paylaşmak, ağlayarak sakinleşmek, problemi sürüncemede bırakma, akraba ve tanıdıklara gitmek, konu ile ilgili uzmana başvurmak şeklindedir. Üniversite öğrencileri, ancak sorunları çok ciddi boyuta ulaştığı zaman uzman yardımına başvurmaktadır (Kuzgun, 2009). Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımı alma ihtiyacının yüksek fakat yardım almak için başvurma oranlarının oldukça düşük olması, öğrencilerin psikolojik danışma yardımına ihtiyaçları var iken çeşitli sebeplerden ötürü yardım almadıklarını veya alamadıklarını gösterebilir (Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Abacı, 2012).

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, yükseköğretimdeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleriyle ve üniversite öğrencilerinin sorunlarıyla ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalardan bazıları özetlenecektir.

2.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Problemleri ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

İlhan, Bahadırılı ve Ercan-Toptaner (2014) üniversite öğrencilerinin ruhsal durumları ile sağlık davranışları arasındaki ilişkiyi belirlemek için bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırmanın verilerini sosyo-demografik bilgi formu, Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II (SYBDÖ II) ve Genel Sağlık Anketi 28 (GSA-28) ile toplamışlardır. İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin Hemşirelik Yüksekokulu ve Sağlık Bilimleri Yüksekokulundaki 462 öğrenci ile gerçekleştirdikleri bu araştırmanın sonucunda öğrencilerin %52,4'ünün ruhsal belirtiler gösterdiklerini, üç ve daha fazla kardeşi olan öğrencilerde, arkadaşlarıyla kalan öğrencilerdeki ruhsal belirtilerin diğer gruplara göre yüksek; annesi lise veya üniversite mezunu olanlarda diğer gruplara göre düşük olduğunu belirlemişlerdir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin, ikinci sınıf öğrencilerinin, kızların, yurttan kalanların, annesi ilköğretim veya üniversite mezunu olan

öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının diğer gruplara göre daha fazla olduğunu saptamışlardır. GSA-28 puanı 1-4 arasında olan öğrencilerin beslenme, manevi gelişim, kişilerarası ilişkiler, stres yönetimi ve SYBDÖ II toplam puanını, GSA-28 puanı 5 ve üzerinde olanlara göre yüksek bulmuşlardır. SYBDÖ II ile GSA-28 arasında negatif yönde çok zayıf ilişki olduğunu belirlemişlerdir.

Sevinç ve Gizir (2014), Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyumlarını olumsuz etkileyen faktörleri incelemek ve öğrencilerin üniversiteye uyum sağlama sürecinde yaşadıkları zorluklarla baş etme yollarını belirlemek amacıyla yaptıkları nitel araştırmada, Mersin Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören 25 birinci sınıf öğrencisinden yüz yüze görüşme tekniği ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanarak veri toplamışlardır. Elde ettikleri verileri içerik analizi yoluyla analiz etmeleri sonucunda elde ettikleri bulgulara göre, üniversite birinci sınıf öğrencilerinin akademik, sosyal, kişisel-duygusal ve kurumsal uyumlarını olumsuz etkileyen çeşitli faktörlerin olduğunu belirlemişlerdir. Akademik uyum açısından, öğretim elemanlarıyla ilişkiler, öğretim elemanlarının mesleki nitelikleri, öğretim süreci ve kişisel faktörlerin, öğrenciler tarafından sıklıkla belirtilen faktörler olduğunu saptamışlardır. Sosyal uyum açısından ise arkadaş ilişkileri, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılamama ve boş zaman etkinliklerinin, üniversiteye uyumu olumsuz etkileyen faktörler olduğunu belirtmişlerdir. Çekingenlik, hata yapma ve eleştirilme kaygısı, yalnızlık, dış kontrol odaklılık ve ev özlemi gibi kişisel faktörler ile üniversiteye yönelik beklentiler ve tercih nedenlerini, öğrencilerin kişisel-duygusal uyumlarını olumsuz etkileyen faktörler olarak tanımlarken, kurumsal aidiyet ve kurumsal kimlik geliştirememenin ise öğrencilerin kurumsal uyumlarını olumsuz yönde etkilediğini belirlemişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunları karşısında daha çok aktif olmayan ya da kaçınmaya yönelik baş etme stratejileri kullandıkları bulgusuna ulaşmışlardır.

Erkan, Özbay, Cihangir-Çankaya ve Terzi (2012), bir araştırmalarında üniversite öğrencilerinin problemleri, problemlerinin düzeyleri, yardım aradıkları ve aldıkları kaynakları ve profesyonel yardım arama gönüllülükleri arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Tarama modelindeki bu araştırmada on üniversitede, 2006-2007 öğretim yılında toplam 5829 öğrenciden veri toplamışlardır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin problem alanlarının ve yardım arama gönüllülük düzeylerinin cinsiyete göre

farklılaştığını, sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrencilerin problemlerinin daha fazla olduğunu; öğrencilerin duygusal, akademik ve ekonomik alanlarda daha çok problem yaşadığını, yardım almak için daha çok ailelerine ve arkadaşlarına başvurduklarını ve orta seviyede yardım arama gönüllülüğüne sahip olduklarını belirlemişlerdir.

Dilek (2010), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde 2009-2010 eğitim öğretim yılı bahar döneminde öğrenim görmekte olan 1., 2., 3.ve 4. sınıf öğrencileri ile ilişkisel tarama modeline göre yürüttüğü çalışmasında, üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumlarını ve bu tutumların, yaşam doyumu, algılanan sosyal destek, cinsiyet, sınıf düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını incelemiştir. Araştırma sonucunda, üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumları ile yaşam doyumu ve algılanan sosyal destek değişkenleri arasında pozitif yönde ve düşük bir ilişki bulmuştur. Üniversite öğrencilerinden yaşam doyumu düşük olan grubun psikolojik yardım almaya ilişkin tutumunun, yaşam doyumu orta ve yüksek olan grubun psikolojik yardım almaya ilişkin tutumuna göre daha olumsuz olduğunu saptamıştır. Algılanan sosyal desteği düşük olan grubun psikolojik yardım almaya ilişkin tutumunun, algılanan sosyal desteği orta ve yüksek olan grubun psikolojik yardım almaya ilişkin tutumuna göre daha olumsuz olduğunu belirlemiştir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu yardım alma tutumuna sahip olduklarını gözlemlemiştir. Fakat sınıf düzeyi ile psikolojik yardım almaya ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir fark bulamamıştır.

Şahin, Şahin-Fırat, Zoraloğlu ve Açıkgöz (2009) üniversite öğrencilerinin en önemli sorunlarının neler olduğunu ortaya çıkarmak için 13 devlet üniversitesinde toplam 1512 öğrenciden açık uçlu sorular kullanarak veri toplamışlardır. Sonuç olarak, öğrencilerin en önemli sorunlarının ekonomik temelli sorunlar ve temel gereksinimlerin karşılanamaması olduğunu belirlemişlerdir. Bu sorunları “öğretim programlarıyla ilgili sorunlar”, “öğretim elemanlarıyla ilgili sorunlar”, “çevreye uyum sorunu”, “sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin yetersizliği”, “gelecek kaygısı”, “kişisel ve ailevi sorunlar”, “doyumsuzluk”, “fiziki koşulların yetersizliği”, “demokratik olmayan ortam”, “amaçsızlık”, “entelektüel olmama”, “yönetimsel sorunlar”, “politikayla ilgilenme(me)”, “manevi boşluk” ve “özgüven eksikliği” izlediğini belirtmişlerdir.

Gizir (2005a), Orta Doğu Teknik Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin en önemli problemlerini fakülte ve cinsiyet değişkenlerine göre incelemiştir. Araştırmanın

verilerini, ODTÜ öğrencilerinin belli alanlardaki en önemli problemlerini tespit etmek için geliştirdiği “Öğrenci Problem Anketi” ile toplamıştır. Her problem alanının yüzdeliklerini belirlemiş ve problem alanları ile öğrencilerin fakülte ve cinsiyetleri arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırma sonucunda, ODTÜ son sınıf öğrencilerinin akademik, mesleki ve sosyal alanlarda önemli problemlerinin olduğunu; öğretim üyeleri, dersler, ödevler, sınavlar ve değerlendirme sistemi, yabancı dil, meslek, arkadaşlık ilişkileri, karşı cinsle ilişkiler ve sosyal aktiviteler ile ilgili problem alanları ile fakülte ve cinsiyet arasında ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur.

Erdoğan, Şanlı ve Şimşek-Bekir (2005) Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına bireysel uyum durumlarını araştırmışlardır. Bu amaçla, Gazi Üniversitesine bağlı 7 Eğitim Fakültesinin 1. ve 2. sınıf öğrencilerinden tesadüfi olarak seçilen 295 öğrenciden, geliştirdikleri anket yoluyla veri toplamışlardır. Sonuç olarak, öğrencilerin üniversiteyi beklentilerinin altında bulduklarını ve hiç memnun olmadıklarını, ekonomik nedenlerden sosyal ve kültürel etkinliklere katılamadıkları ve kırtasiye ihtiyaçlarını karşılayamama konusunda sorun yaşadıklarını, sosyal açıdan toplumun öğrenciye bakış açısı ve arkadaşlık ilişkilerinde, kültürel açıdan ise; çevredeki insanların değer yargıları ve arkadaşlarının olaylar karşısındaki tutum ve davranışları konularında uyum sorunu yaşadıklarını saptamışlardır.

Deniz, Avşaroğlu ve Hamarta (2004), Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin psikolojik belirti düzeylerini belirlemek amacıyla tarama modeli kullanarak yaptıkları araştırmada, 2003–2004 eğitim-öğretim yılında üniversite psikolojik danışma servisine başvuran öğrencilere SCL–90-R “Belirti Tarama Ölçeği” ve “Öğrenci Kimlik Bilgileri Anketi” uygulamışlardır. Araştırmanın sonucunda kız öğrencilerde somatik, anksiyete, obsesyon ve depresyon belirtileri erkek öğrencilerden yüksek çıkarken, erkek öğrencilerin paranoid ve öfke belirtileri puan ortalamalarının kız öğrencilerinkinden yüksek olduğunu bulmuşlardır. Ancak yapılan t testi sonucuna göre, puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişlerdir. Kazandığı bölümden memnun olup olmama değişkenine göre psikolojik belirti toplam puan ortalamasını incelediklerinde, kazandığı bölümden memnun olmayan öğrencilerin puan ortalamasının kazandığı bölümden memnun olanların puan ortalamasından daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. SCL-90-R’nin kişiler arası duyarlılık alt boyutunda, kazandığı bölümden memnun olup olmama değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma bulunurken, diğer alt

boyutlarda anlamlı bir farklılaşmanın olmadığını tespit etmişlerdir. Öğrencilerin barındıkları yer açısından puan ortalamaları, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamasına karşın, öğrencilerin yüksek düzeyde psikolojik belirtiyeye sahip olduklarını gözlemlemişlerdir.

Voltan-Acar (1986), üniversite öğrencilerinin problemlerinin akademik başarıya etkisini araştırmak için 1984-1985 güz döneminde Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesine devam eden 424 öğrenciden veri toplamıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin genel problem, sosyal sorun, okul sorunları ve geleceğe ilişkin kaygı düzeyleri ile akademik başarı düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunurken sağlık sorunları düzeyi ile akademik başarı düzeyi arasında anlamlı bir fark tespit etmemiştir.

2.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Problemleri ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Ang ve Liamputtong (2008), bir araştırmalarında Avustralya'ya Çin'in ana kara bölümünden gelen ve üniversitedeki ilk yılında olan yabancı öğrencilerin uyum deneyimleri hakkında daha geniş bir anlayış geliştirmeyi amaçlamışlardır. Elde ettikleri verilerden şu üç ana temayı ortaya çıkarmışlardır: İngilizce konuşma konusundaki güven eksikliği, aileyi kullanma tercihi, problemlerle başa çıkmak için destek ağı olarak kullanılan partnerler ve yakın arkadaşlar ve üniversitedeki danışma hizmetleri konusundaki bilgi eksikliği. Ayrıca araştırmacılar, katılımcıların üniversitedeki danışma hizmetlerini kişisel problemler yaşadıklarında kendilerine yardımcı olacak bir destek hizmeti olarak görmediklerini tespit etmişlerdir.

Hyun, Quinn, Madon ve Lustig (2006) ABD'nin batısındaki büyük bir üniversiteden mezun öğrencilerin ruh sağlığı ihtiyaçları ve bilgileri ile danışma hizmetleri kullanımını incelemiştir. Yaptıkları taramada öğrencilerin neredeyse yarısının, bir yıl önce duygusal veya stresle alakalı bir problem yaşadığını ve öğrencilerin yarısından fazlasının, bir yıl önce duygusal veya stresle alakalı bir problem yaşayan bir meslektaşları olduğunu saptamışlardır. Öz bildirimli ruh sağlığı ihtiyaçlarının, kişinin ekonomik durumuyla, kişinin danışmanıya daha işlevsel bir ilişkisi olmasıyla, arkadaşlarıyla düzenli iletişim kurmasıyla ve evli olmayla anlamlı şekilde ve olumsuz yönde ilişkili olduğunu belirlemişlerdir. Danışma hizmetlerini kullanmanın, depresyon belirtileri

miktariyla, okuldaki dönem sayısı ve kadın olmakla olumlu yönde ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir. Bir yıl önce önemli bir ruhsal problem yaşayan ve danışmanlarıyla olan ilişkilerinin işlevselliği yüksek olan bu öğrencilerin, danışma hizmetlerini kullanmaya anlamlı biçimde daha istekli olduklarını bulmuşlardır.

Adlaf, Gliksmann, Demers ve Newton-Taylor (2001), Kanada'daki lisans öğrencilerinde yüksek düzeydeki psikolojik sıkıntının yaygınlığını araştırmışlardır. Bunun için 16 üniversiteden olasılıklı örnekleme yoluyla 7800 kişilik bir kitleden anket yoluyla topladıkları veriler üzerinden bir ruhsal sağlık değerlendirme yapmışlardır. Örnekleme'deki öğrencilerin %30'unun, cinsiyet, bölge, sınıf düzeyi, sosyal ve akademik uyuma göre anlamlı biçimde farklılaşan psikolojik sıkıntı düzeyine sahip olduğunu belirlemişlerdir. Ayrıca, yüksek psikolojik sıkıntı düzeyinin öğrencilerde, Kanada'nın genel nüfusuna göre anlamlı biçimde yüksek olduğunu saptamışlardır.

Heppner, Kivlighan, Good, Roehlke, Hills ve Ashby (1994) üniversite danışma merkezine başvuran danışanların mevcut sorunlarını çok değişkenli biçimde sınıflandırmayı amaçlamışlardır. Bunun için, 611 danışana "Psikoterapide Değerlendirme ve Araştırma için Bilgisayarlı Değerlendirme Sistemi (CASPER)" üzerinde uygulama yaparak deneysel olarak çok değişkenli bir kategorizasyon şeması geliştirmişlerdir. Sonuç olarak, kendi içindeki alt kategorilerdeki problemleri benzer olan, şiddetli genel kaygı, yüksek genel kaygı, kişilerarası sorunlar: orta düzey kaygı, kişilerarası sorunlar: düşük düzey kaygı, orta düzey fiziksel, ruhsal ve kişilerarası sorunlar, şiddetli somatik sorunlar, orta düzey somatik sorunlar, kimyasal sorunlar: orta düzey kaygı ve durumsal uyum: değerlendirilmeyen sorunlar olmak üzere, farklı türde probleme sahip dokuz adet danışan kategorisinin olduğunu belirlemişlerdir.

Padesky ve Hammen (1981) üniversite öğrencilerinin depresyon belirtisi gösterme düzeyi ve yardım arama davranışlarının cinsiyete göre nasıl değiştiğini incelemek için iki aşamalı bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. İlk aşamada, erkek ve kadın katılımcıların MMPI'nin D30 depresyon alt ölçeğine verdiği yanıtlara diskriminant fonksiyon analizi uygulayarak, bu konuda daha önceden yapmış oldukları bir araştırmanın sonuçlarının benzer büyük üniversite öğrencisi örnekleminde tekrarlamasını amaçlamışlardır. Sonuçlar, önceki araştırmada elde ettikleri, depresyondaki üniversite öğrencisi erkeklerin çekingenlik, bilişsel ve motivasyonel eksiklik ve somatik problem gösterme olasılığının yüksek iken; depresyondaki üniversite öğrencisi kadınların D30'da

güven eksikliği, kendilerine ne olduğu konusunda bilgi sahibi olmama ve eleştirilince incinme şeklinde karakterize oldukları yönündeki bulguları doğrulamıştır. Çalışmanın ikinci aşamasında, kendi kendini depresyonda olarak nitelendirme, depresyonla başa çıkmak için yardım aramaya karşı tutum ve mevcut yardım arama davranışlarının cinsiyete göre nasıl değiştiğini incelemişlerdir. Erkekler ve kadınların depresyon bildirme istekliliği konusunda farklılaşmadığını belirlemişlerdir. Bununla beraber, yardım arama tutum ve davranışları konusunda cinsiyetler arasında, yardım arama konusunda erkeklerin daha isteksiz olduğu yönünde, belirgin bir fark gözlemlemişlerdir.

2.2.3. Yükseköğretimdeki PDR Hizmetleri ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Karataş ve Gizir (2013) Mersin Üniversitesi öğrencilerinin psikolojik danışma gereksinimlerinin cinsiyet, fakülte, sınıf düzeyi ve akademik başarıya göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için bir tarama araştırması yapmışlardır. 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Mersin Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 1504 öğrenci üzerinde yaptıkları uygulama sonucunda üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma ihtiyaçlarının cinsiyet, fakülte, sınıf düzeyi ve akademik başarıya göre farklılık gösterdiğini bulmuşlardır. Kız öğrencilerin akademik ve kriz, erkek öğrencilerin ise ekonomik, ayrımcılık, engellilik ve üniversite eğitimi konularındaki ihtiyaçlarının daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Fen-edebiyat ile iktisadi ve idari bilimler fakültelerindeki öğrencilerin kriz, kariyer, ekonomik, ayrımcılık ve üniversite eğitimi konularındaki ihtiyaçlarının, diğer fakültelerdeki öğrencilerinkine göre daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ekonomik, kariyer ve ilişki konularındaki gereksinimlerinin, birinci ve ikinci sınıftaki öğrencilerinkine göre daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin akademik konulardaki gereksinimleri ile birinci ve ikinci sınıftaki öğrencilerin üniversite eğitimi konusundaki gereksinimlerinin, dördüncü sınıftaki öğrencilerinkine göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Son olarak, akademik başarısı düşük olan öğrencilerin akademik, kariyer ve üniversite eğitimi konularındaki ihtiyaçlarının, akademik başarısı yüksek olan öğrencilerinkinden daha yüksek olduğunu bulmuşlardır.

Kızıldağ, Demirtaş-Zorbaz, Gençtarım ve Abacı (2012), üniversite öğrencilerinin aldıkları psikolojik danışma yardımı, psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin fiziki özellikleri ve psikolojik danışma yardımıyla ilgili görüşlerini tespit etmek için 2010-2011 güz yarısında Hacettepe Üniversitesi'ndeki 403 öğrenci üzerinde bir tarama araştırması yapmışlardır. Elde ettikleri verilerin analizi sonucunda, üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacının olduğunu, ancak yardım için düşük bir başvuru oranının olduğunu belirlemişlerdir. Kadınların erkeklere göre psikolojik danışma yardımına daha çok başvurduklarını; öğrencilerin daha çok kişisel-sosyal ihtiyaçlar sebebiyle psikolojik danışma yardımına başvurduklarını tespit etmişlerdir. Ayrıca, psikolojik danışma birimin duvarlarının açık renk olması ve birimde az eşya bulunmasının, istenen özellikler olduğunu belirlemişlerdir.

Erkan, Cihangir-Çankaya, Terzi ve Özbay (2011), Türkiye'deki üniversite psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin özelliklerini incelemek amacıyla bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu merkezlerde çalışan personel sayısını, merkeze başvuran öğrenci sayısını ve başvurma nedenlerini, merkezlerde uygulanan sistemleri, örgüt yapılarını, fiziksel donanımlarını, sundukları hizmetleri, merkezlerin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymaya çalışmışlardır. Bu amaçla toplam 8 üniversitenin psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerini incelemişlerdir. Araştırmanın sonucunda üniversite PDR merkezlerinde çalışan psikolojik danışman sayısının psikolog sayısından az olduğunu belirlemişlerdir. Sadece bir merkezin psikolojik danışma, eğitim, araştırma, tanıtma, test uygulama ve değerlendirme ve süpervizyon birimlerinin tümüne sahip olduğunu, bir merkezin de psikolojik danışma ve eğitim birimlerine, iki merkezin ise sadece psikolojik danışma birimine sahip olduğunu gözlemlemişlerdir. Ayrıca merkezlerin video, projektör, ses kayıt cihazı, fotokopi, kamera gibi fiziksel eksikleri olduğunu tespit etmişlerdir. Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma merkezlerine en çok başvurma sebebi olan problemlerin depresyon, uyum sorunları, aile içi ilişkiler, arkadaşlık ilişkileri ve akademik sorunlar olduğunu görmüşlerdir. Sunulan yardım türlerini incelediklerinde ise, en çok verilen yardım türlerinin krize müdahale ve ilişki-evlilik/aile problemleri; en az verilen yardım türlerinin ise madde/alkol kullanımı ve yönlendirme-yerleştirme hizmetleri olduğunu belirlemişlerdir.

Taşkaya (2010), Mersin Üniversitesi'nde eğitim görmekte olan sınıf öğretmeni adaylarının üniversitede verilmekte olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine

ilişkin görüş ve önerilerini incelemiştir. Araştırmanın verilerini 2010-2011 öğretim yılının güz döneminde açık uçlu sorular kullanarak 190 öğrenciden toplamıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının üniversitede verilmekte olan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yetersiz buldukları, bu hizmetler hakkında katılım ve tanıma düzeylerinin yetersiz olduğu, üniversite PDR merkezine dair beklentilerinin yeterli düzeyde karşılanmadığı, danışmanlık hizmetleri ile ilgili önemli sorunlar olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşmıştır.

Bektaş (2008) bir araştırmasında Türkiye'deki üniversitelerde yabancı öğrencilerin durumuna ve bu öğrencilere verilmekte olan psikolojik danışma hizmetlerinden bahsetmiştir. Öncelikle, yabancı öğrencilerin ve danışma hizmetlerinin var olan durumunu göz önünde bulundurarak Türkiye'deki üniversitelerin danışma ve danışma hizmetlerinin kapsamlı geçmişini incelemiştir. Ardından, yabancı öğrencilerle etkili bir şekilde çalışmak için gerekli olan temel öğeleri sunmuş ve Türkiye'deki üniversitelerde uygulanabilecek uzun dönemli bir oryantasyon modeli ortaya koymuştur. Bu dört aşamalı modelin ilk aşamasında alışma konusundaki zorluk çekmeye kültürün etkisi konusunda yabancı öğrencilerin farkındalık geliştirmelerine yardımcı olmak, ikinci aşamasında kültürel temas deneyimi, üçüncü aşamasında psikolojik adaptasyon, son aşamasında ise alışma sürecinde bireyin önemini vurgulama konularının olduğunu belirtmiştir.

Yerin-Güneri (2006), Türkiye'deki üniversitelerde verilmekte olan psikolojik danışma hizmetlerini araştırmıştır. Bu araştırma için danışma hizmeti veren, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki 39 üniversitenin psikolojik danışma hizmetlerinden sorumlu yönetici ve personellerine posta veya e-posta yoluyla anket göndermiş, ancak bu üniversitelerden 28'inden dönüt alabilmiştir. Araştırmada, üniversitelerin çoğunda danışma hizmetlerinin üniversite sağlık merkezleri bünyesinde olduğu ve bu hizmetin psikiyatri, psikolojik danışma, psikoloji, sosyal hizmetler gibi farklı alanlardaki uzmanlar tarafından verildiği; bu uzmanların birçok farklı çeşit hizmet sunduğu, bu uzmanların en sık belirttiği sorunun aşırı iş yükü olduğu ve öğrencilerin en çok yardım aradığı konunun iletişim problemleri olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Gizir (2005b) ODTÜ PDR merkezince 1999'da başlatılan ve 2004 yılında değerlendirme süreci sonlanan stratejik planlama ve bu planlamanın sonuçlarına göre, Türkiye'deki üniversitelerde hizmet veren benzer merkezler için örnek bir model

oluşturmak amacıyla, genellikle kullanılan “stratejik planlama” yaklaşımının uygulamasını örnek bir modelle açıklamıştır.

Kutlu (2002), üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerini çeşitli değişkenler açısından karşılaştırmak amacıyla On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İnönü Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi’nde, 296’sı normal, 292’si ikinci öğretim olmak üzere toplam 588 öğrenci üzerinde bir ilişkiel tarama araştırması gerçekleştirmiştir. Araştırmanın sonucunda, ikinci öğretim öğrencilerinin PDR hizmetlerinden beklenti düzeyini, normal öğretim öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde daha yüksek bulmuştur. Kız öğrencilerin PDR hizmetlerinden beklenti düzeyini, erkek öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde daha yüksek bulmuştur. İkinci öğretimdeki kız öğrencilerin PDR hizmetlerinden beklenti düzeyini, normal öğretimdeki kızlarınkinden, ikinci öğretimdeki erkek öğrencilerin PDR hizmetlerinden beklenti düzeyini de normal öğretimdeki erkek öğrencilerinkinden önemli düzeyde daha yüksek bulmuştur.

Türküm, Kızıltaş ve Sarıyer (2002) Anadolu Üniversitesi öğrenci ve personellerinin yaşadıkları sorunları, bu sorunları çözmeyi amaçlayan uzmanlara dair beklentilerini ve üniversitenin danışma merkezinde faydalanamama sebeplerini farklı değişkenlere göre incelemiştir. 1096 öğrenci ve 383 personelden anket yoluyla topladıkları veriler, ekonomik problemler, aileyi özleme, gelecek kaygısı, ders çalışma, yeme bozuklukları gibi sorunların sık yaşandığını göstermiştir. Bireylerin yaşadıkları zorlukların öncelikli paylaşıldığı kişilerin aile ve arkadaşlar olduğunu, en az oranda ise yardım hizmeti veren kişilerle paylaşıldığını ortaya koymuşlardır. Yardım hizmeti sunan uzmanlardan beklentilerin gerçekçi olduğunu, gerçekçi olmayan beklentilerin az miktarda olduğunu ve danışma merkezindeki etkinliklere katılmama oranında kişisel faktörlerin etkili olduğunu belirlemiştir.

2.2.4. Yükseköğretimdeki PDR Hizmetleri ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Uluslararası Psikolojik Danışma Hizmetleri Birliği’nin (IACS) yapmış olduğu (2014) Üniversite Danışma Merkezleri Ulusal Araştırması’nda ABD’deki 275 üniversitenin psikolojik danışma merkezi incelenmiştir. Bu 275 merkezden hizmet alma

imkanı olan toplam 3,3 milyon öğrencinin olduğu tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin %11'inin, eğitim-öğretim yılı bireysel veya grupta psikolojik danışma hizmeti aldığı, %30'unun ise atölye çalışması, oryantasyon, seminer, sunum gibi farklı şekillerde hizmet aldığı belirlenmiştir. Bir danışmana ortalama olarak 2081 öğrencinin düştüğü, bu oranın az mevcutlu üniversitelerde daha iyi olduğu bulunmuştur. Merkezlerin %30'unun oturum sayısını sınırladığı, %43'ünün herhangi bir oturum sınırı koymadığı ancak kendisini kısa süreli yardım hizmeti sunan bir merkez olarak düzenlediği, %28'inin ise öğrencinin sunduğu sorunu çözüme ulaştırana kadar yardım hizmeti sunma eğilimine sahip olduğu ancak klinik anlamda uygun olduğu takdirde dışsal yönlendirme ve sevk yapmaya başvurduğu tespit edilmiştir. Merkezlerin %40'unda, merkeze başvuran danışana bir danışman atanmadan önce ön değerlendirme yapıldığı bulunmuştur. İncelenen merkezlerin %38'inde DSM-IV tipinde tanı koymanın çoğu danışana yapıldığı, %6'sında böyle bir tanının danışanların yarısına konulduğu, %18'inde bu tarz bir tanının danışanların az bir kısmına konulduğu, %38'inde ise hiç konulmadığı veya çok nadir konulduğu, bulgular arasındadır. Merkez yöneticileri son beş yıldaki, kaygı bozukluklarının %89, acil müdahale gerektiren kriz durumlarının %69, psikiyatrik tedavi gerektiren durumların %60, klinik düzeydeki depresyonun %58, öğrenme sorunlarının %47, üniversitedeki cinsel taciz olaylarının %43, kendine zarar verme davranışlarının %35, erken dönem cinsel istismarla ilişkili problemlerin %34 oranında olduğunu belirtmişlerdir. Merkezlerin hizmet verdiği sürenin %76'sını kişisel danışma veya psikoterapi, %7'sini akademik danışmanlık, %5'ini kariyer danışmanlığı, %12'sini ise diğer hizmetler için harcadığı belirlenmiştir.

Affsprung (2010) 1986'dan 2008'e kadar olan 23 yıllık bir süre içinde üniversite danışma merkezlerine karşı gerçekleşen yasal işlem ve hareketlerin genel yaygınlığını ve doğasını belirlemek için arşiv belgelerini incelediği bir araştırma gerçekleştirmiştir. Her ne kadar nispeten az sayıda da olsa, birkaç dava ve diğer farklı yasal şikayet türleri, öğrenci müvekkilliği ve aileleri, danışma merkezi personeli ve öğretmenleri tarafından dosyalanmıştır. Kişisel sınırları uygunsuz şekilde aşma, yanlış tanı ve boş yere hastaneye yatırma gibi bazı şikayet türlerinin daha fazla olduğunu saptamış ve daha büyük okullara bağlı merkezlerin, yasal işlemlerin daha fazla hedefi haline gelmesinin daha muhtemel olduğunu saptamıştır.

Lin, Liu ve Hsieh (2010), Kuzey Tayvan'daki bir üniversitedeki öğrencilerin, üniversitenin danışma birimi hakkındaki düşünceleri ve memnuniyet düzeyini incelemişlerdir. Tarama modelini benimsedikleri bu araştırmalarında 541 öğrenciye anket uygulamışlar ve bunların 503 tanesini analize dahil etmişlerdir. Araştırmanın sonucunda, üniversite danışma biriminde verilen bireysel psikolojik danışma hizmetinden yararlandığını belirledikleri 87 öğrencinin, danışmanların nitelikleri ve tutumları ile birimin genel çevresinden oldukça fazla düzeyde memnun oldukları, ayrıca ihtiyaç duydukları zaman danışma hizmetlerini kullanacakları ve diğer kişilere de önerecekleri bulgularına ulaşmışlardır. Bunun yanında, öğrencilerin danışma biriminden daha fazla verim ve birimde kullanılan psikolojik ölçme araçlarının geçerliliğinin daha yüksek olmasını beklediklerini saptamışlardır. Danışma hizmetlerinden faydalanmayan öğrencilerin, bu hizmetlerin içeriği, birimden randevu alma ve yardım arama ile birimin yeri hakkında fikir sahibi olmadıklarını belirlemişlerdir. Bu öğrencilerin danışmanlardan yardım arama konusunda düşük düzeyde motivasyon ve isteğe sahip olduğunu; problemlerini başka kaynaklar kullanarak çözmeye çalışmak yerine kendi başlarına çözmeye daha sıcak baktıklarını ortaya çıkarmışlardır.

Smith, Dean, Floyd, Silva, Yamashita, Durtschi ve Heaps (2007), üniversite danışmanlarının, üniversite danışmanlığı görevindeki bazı baskı unsurları hakkındaki deneyim ve fikirlerini incelemek için Amerika Üniversite Danışmanlığı Derneği üyelerine bir anket uygulamışlardır. Danışanların belirti düzeyi ve danışmanların iş yükü düzeyini belirlemek için uygun yüzdeler ve çalışma saatinin yazılmasını gerektiren maddeler; danışmanların iş doyumunu ve üniversitedeki diğer birimlerle işbirliği düzeyini ölçmek için Likert tipi dereceleme ölçekli maddeler; danışmadaki baskı unsurları hakkında bilgi toplamak için yedi adet açık uçlu soru kullanmışlardır. Anketi yanıtlayan 133 katılımcıdan elde edilen veriler, kriz ve afet durumundaki ruhsal sağlık girişimi uygulamalarına yer vermek koşuluyla, hizmetlerin çok kültürlülük yeterliliğini arttırarak grupla danışma müdahalelerinin sayısını arttırmanın ve üniversitedeki diğer uzmanlarla daha etkili bir müşavirliğin, danışma merkezlerinin yararına olacağını ortaya koymuştur.

Setiawan (2006), Endonezyalı üniversite öğrencilerinin danışma hizmetleriyle ilgili tutumlarını incelemek için bir araştırma yapmıştır. Öğrencilerin danışma hizmeti aramaya dair istek seviyesi ile danışma hizmeti aramalarını kolaylaştırıcı ve engelleyici

faktörlerini belirlemek için 1279 öğrenciye anket uygulamıştır. Üniversitedeki danışma hizmetleri ile üniversite dışındaki profesyonel danışma hizmetleriyle ilgili sonuçları ayrı ayrı incelemiştir. Araştırma sonucunda elde ettiği veriler, danışma hizmeti arama istekliliğinin düşük olduğunu ve bunun en büyük sebebinin sosyal ağ kullanımını olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, üniversitedeki danışma hizmetleri ile üniversite dışındaki danışma hizmetlerinden yardım arama seviyeleri arasındaki farkın anlamlı düzeyde olmadığını tespit etmiştir. Öğrencilerin danışma hizmeti arama istekliliklerinin artması için en önemli faktörlerin, danışma hizmetleri hakkında geniş çaplı bilgi yaymak, danışma sürecindeki gizliliği arttırmak ve danışmanların, öğrencilerin dünyaları ile düşünme yollarına karşı anlayışlı olmaları olduğunu belirlemiştir.

Marks ve McLaughlin (2005) üniversite danışmanlarının verebileceği bir destek programı ve bu program dahilinde verilecek sunumlara katılımı arttırmayı amaçlayan stratejiler geliştirmişlerdir. Öğrencilerden odak grup, anket ve sunum değerlendirme formu kullanarak topladıkları veriler, sunumlara katılımı arttırmak için önemli olan faktörleri ortaya çıkarmıştır. Bu faktörler önem sırasına göre şunlardır: Sunumun konusunun ilginç olması, sunuma katılmanın derslerde ek puan sağlaması, sunumun yeri ve zamanı, sunum hakkında çok miktarda tanıtıma rastlamak, sunumdaki konuşmacının adını daha önce duyup duymamak, sunuma bir arkadaşın gidip gitmemesi, bir öğretmen veya danışmanın öğrenciye sunum hakkında bilgi vermesi ve sunumda ücretsiz yiyecek verilip verilmemesi.

Wheeler ve Hewitt (2004), yükseköğretim kurumlarında tek bir danışan olarak ya da küçük bir grubun üyesi olarak çalışan öğrenci danışmanlarının deneyimlerini incelemeye yönelik nitel bir çalışma yapmışlardır. Tamamı kendi danışma hizmetlerinin yönetimiyle sorumlu 8 katılımcıyla yaptıkları yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla topladıkları veriler, öğrenci danışmanlığı rolünün karmaşıklığını ortaya koymuştur. Araştırmanın sonucunda, danışanlarla bire bir çalışmak, birincil görev olarak görünse de, danışmanın kurumla olan ilişkisinin anlamının küçümsenmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Vaka sayısı, destek ve iş arkadaşlarıyla ilişkiler konularındaki sorunlar gibi genellikle kurumlarda çalışan danışmanlar için problemlen olabilen konuları, tek başına çalışan danışmanlar açısından vurgulamışlardır.

Nicholas (2002), Güney Afrikalı üniversite birinci sınıf öğrencilerinin kişisel kariyer ve öğrenme becerileri ihtiyaçları ve tercih ettikleri danışma kaynaklarını

incelemiştir. 1292 öğrenci üzerinde uyguladığı anket sonucunda öğrencilerin tavsiyeleri ve profesyonel yardımını üniversite dışından almayı tercih ettiklerini ortaya çıkarmıştır. Öğrencilerin, bireysel danışma hizmeti almak istediğini bildiren 42 maddeden genellikle yalnızca 5 tanesini işaretlediğini belirtmiştir. Bu maddeler; başarısızlık korkusu, ertelemenin üstesinden gelmek, depresyonla başa çıkmak, sosyal durumlarda rahat olamama ve yalnızlıkla baş etmedir.

Uffelman ve Hardin (2002) üniversite danışma merkezlerinde verilen psikolojik danışma yardımlarındaki oturum sayısının sınırlı olması durumunun yardım arama tutumlarına etkisini incelemişlerdir. Mevcut problem türü ile yardım arama tutumunu da göz önünde bulundurarak, danışma oturumlarının sayısı sınırlı olması durumunda öğrencilerin danışma yardımı arama olasılığının nasıl değiştiğini ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. 300 öğrenci üzerinde yaptıkları bu çalışmada, ilk önce öğrencilerden 20 problemi önem düzeyine göre sıralamalarını istemişler; ardından 3 oturum, 10 oturum ve sınırsız oturum sayısı içeren danışma hizmetini tanıtan bir broşür verip okumalarını istemişlerdir. Bu işlemde sonra, her problem için danışma hizmeti arama olasılıklarını sıralamalarını istemişlerdir. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda, bu 20 problemin önem düzeyinin, stres belirtileri, kariyer ve akademik konular, içsel sorunlar, cinsel konular ve yaşanan tartışmalar şeklinde 5 faktörlü bir yapıya uyduğunu belirlemişlerdir. Bu beş problem grubundan üçü arasında mevcut oturum sayısına göre yardıma başvurma olasılığı bakımından bir fark tespit edememişlerdir.

McWhirter, Palombi ve Garbin (2000) üniversite personelinin üniversitedeki danışma hizmetleri hakkındaki algıları ve farkındalıklarını incelemek için 130 üniversite personeli üzerinde bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Yaptıkları çok boyutlu analiz sonucunda üniversite danışma hizmetleri hakkındaki algıların ve farkındalıkların farklılaştığı personel türlerini bu şekilde sınıflandırmışlardır: Danışma merkezi personeli, akademik danışmanlar ve fakülte personeli, öğrenci işleri personeli ve danışma eğitiminin verildiği fakülte personeli.

Vonk ve Thyer (1999) üniversite danışma merkezlerinde verilen kısa süreli tedavi hizmetlerinin etkililiğini değerlendirmek amacıyla ABD’de Emory Üniversitesi Danışma Merkezi’nde 55 öğrenciye verilen kısa süreli bir tedavi sürecini incelemişlerdir. 41 öğrenciye Tedavi sürecinin başında ve sonunda; 14 öğrenciye ise, sürecin başında, 6 haftalık tedavisiz geçen bekleme listesi süresinde ve süreç bittiğinde Belirti Tarama

Listesi-90-R uygulamışlardır. Acil tedavi hizmeti alanlar için sonraki danışma süreçlerinde istatistiksel ve klinik anlamda Belirti Tarama Listesi-90-R puanlarında anlamlı seviyede düzelmeler gözlemlenmiştir. Bekleme listesi durumundaki danışanların, tedavi almalarından sonrasına kadar düzelmeye göstermediklerini belirlemiştir.

Surtees, Pharoah ve Wainwright (1998), Cambridge Üniversitesi'nde 1993-1994 eğitim öğretim yılında üniversite danışma merkezini ilk kez kullanan öğrenciler üzerinde yaptıkları izleme çalışmasında, öğrencilerin problem düzeylerini ve ruhsal sağlık durumlarında etkin olan faktörleri belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın verilerini, ilk oturum esnasında öğrenci tarafından doldurulan ve değerlendirme oturumundan sonra danışman tarafından doldurulan iki temel anketle toplamışlardır. Öğrencilerden, ilk değerlendirmelerini izleyen bir yıl içerisinde öğrencilerden bir anketi daha doldurmalarını istemişlerdir. Araştırmanın sonucunda, depresyon ve kaygı belirtilerinin, değerlendirme danışmasındaki baskın özellikleri olduğunu açık bir şekilde ortaya koymuşlardır ve danışmanların bu tür belirtiler ve mevcut terapötik yaklaşımların etkililiği hakkındaki farkındalıklarının geliştirilmesine yönelik eğitimlerin önemli olacağını ve böyle bir eğitimin danışmanlara, öğrencileri başka bir uzmana yönlendirecekleri zaman rehberlik edeceğini vurgulamışlardır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama teknikleri ve verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel tekniklere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın iki temel amacı vardır. Bu amaçlardan birincisi, İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunlarını belirlemek ve bu sorunları çeşitli değişkenler açısından incelemek; ikincisi ise psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyma düzeylerini belirlemektir. Bu iki ana amaçtan yola çıkarak, bu araştırmanın betimsel tarama ve ilişkisel modelde olduğu söylenebilir. Tarama araştırmaları, bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi özelliklerinin belirlendiği, genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalardır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013). Tarama (survey) modeli, mevcut durumu olduğu gibi açıklamayı amaçlamaktadır (Karasar, 2009). Tarama araştırmalarında birtakım cevaplar bulmak için tamamı problemle ilişkili olan bir grup soru sorulur. Bu sorulara verilen cevaplar, analizin amacına göre standartlaştırılmış kategorilere kodlanır ve sonra bu standartlaştırılmış kayıtlar, betimlemeler elde etmek için analiz edilir. Ardından, örneklemin evrene genellenecek fikirleri hakkında birtakım sonuçlar çıkarılır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012).

İlişkisel araştırmalar ise insanların incelenen davranışlarını açıklamak veya benzer sonuçları tahmin etmek için yapılır. İlişkisel araştırmaların temel amacı, bir olgu hakkındaki anlayışı birtakım değişken arasındaki ilişkiyi belirleme yoluyla belirginleştirmektir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2015-2016 bahar döneminde İnönü Üniversitesi merkez kampüsündeki en az dört yıllık fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 2015-2016 bahar dönemi istatistiksel verilerine göre bu fakülte ve yüksekokullarda toplam 23603 öğrenci öğrenim görmektedir.

Araştırmanın örneklemini İnönü Üniversitesi merkez kampüsündeki 12 fakülte ve 1 yüksekokulda öğrenim görmekte olan ve tabakalı seçkisiz örnekleme yoluyla seçilmiş toplam 1180 öğrenci oluşturmaktadır. Yazıcıoğlu ve Erdoğan'a (2014) göre $\alpha=.05$ anlamlılık düzeyi ve $d= \pm.03$ örnekleme hatası durumunda 25000 kişilik bir evren için örneklem büyüklüğü en az 1023 kişidir. Bu araştırmada, ortaya çıkabilecek eksik veya hatalı doldurulması sebebiyle analiz dışında bırakılması gereken anket sayısının fazla olma olasılığı da dikkate alınarak, değerlendirmeye alınan anket sayısının minimum örneklem mevcudunun altına düşmemesi için örneklemden öğrenci sayısı 1180 olarak belirlenmiştir. Tabakalı seçkisiz örnekleme, bağımsız bireyler yerine, bir grubun/kümenin üyesi olan veya bir konuyla ilişkili olan bireylerin seçilmesidir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012). Tabakalı seçkisiz örnekleme, evrendeki alt grupların belirlenip bunların evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örnekleme temsili edilmelerini sağlamayı amaçlayan örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2013). Tabakalı seçkisiz örneklemede tabakalar, evrendeki dağılımı iyi yansıtabilmesi için mümkün olduğu kadar birbirine yakın oranlarda olacak şekilde düzenlenir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2014). Araştırmada toplam 1214 anket formu uygulanmış; bu anket formlarından eksik veya yanlış doldurulan 30 tanesi elendikten sonra geriye kalan 1184 anket formu değerlendirmeye alınmıştır. Örnekleme dahil edilen öğrenci sayısı, evrenin yaklaşık %5'ine karşılık gelmektedir. Örneklemede yer alan fakülteler, evren ve örneklemden öğrenci sayıları ile bu sayıların evren ve örneklemden oranları, her fakülte için değerlendirmeye alınan anket sayıları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Fakülteler	Evren		Örneklem			
	Öğrenci Sayısı	Evrendeki Oranı (%)	Öğrenci Sayısı	Örneklemdaki Oranı (%)	Değerlendirmeye Alınan Anket Sayısı	Yüzde (%)
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	866	3.88	43	3.64	44	3.70
Diş Hekimliği Fakültesi	374	1.67	19	1.61	19	1.60
Eczacılık Fakültesi	351	1.57	18	1.52	14	1.20
Eğitim Fakültesi	4196	18.82	210	17.79	216	18.20
Fen Edebiyat Fakültesi	3574	16.03	179	15.17	177	14.90
Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	605	2.71	30	2.54	36	3.00
Hukuk Fakültesi	493	2.21	24	2.03	31	2.60
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	4379	19.64	219	18.56	211	17.80
İlahiyat Fakültesi	1849	8.29	92	7.79	88	7.40
İletişim Fakültesi	445	1.99	22	1.89	21	1.80
Mühendislik Fakültesi	3242	14.54	162	13.73	161	13.60
Sağlık Bilimleri Fakültesi	1972	8.84	99	8.39	102	8.60
Tıp Fakültesi	1257	5.63	63	5.34	64	5.40
Toplam	23603	100	1180	100	1184	100

Örnekleme dahil edilen öğrencilerin demografik bilgilere göre dağılımı Tablo 3’de frekans ve yüzde olarak verilmiştir.

Tablo 3. Örnekleme Dahil Edilen Öğrencilerin Demografik Bilgilerinin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Seçenekler	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	701	59.2
	Erkek	483	40.8
Yaş	18-20 Arası	481	40.6
	21-23 Arası	504	42.6
	24 ve Üstü	199	16.8
Kardeş Sayısı	Kardeşi Olmayan	43	3.6
	1	148	12.5
	2	255	21.5
	3	279	23.6
	4	174	14.7
	5 ve Üstü	285	24.1
Ebeveynlerin Birlikte Yaşama Durumu	Birlikte	1052	88.9
	Ayrı	132	11.1
Annenin Öğrenim Düzeyi	Herhangi Bir Eğitimi Yok	231	19.5
	İlkokul	448	37.8
	Ortaokul	176	14.9
	Lise	202	17.1
	Üniversite ve Üstü	127	10.7
Babanın Öğrenim Düzeyi	Herhangi Bir Eğitimi Yok	50	4.2
	İlkokul	318	26.9
	Ortaokul	203	17.1
	Lise	333	28.1
	Üniversite ve Üstü	280	23.6

Örnekleme dahil edilen 1184 öğrenciden 701’i (%59,2) kadın, 483’ü (%40,8) erkektir. Örnekleme dahil edilen öğrencilerin yaşları 18-20 arasında olanlar 481 (%40,6), 21-23 arasında olanlar 504 (%42,6), 24 ve daha fazla olanlar 199 (%16,8) kişidir.

Örnekleme dahil edilen öğrencilerin kardeş sayısı değişkenine göre dağılımı; kardeşi olmayan 43 (%3,6) öğrenci, bir kardeşi olan 148 (%12,5) öğrenci, iki kardeşi olan 255 (%21,5) öğrenci, üç kardeşi olan 279 (%23,6) öğrenci, dört kardeşi olan 174 (%14,7) öğrenci, beş ve daha fazla kardeşi olan 285 (%24,1) öğrenci şeklindedir.

Örnekleme dahil edilen öğrencilerden 1052'sinin (%88,9) ebeveynleri beraber yaşarken 132'sinin (%11,1) ebeveynleri ayrı yaşamaktadır. Örnekleme dahil edilen öğrencilerin annenin öğrenim düzeyi değişkenine göre dağılımı; herhangi bir eğitimi olmayanlar 231 (%19,5), ilkokul mezunu olanlar 448 (%37,8), ortaokul mezunu olanlar 176 (%14,9), lise mezunu olanlar 202 (%17,1), üniversite ve daha üst düzeyde eğitimi olanlar 127 (%10,1) kişi şeklinde iken; babanın öğrenim düzeyi değişkenine göre ise herhangi bir eğitimi olmayanlar 50 (%4,2), ilkokul mezunu olanlar 318 (%26,9), ortaokul mezunu olanlar 203 (%17,1), lise mezunu olanlar 333 (%28,1), üniversite ve daha üst düzeyde eğitimi olanlar 280 (%23,6) kişi şeklinde dağılmaktadır.

Örnekleme dahil edilen öğrencilerin bazı bilgilere göre dağılımı Tablo 4'te frekans ve yüzde olarak verilmiştir.

Tablo 4. Örneklem Dahil Edilen Öğrencilerin Bazı Bilgilerinin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Seçenekler	Frekans	Yüzde (%)
Annenin Çalışma Durumu	Çalışıyor	214	18.1
	Çalışmıyor	970	81.9
Babanın Çalışma Durumu	Alt Ekonomik Düzey İş (İşçi, çiftçi, vb.)	581	49.1
	Orta Ekonomik Düzey İş (Memur, Öğretmen, vb.)	235	19.8
	Üst Ekonomik Düzey İş (Doktor, Savcı, vb.)	79	6.7
	Emekli	225	19.0
	Çalışmıyor	64	5.4
Ailede Üniversite Okuyan Birey Sayısı	Yok	310	25.6
	Bir Kişi	680	57.4
	İki Kişi	136	11.5
	İki Kişiden Fazla	58	4.9
Kaldığı Yer	Ailesiyle Beraber	589	49.7
	Ev	161	13.6
	Devlet Yurdu	226	19.1
	Vakıf Yurdu	36	3.0
	Özel Yurt	153	12.9
	Diğer	19	1.6
Burs/Kredi Alma	Alıyor	858	72.5
	Almıyor	326	27.5
Eğitim Giderlerini Karşılama Şekli	Ailesi Tarafından	446	37.7
	Kendisi (Çalışarak, burs/kredi vb.)	551	46.5
	Hem Ailesi Hem Kendisi Tarafından	187	15.8
Bölümü İsteyerek Seçme	İsteyerek Seçenler	934	78.9
	İstemeyerek Seçenler	250	21.1

Tablo 4 (Devamı). Örnekleme Dahil Edilen Öğrencilerin Bazı Bilgilere Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Üniversite ve Bölümden Memnun Olma	Memnun Olanlar	720	60.8
	Memnun Olmayanlar	464	39.2
Üniversiteye Başlamadan Önce Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	Bilgisi Olanlar	942	79.6
	Bilgisi Olmayanlar	242	20.4
Toplam		1184	100

Örnekleme dahil edilen öğrencilerin annesi çalışanlar 214 (%18,1), annesi çalışmayanlar 970 (%81,9) kişi iken babası işçi veya çiftçilik gibi alt ekonomik düzeyde bir işi olanlar 581 (%49,1), memur veya öğretmenlik gibi orta ekonomik düzeyde bir işi olanlar 235 (%19,8), doktor veya savcılık gibi üst ekonomik düzeyde bir işi olanlar 79 (%6,7), emekli olanlar 225 (%19), çalışmayanlar ise 64 (%5,4) kişidir. Örnekleme dahil edilen öğrencilerden ailesinde üniversite okuyan kişi olmayanların sayısı 310 (%25,6), ailesinde üniversite okuyan bir kişi olanların sayısı 680 (%27,4), ailesinde üniversite okuyan iki kişi olanların sayısı 136 (%11,5), ailesinde üniversite okuyan ikiden fazla kişi olanların sayısı 58'dir (%4,9). Örnekleme dahil edilen öğrencilerin 589'u (%49,7) ailesiyle beraber yaşamakta, 161'i (%13,6) evde, 226'sı (%19,1) devlet yurtlarında, 36'sı (%3) vakıf yurtlarında, 153'ü (%12,9) özel yurtlarda, 19'u (%1,6) diğer yerlerde kalmaktadır. Öğrencilerin 858'i (%72,5) burs veya kredi alırken 326'sı (%27,5) burs veya kredi almamaktadır. Öğrencilerin 446'sının (%37,7) eğitim giderleri ailesi tarafından karşılanıyorken, 551'i (%46,5) eğitim giderlerini çalışarak veya burs/kredi yoluyla kendisi, 187'si (%15,8) hem kendi imkanlarıyla hem de ailesinin katkılarıyla karşılamaktadır. Öğrencilerden 934'ü (%78,9) üniversitede okumakta olduğu bölümü isteyerek, 250'si (%21,1) istemeyerek seçtiğini belirtmiş; 464'ü (%39,2) üniversite ve bölümden memnun olmadığını, 720'si (%60,8) üniversite ve bölümden memnun olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerden üniversiteye başlamadan önce şu an okumakta olduğu bölüm hakkında bilgi sahibi olanların sayısı 942 (%79,6), bilgi sahibi olmayanların sayısı 242'dir (%20,4).

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Bu araştırma, 2015-2016 bahar döneminde İnönü Üniversitesi merkez yerleşkesinde bulunan fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerle gönüllü katılım esaslı gözetilerek yürütülmüştür. Gerekli izinler üniversite yönetiminden (Ek 1) ve uygulamanın yapıldığı ders saatlerindeki sorumlu öğretim elemanlarından alındıktan sonra uygulama, 2016 Mayıs ayında araştırmacı tarafından fakültelerde ders süresi içerisinde yapılmıştır. Uygulama öncesinde, öğrencilere araştırmanın amacı ve anket formunun doldurulmasına ilişkin temel yönergeler açıklanmıştır. Araştırmada veri toplamak için üç bölümden oluşan bir veri toplama formu kullanılmıştır. Bu formun birinci bölümü, araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formundan; ikinci bölümü, araştırmacı tarafından hazırlanan üniversite öğrencilerinin üniversite ile ilgili sorunları ile ilgili; üçüncü bölümü, yine araştırmacı tarafından hazırlanan üniversitede psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri ile ilgili maddeler içeren anket formundan oluşmaktadır.

3.4. Veri Toplama Aracı

Araştırma sürecinde öğrencilere, birinci kısım kişisel bilgi formundan, ikinci kısım öğrencilerin psikososyal sorunlarını belirlemeye yönelik, üçüncü kısım ise öğrencilerin üniversitede psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik anketten oluşan bir veri toplama formu (Ek 2) uygulanmıştır.

Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu, araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formunda, öğrenciler ile ilgili olarak; okumakta oldukları fakülte ve bölüm, cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, ebeveynlerin birlikte veya ayrı yaşaması, anne ve babanın öğrenim düzeyi ve mesleği, ailede üniversite okuyan kişiler, kaldığı yer, burs veya kredi alma, eğitim giderlerini karşılama şekli, okumakta olduğu bölümü isteyerek seçme, üniversiteden memnun olma, üniversiteye başlamadan önce şu an okumakta olduğu bölüm hakkında bilgi sahibi olma konularıyla ilgili sorulardan oluşmaktadır.

Veri toplama formunun ikinci bölümünde, İnönü Üniversitesi öğrencilerinin yaşadıkları psikososyal sorunları belirlemek amacıyla 31 adet evet-hayır tipinde maddeye yer verilmiştir. Anketin bu bölümünde dersler ve sınavlarla ilgili yaşanabilecek sorunlara yönelik 11 adet, öğretim elemanlarıyla ilgili yaşanabilecek sorunlara yönelik 7 adet, üniversitedeki eğitsel şartlar ve olanaklarla ilgili yaşanabilecek sorunlara yönelik 5 adet

ve üniversitedeki sosyal şartlar ve olanaklarla ilgili yaşanabilecek sorunlara yönelik 8 adet madde bulunmaktadır.

Veri toplama formunun üçüncü bölümü, İnönü Üniversitesi öğrencilerinin yükseköğretimdeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri ile ilgili ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Ankette, öğrencilerin yükseköğretimde psikolojik danışma ve rehberlik ihtiyaçlarını ortaya koymak için, bu amaca yönelik “Her Zaman”, “Genellikle”, “Bazen” ve “Hiç” şeklinde derecelendirilmiş 24 adet maddeye yer verilmiştir.

3.4.1. Veri Toplama Formunun Hazırlanması

Veri toplama formunun ikinci ve üçüncü bölümünün hazırlanma sürecinde, üniversite öğrencilerinden oluşan odak grup görüşmesinden faydalanılmıştır. Odak grup görüşmesi, ılımlı ve tehditkar olmayan bir ortamda önceden belirlenmiş ve gruptaki bireylerin ortak bir deneyiminin olduğu bir konu hakkında ne düşündüğünü, ne hissettiğini anlamak ve algılarını belirlemek amacıyla dikkatle planlanmış bir tartışmalar serisidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu görüşmede öğrencilerden, yaşadıkları sorunlar ve hangi konularda psikolojik danışma ve rehberlik yardımı almak istedikleri hakkında görüşleri alınmıştır. Bu işlemin ardından üniversite öğrencilerinin sorunlarıyla ve üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleriyle ilgili araştırmaları içeren alanyazın taranmıştır. Veri toplama formunun üçüncü bölümündeki maddeler, Uluslararası Psikolojik Danışma Hizmetleri Birliği (IACS) tarafından kabul edilen “Üniversite Danışma Hizmetleri için Standartlar” kapsamındaki yükseköğretimde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin rol ve işlevlerinden öğrencilere yönelik olan işlevler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu işlemlerin sonucunda hem öğrencilerden hem de alanyazından elde edilen bilgiler doğrultusunda bir madde havuzu oluşturulmuştur.

Maddeler hazırlandıktan sonra uzman görüşü almak amacıyla psikolojik danışma ve rehberlik, eğitim yönetimi ve denetimi, bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi alanından en az yüksek lisans düzeyindeki altı alan uzmanına sunulmuştur. Havuzdaki sorulardan, uzmanların görüşleri doğrultusunda uygun olan maddeler seçilmiş ve seçilen maddelerin kapsamı, sıralaması, açık ve anlaşılır olması konularında gerekli

geribildirim alınarak yapılan düzeltmeler sonucunda sonra veri toplama formu son haline getirilmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Değerlendirilmesi

Bu araştırmada elde edilen veriler, SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu araştırmanın üç farklı alt amacı vardır. Birinci alt amaç kapsamında, veri toplama formunun ikinci bölümündeki maddelere verilen yanıtların betimsel istatistik hesaplamaları yapılmıştır. Bu ankette, dersler ve sınavlarla, öğretim elemanlarıyla, üniversitedeki eğitsel ve sosyal olanaklarla ilgili evet-hayır tipinde toplam 31 adet madde bulunmaktadır. Bu maddelere verilen yanıtların frekans ve yüzdeleri hesaplandıktan sonra kategorilere göre düzenlenmiş ve sorunlar, en çok belirtilenden en az belirtilene doğru sıralanmıştır.

Araştırmanın ikinci alt amacı kapsamında, veri toplama formunun ikinci bölümü olan üniversite öğrencilerinin yaşadıkları sorunları bildirme düzeyi üzerinde araştırmanın değişkenlerinin etkisini belirlemek için Lojistik Regresyon Analizi yapılmıştır. Lojistik Regresyon Analizinin kullanım amacı, en az değişken ile en iyi uyuma sahip olacak biçimde bağımlı ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi tanımlayabilen kabul edilebilir bir model kurmaktır (Atasoy, 2001; Bircan, 2004; Coşkun, Kartal, Coşkun ve Bircan, 2004). Lojistik regresyon, bağımsız değişkenlerin dağılımıyla ilgili herhangi bir varsayımın karşılanmasını gerektirmez (Tabachnick ve Fidell, 1996). Lojistik regresyon analizi normal dağılım, ortak kovaryansa sahip olma gibi varsayımların ihlal edilmesi durumunda, bağımlı değişkenin 0 ve 1 gibi ikili değer aldığı ya da ikiden çok düzey içeren kesikli değişken olduğu durumlarda normallik varsayımının bozulması nedeniyle doğrusal regresyon analizine alternatif oluşturmaktadır (Çokluk, 2010). Bu araştırmadaki lojistik regresyon analizi standart (enter) yöntemle (Field, 2009) yapılmıştır. Standart (enter) yöntemde tüm ortak değişkenlere regresyon modelinde bir blok halinde yer verilir ve her blok için kestirimler hesaplanır (Field, 2009). Bu araştırmada, öğrencilerin psikososyal problemleri yaşama düzeylerine etkisi olabileceği düşünülen cinsiyet, annenin ve babanın öğrenim düzeyi, bölümü isteyerek seçme, üniversiteden memnun olma ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerine regresyon modelinde yer verilmiştir.

Analizde yer verilen bağımsız değişkenlerin öğrencilerin yaşadıkları sorunların düzeyine etkisini belirlemek için, veri toplama formunun ikinci bölümündeki maddeler bağımlı değişken olarak alınarak her madde için modelde yer alan değişkenlerle lojistik regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, “Öğretim elemanlarının her öğrenciye eşit davrandığını düşünüyorum”, “Ders çalışmak amacıyla kolaylıkla uygun bir mekân bulabiliyorum”, “Üniversitede sunulan internet bağlantısı ve internet erişimi hizmetlerini yeterli buluyorum”, “Üniversitedeki sosyal tesisleri yeterli buluyorum”, “Üniversitedeki sosyal etkinlikler herkesin haberi olacak şekilde duyuruluyor”, “İhtiyaç duyduğum kurslar üniversitede mevcut değil” ve “İhtiyaç duyduğum sağlık hizmetlerini zorlanmadan alabiliyorum” maddeleri için elde edilen lojistik regresyon modelleri anlamlı düzeyde olmadığı için ($p > .05$) bağımsız değişkenlerin bu maddelere verilen yanıtlar üzerindeki etkisi incelenememiştir. Bunların haricindeki maddeler için kurulan lojistik regresyon modelleri anlamlı düzeydedir ($p < .05$). Bu maddeler için kurulan modellerin doğru sınıflandırma (duyarlılık) gücünün %55.2 ile %72.8 arasında olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt amacı kapsamında veri toplama formunun üçüncü bölümünde bulunan maddelere verilen yanıtların betimsel istatistik hesaplamaları yapılmıştır. Bu bölümde; üniversitede psikolojik danışma hizmetleriyle ilgili “Her Zaman”, “Genellikle”, “Bazen” ve “Hiç” şeklinde derecelendirilmiş 24 adet madde bulunmaktadır. Her bir maddeye verilebilecek cevap kodları 1 ile 4 arasında değişmektedir. Veri toplama formunun bu bölümündeki her maddeye verilen yanıtların aritmetik ortalaması hesaplanmıştır. Her madde için hesaplanan bu aritmetik ortalamalar, anketin derecelendirmelerine paralel olarak oluşturulan grup ölçeğine göre sınıflandırılmıştır. Grup ölçeği; “Aralık genişliği (a)=Dizi Genişliği/Oluşturulacak Grup Sayısı” (Tekin, 2002) formülü kullanılarak oluşturulmuştur. Buna göre oluşturulan ölçekteki aralık genişliği 0,75 bulunmuştur. Grup ölçeğindeki derecelendirmelerin sınır değerleri Tablo 5’deki gibidir.

Tablo 5. Veri Toplama Formunun Üçüncü Bölümündeki Grup Ölçeğinin Sınır Değerleri

Verilen Ağırlık	Derecelendirme	Sınır Değerleri
1	Her Zaman	1.00–1.75
2	Genellikle	1.76–2.50
3	Bazen	2.51–3.26
4	Hiç	3.27–4.00

Öğrencilerin her bir maddeye verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları, bu sınır değerlere göre sınıflandırılarak yardıma ihtiyaç duydukları konulara ihtiyaç duyma düzeyleri belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve açıklanmıştır.

4.1. Psikososyal Sorunlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu alt problemine yanıt bulmak amacıyla öğrencilerin dersler ve sınavlar, öğretim elemanları, eğitsel ve sosyal olanaklar konularında yaşadıkları sorunların yüzde ve frekansları hesaplanmıştır. Bu frekans ve yüzdelerden daha yüksek olanlar, öğrencilerin sorun olarak gördükleri alanları ortaya koymaktadır. Analiz sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Psikososyal Sorunları Yaşama Düzeyleri

Sorun Türleri	Durum	Frekans	Yüzde (%)
Dersler ve Sınavlar	Sınavlara çalışmakta zorlanıyorum.	682	57,6
	Verilen dersler öğrencileri mesleğe iyi hazırlamıyor.	660	55,7
	Öğrenciler arasında aşırı düzeyde rekabet var.	558	47,1
	Derslere girmeyi sevmiyorum.	520	43,9
	Dersler çok yüzeysel işleniyor.	490	41,4
	Seçmeli ders sayısı yeterli değil.	452	38,2
	Dersleri anlamakta zorlanıyorum.	412	34,8
	Okuduğum bölümün müfredatı çok zor.	407	34,4
	Dersler ve sınavlar hakkında yeterince bilgi alamıyorum.	400	33,8
	Sınavlardaki sorular, destekilerden farklı bilgiler gerektiriyor.	395	33,4
Derslerde çok fazla ödev veriliyor.	322	27,2	
Öğretim Elemanları	Akademik danışmanımdan yeteri kadar destek alamıyorum.	644	54,4
	Öğretim elemanları her öğrenciye eşit davranmıyor.	628	53,0
	Öğretim elemanları iyi ve kaliteli ders işleyemiyor.	608	51,4
	Öğretim elemanları, eğitimini verdikleri meslek hakkında yeterli bilgi vermiyor.	563	47,6
	Öğretim elemanları bilimsel bir yaklaşıma sahip değil.	544	45,9
	Öğretim elemanları öğrencilere karşı anlayışsız davranıyor.	514	43,4
	Öğretim elemanları öğrencilerle iletişim kurmaktan kaçınıyor.	495	41,8

Tablo 6 (Devamı). Öğrencilerin Psikososyal Sorunları Yaşama Düzeyleri

Sorun Türleri	Durum	Frekans	Yüzde (%)
Eğitsel Olanaklar	Derslikler, laboratuvarlar ve atölyeler fiziksel açıdan yetersiz.	667	56,3
	Üniversitede sunulan internet erişimi hizmetleri yetersiz.	626	52,9
	Üniversite kütüphanesi fiziksel açıdan yetersiz.	500	42,2
	Ders çalışmak amacıyla kullanılabilir mekân sayısı yetersiz.	439	37,1
	Derslerle ilgili kaynaklara ulaşmakta zorlanıyorum.	415	35,1
Sosyal Olanaklar	Üniversitedeki sosyal etkinlikler yeterince duyurulmuyor.	777	65,6
	Üniversitedeki sosyal etkinlikler yetersiz.	752	63,5
	İhtiyaç duyduğum kurslar üniversitede mevcut değil.	736	62,2
	Üniversitedeki sosyal tesisler yetersiz.	699	59,0
	Uygun serbest zaman etkinlikleri bulmakta zorlanıyorum.	652	55,1
	Üniversite topluluklarındaki gruplaşma, sosyal etkinliklere katılımı kısıtlıyor.	586	49,5
	İhtiyaç duyduğum zaman yeterli düzeyde sağlık hizmeti alamıyorum.	484	40,9
	Üniversitedeki etkinlikler öğrencilerin kaynaşmasına katkı sağlamıyor.	394	33,3

Tablo 6'daki bulgular değerlendirildiğinde, öğrencilerin dersler ve sınavlarla ilgili en çok yaşadıkları sorunların sınavlara çalışmakta zorlanmak (%58), verilen derslerin mesleğe iyi düzeyde hazırlayıcı nitelikte olmaması (%56), öğrenciler arasında aşırı düzeyde rekabet olması (%47), derslere girmeyi sevmeme (%44), derslerin çok yüzeysel işlenmesi (%41) olduğu gözlenmiştir. Dersler ve sınavlarla ilgili diğer sorunların orta düzeyde ve daha az düzeyde yaşandığı saptanmıştır.

Öğrencilerin üniversitedeki öğretim elemanları ile ilgili en çok yaşadıkları sorunların akademik danışmandan yeteri kadar destek alamamak (%54), öğretim elemanlarının her öğrenciye eşit davranmaması (%53), öğretim elemanlarının iyi ve kaliteli ders işleyememesi (%51) olduğu belirlenmiştir. Öğretim elemanları ile ilgili diğer sorunların orta düzeyde ve daha az düzeyde yaşandığı saptanmıştır.

Dersliklerin, laboratuvarların ve atölyelerin fiziksel anlamda yetersiz olması (%56) ve üniversitede sunulan internet hizmetlerini yetersiz olması (%53), öğrencilerin üniversitedeki eğitsel olanaklarla ilgili en çok yaşadıkları sorunlardır. Eğitsel olanaklarla ilgili diğer sorunların orta düzeyde ve daha az düzeyde yaşandığı saptanmıştır.

Üniversitedeki sosyal etkinliklerin yeterince duyurulmaması (%66), üniversitedeki sosyal etkinliklerin yetersiz olması (%64), üniversitede ihtiyaç duyulan kursların bulunmaması (%62), üniversitedeki sosyal tesislerin yetersiz olması (%59), uygun serbest zaman etkinlikleri bulunamaması (%55), öğrencilerin üniversitedeki sosyal olanaklarla ilgili en çok yaşadıkları sorunlardır. Sosyal olanaklarla ilgili diğer sorunların orta düzeyde ve daha az düzeyde yaşandığı saptanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin en çok yaşadığı sorunların sosyal olanaklarla ilgili sorunlar olduğu gözlenmiştir.

4.2. Psikososyal Sorunlar Yaşama Düzeylerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu alt problemine yanıt aramak amacıyla, öğrencilerin yaşadıkları sorunlarla ilgili elde edilen veriler üzerinde Lojistik Regresyon Analizi yapılmıştır. Öğrencilerin “dersler ve sınavlar hakkında yeterince bilgi alamama” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 7'deki gibidir.

Tablo 7. “Dersler ve Sınavlar Hakkında Yeterince Bilgi Alamama” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.28	.13	4.94	1	.03	1.33
Annenin Öğrenim Durumu	-.14	.06	5.22	1	.02	.87
Babanın Öğrenim Durumu	.07	.07	1.31	1	.25	1.08
Bölümü İsteyerek Seçme	.23	.16	.2.12	1	.15	1.26
Üniversiteden Memnun Olma	.45	.13	11.29	1	.00	1.57
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.44	.16	7.74	1	.01	1.56
Sabit	-.16	.24	.42	1	.52	.86

Tablo 7’deki bulgular değerlendirildiğinde, “dersler ve sınavlar hakkında yeterince bilgi alamama” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu, üniversiteden memnun olma ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayanlara oranla 1.33 kat daha fazladır. Ayrıca annenin öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme oranını 0.87 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlara oranla 1.57 kat daha fazladır. Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlara oranla 1.56 kat daha fazladır. “Dersler ve sınavlar hakkında yeterince bilgi alamama” sorununu bildirme düzeyi üzerinde babanın öğrenim durumu ve bölümü isteyerek seçme değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “dersleri anlamakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 8’deki gibidir.

Tablo 8. “Dersleri Anlamakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.20	.13	2.42	1	.12	1.22
Annenin Öğrenim Durumu	-.13	.06	4.54	1	.03	.88
Babanın Öğrenim Durumu	-.11	.07	2.87	1	.09	.90
Bölümü İsteyerek Seçme	-.05	.16	.08	1	.77	.95
Üniversiteden Memnun Olma	.87	.13	41.76	1	.00	2.38
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.29	.16	3.07	1	.08	1.33
Sabit	.56	.25	5.13	1	.02	1.75

Tablo 8’deki bulgular değerlendirildiğinde, “dersleri anlamakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p<.05$). Annenin öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme düzeyini 0.88 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanlar, bu sorunu yaşamayanlara oranla 2.38 kat daha fazladır. “Dersleri anlamakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p>.05$).

Öğrencilerin “derslerin çok yüzeysel işlenmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 9’daki gibidir.

Tablo 9. “Derslerin Çok Yüzeysel İşlenmesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.46	.12	14.41	1	.00	1.59
Annenin Öğrenim Durumu	-.06	.06	.96	1	.33	.94
Babanın Öğrenim Durumu	-.00	.06	.00	1	.95	.99
Bölümü İsteyerek Seçme	.18	.16	1.28	1	.26	1.19
Üniversiteden Memnun Olma	.21	.13	2.72	1	.10	1.24
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.44	.16	7.88	1	.01	1.55
Sabit	-.37	.24	2.45	1	.12	.69

Tablo 9’deki bulgular değerlendirildiğinde, “derslerin çok yüzeysel işlenmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilere oranla 1.59 kat daha fazladır. Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerden bu sorunu yaşayanlar, bu sorunu yaşamayanlara oranla 1.55 kat daha fazladır. “Derslerin çok yüzeysel işlenmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteden memnun olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “seçmeli ders sayısının yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 10’deki gibidir.

Tablo 10. “Seçmeli Ders Sayısının Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.44	.12	12.58	1	.00	1.55
Annenin Öğrenim Durumu	-.04	.06	.39	1	.53	.96
Babanın Öğrenim Durumu	-.02	.06	.14	1	.71	.98
Bölümü İsteyerek Seçme	-.14	.16	.80	1	.37	.87
Üniversiteden Memnun Olma	.09	.13	.45	1	.50	1.09
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	-.03	.16	.02	1	.88	.98
Sabit	.49	.24	4.19	1	.04	1.63

Tablo 10’deki bulgular değerlendirildiğinde, “seçmeli ders sayısının yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyetin anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.55 kat daha fazladır. “Seçmeli ders sayısının yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme, üniversiteden memnun olma ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “bölüm müfredatlarının çok zor olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 11’deki gibidir.

Tablo 11. “Bölüm Müfredatlarının Çok Zor Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.30	.13	5.77	1	.02	1.36
Annenin Öğrenim Durumu	-.04	.06	.40	1	.53	.96
Babanın Öğrenim Durumu	-.15	.06	5.38	1	.02	.86
Bölümü İsteyerek Seçme	-.11	.16	.43	1	.51	.90
Üniversiteden Memnun Olma	.44	.13	10.99	1	.00	1.56
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.33	.16	4.20	1	.04	1.39
Sabit	.65	.24	7.11	1	.01	1.92

Tablo 11’deki bulgular değerlendirildiğinde, “bölüm müfredatlarının çok zor olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, babanın öğrenim durumu, üniversiteden memnun olma ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p<.05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.36 kat daha fazladır. Ayrıca babanın öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme düzeyini 0.86 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.56 kat daha fazladır. Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.39 kat daha fazladır. “Bölüm müfredatlarının çok zor olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu ve bölümü isteyerek seçme değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p>.05$).

Öğrencilerin “sınavlardaki soruların derstekilerden farklı bilgiler gerektirmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 12’deki gibidir.

Tablo 12. “Sınavlardaki Soruların Derstekilerden Farklı Bilgiler Gerektirmesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.56	.13	19.47	1	.00	1.76
Annenin Öğrenim Durumu	-.14	.06	4.97	1	.03	.87
Babanın Öğrenim Durumu	-.12	.07	3.50	1	.06	.89
Bölümü İsteyerek Seçme	.11	.17	.40	1	.53	1.11
Üniversiteden Memnun Olma	.39	.14	8.38	1	.00	1.48
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.12	.17	.50	1	.48	1.12
Sabit	.76	.25	9.36	1	.00	2.13

Tablo 12’deki bulgular değerlendirildiğinde, “sınavlardaki soruların derstekilerden farklı bilgiler gerektirmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.76 kat daha fazladır. Ayrıca annenin öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme düzeyini 0.87 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.48 kat daha fazladır. “Sınavlardaki soruların derstekilerden farklı bilgiler gerektirmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “derslere girmeyi sevmeme” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 13’deki gibidir.

Tablo 13. “Derslere Girmeyi Sevmeme” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.28	.12	5.08	1	.02	1.32
Annenin Öğrenim Durumu	-.11	.06	3.16	1	.08	.90
Babanın Öğrenim Durumu	-.02	.06	.11	1	.74	.98
Bölümü İsteyerek Seçme	.57	.16	12.85	1	.00	1.77
Üniversiteden Memnun Olma	.69	.13	28.61	1	.00	1.99
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	-.08	.16	.26	1	.61	.92
Sabit	-.36	.24	2.35	1	.13	.70

Tablo 13’deki bulgular değerlendirildiğinde, “derslere girmeyi sevmeme” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.32 kat daha fazladır. Bölümünü istemeyerek seçen öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.77 kat daha fazladır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.99 kat daha fazladır. “Derslere girmeyi sevmeme” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “sınavlara çalışmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 14’deki gibidir.

Tablo 14. “Sınavlara Çalışmakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.12	.13	.85	1	.36	1.12
Annenin Öğrenim Durumu	-.01	.06	.04	1	.84	.99
Babanın Öğrenim Durumu	.02	.06	.10	1	.75	1.02
Bölümü İsteyerek Seçme	.16	.17	.98	1	.32	1.18
Üniversiteden Memnun Olma	.93	.13	48.78	1	.00	2.55
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.21	.16	1.60	1	.21	1.23
Sabit	-1.30	.25	27.44	1	.00	.27

Tablo 14’deki bulgular değerlendirildiğinde, “sınavlara çalışmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p<.05$). Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 2.55 kat daha fazladır. “Sınavlara çalışmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p>.05$).

Öğrencilerin “öğrenciler arasında aşırı düzeyde rekabet olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 15’deki gibidir.

Tablo 15. “Öğrenciler Arasında Aşırı Düzeyde Rekabet Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	-.24	.12	3.94	1	.05	.79
Annenin Öğrenim Durumu	-.02	.06	.17	1	.68	.98
Babanın Öğrenim Durumu	-.01	.06	.02	1	.88	.99
Bölümü İsteyerek Seçme	-.41	.16	6.91	1	.01	.66
Üniversiteden Memnun Olma	.15	.13	1.38	1	.24	1.16
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.41	.16	6.88	1	.01	1.50
Sabit	.26	.23	1.29	1	.26	1.30

Tablo 15’deki bulgular değerlendirildiğinde, “öğrenciler arasında aşırı düzeyde rekabet olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 0.79 kat daha azdır. Bölümünü istemeyerek seçen öğrencilerin bu sorunu yaşama oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 0.66 kat daha azdır. Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.50 kat daha fazladır. “Öğrenciler arasında aşırı düzeyde rekabet olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu ve üniversiteden memnun olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “derslerde çok fazla ödev verilmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 16’daki gibidir.

Tablo 16. “Derslerde Çok Fazla Ödev Verilmesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.34	.13	6.45	1	.01	1.40
Annenin Öğrenim Durumu	.00	.07	.00	1	.95	1.00
Babanın Öğrenim Durumu	-.03	.07	.17	1	.68	.97
Bölümü İsteyerek Seçme	-.40	.18	4.80	1	.03	.67
Üniversiteden Memnun Olma	.17	.14	1.48	1	.22	1.19
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.08	.17	.23	1	.64	1.09
Sabit	1.02	.26	15.30	1	.00	2.79

Tablo 16’deki bulgular değerlendirildiğinde, “derslerde çok fazla ödev verilmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet ve bölümü isteyerek seçmenin anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.40 kat daha fazladır. Bölümünü istemeyerek seçen öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 0.67 kat daha azdır. “Derslerde çok fazla ödev verilmesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, üniversiteden memnun olma ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “verilen derslerin öğrencileri mesleğe iyi hazırlamaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 17’deki gibidir.

Tablo 17. “Verilen Derslerin Öğrencileri Mesleğe İyi Hazırlamaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.14	.12	1.35	1	.25	1.15
Annenin Öğrenim Durumu	-.01	.06	.01	1	.94	1.00
Babanın Öğrenim Durumu	.07	.06	1.28	1	.26	1.07
Bölümü İsteyerek Seçme	.29	.16	3.32	1	.07	1.34
Üniversiteden Memnun Olma	.52	.13	16.47	1	.00	1.69
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	-.03	.16	.03	1	.86	.97
Sabit	-1.07	.24	19.98	1	.00	.34

Tablo 17’deki bulgular değerlendirildiğinde, “verilen derslerin öğrencileri mesleğe iyi hazırlamaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.69 kat daha fazladır. “Verilen derslerin öğrencileri mesleğe iyi hazırlamaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “öğretim elemanlarının öğrencilere karşı anlayışsız davranması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 18’deki gibidir.

Tablo 18. “Öğretim Elemanlarının Öğrencilere Karşı Anlayışsız Davranması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.22	.12	3.27	1	.07	1.25
Annenin Öğrenim Durumu	-.15	.06	5.98	1	.01	.87
Babanın Öğrenim Durumu	-.04	.06	.47	1	.50	.96
Bölümü İsteyerek Seçme	.05	.16	.08	1	.77	1.05
Üniversiteden Memnun Olma	.56	.13	19.07	1	.00	1.75
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.00	.16	.00	1	.99	1.00
Sabit	.28	.24	1.47	1	.23	1.33

Tablo 18’deki bulgular değerlendirildiğinde, “öğretim elemanlarının öğrencilere karşı anlayışsız davranması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Annenin öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme oranını 0.87 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.75 kat daha fazladır. “Öğretim elemanlarının öğrencilere karşı anlayışsız davranması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “öğretim elemanlarının öğrencilerle iletişim kurmaktan kaçınması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 19’daki gibidir.

Tablo 19. “Öğretim Elemanlarının Öğrencilerle İletişim Kurmaktan Kaçınması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.33	.12	7.16	1	.01	1.39
Annenin Öğrenim Durumu	-.11	.06	3.33	1	.07	.90
Babanın Öğrenim Durumu	-.06	.06	1.07	1	.30	.94
Bölümü İsteyerek Seçme	-.02	.16	.02	1	.89	.98
Üniversiteden Memnun Olma	.40	.13	9.74	1	.00	1.49
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.20	.16	1.60	1	.21	1.22
Sabit	.26	.24	1.23	1	.27	1.30

Tablo 19’deki bulgular değerlendirildiğinde, “öğretim elemanlarının öğrencilerle iletişim kurmaktan kaçınması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.39 kat daha fazladır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.49 kat daha fazladır. “Öğretim elemanlarının öğrencilerle iletişim kurmaktan kaçınması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “öğretim elemanlarının iyi ve kaliteli ders işleyememesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 20’deki gibidir.

Tablo 20. “Öğretim Elemanlarının İyi ve Kaliteli Ders İşleyememesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.20	.12	2.80	1	.10	1.22
Annenin Öğrenim Durumu	-.09	.06	2.27	1	.13	.92
Babanın Öğrenim Durumu	.01	.06	.02	1	.90	1.01
Bölümü İsteyerek Seçme	.14	.16	.80	1	.37	1.15
Üniversiteden Memnun Olma	.31	.13	5.89	1	.02	1.36
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.30	.16	3.57	1	.06	1.34
Sabit	-.50	.23	4.62	1	.03	.61

Tablo 20’deki bulgular değerlendirildiğinde, “öğretim elemanlarının iyi ve kaliteli ders işleyememesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.36 kat daha fazladır. “Öğretim elemanlarının iyi ve kaliteli ders işleyememesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “öğretim elemanlarının bilimsel bir yaklaşıma sahip olmaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 21’deki gibidir.

Tablo 21. “Öğretim Elemanlarının Bilimsel Bir Yaklaşım Sahip Olmaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.31	.12	6.64	1	.01	1.36
Annenin Öğrenim Durumu	-.09	.06	2.46	1	.12	.91
Babanın Öğrenim Durumu	.06	.06	.89	1	.35	1.06
Bölümü İsteyerek Seçme	.15	.16	.93	1	.33	1.16
Üniversiteden Memnun Olma	.21	.13	2.75	1	.10	1.24
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.33	.16	4.57	1	.03	1.39
Sabit	-.48	.23	4.28	1	.04	.62

Tablo 21’deki bulgular değerlendirildiğinde, “öğretim elemanlarının bilimsel bir yaklaşıma sahip olmaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.36 kat daha fazladır. Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.39 kat daha fazladır. “Öğretim elemanlarının bilimsel bir yaklaşıma sahip olmaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteden memnun olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “akademik danışmandan yeteri kadar destek alamamak” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 22’deki gibidir.

Tablo 22. “Akademik Danışmandan Yeteri Kadar Destek Alamamak” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.28	.12	5.39	1	.02	1.33
Annenin Öğrenim Durumu	.08	.06	1.73	1	.19	1.08
Babanın Öğrenim Durumu	.01	.06	.03	1	.87	1.01
Bölümü İsteyerek Seçme	-.09	.16	.36	1	.55	.91
Üniversiteden Memnun Olma	.38	.13	8.86	1	.00	1.46
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	-.09	.16	.33	1	.56	.91
Sabit	-.67	.23	8.12	1	.00	.51

Tablo 22’deki bulgular değerlendirildiğinde, “akademik danışmandan yeteri kadar destek alamamak” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.33 kat daha fazladır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.46 kat daha fazladır. “Akademik danışmandan yeteri kadar destek alamamak” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “öğretim elemanlarının eğitimini verdikleri meslek hakkında yeterli bilgi vermemesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 23’deki gibidir.

Tablo 23. “Öğretim Elemanlarının Eğitimini Verdikleri Meslek Hakkında Yeterli Bilgi Vermemesi” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.34	.12	7.79	1	.01	1.40
Annenin Öğrenim Durumu	-.12	.06	4.03	1	.05	.89
Babanın Öğrenim Durumu	.08	.06	1.71	1	.19	1.08
Bölümü İsteyerek Seçme	.28	.16	3.20	1	.07	1.32
Üniversiteden Memnun Olma	.31	.13	5.90	1	.02	1.36
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.30	.16	3.63	1	.06	1.35
Sabit	-.71	.24	9.00	1	.00	.49

Tablo 23’deki bulgular değerlendirildiğinde, “öğretim elemanlarının eğitimini verdikleri meslek hakkında yeterli bilgi vermemesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin eğitim durumu ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.40 kat daha fazladır. Annenin öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme oranını 0.89 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.36 kat daha fazladır. “Öğretim elemanlarının eğitimini verdikleri meslek hakkında yeterli bilgi vermemesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “derslerle ilgili kaynaklara ulaşmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 24’deki gibidir.

Tablo 24. “Derslerle İlgili Kaynaklara Ulaşmakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.49	.13	14.92	1	.00	1.62
Annenin Öğrenim Durumu	.01	.06	.02	1	.89	1.01
Babanın Öğrenim Durumu	-.11	.06	3.20	1	.07	.89
Bölümü İsteyerek Seçme	-.16	.16	.94	1	.33	.85
Üniversiteden Memnun Olma	.41	.13	9.70	1	.00	1.51
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.22	.16	1.92	1	.17	1.25
Sabit	.41	.24	2.88	1	.09	1.51

Tablo 24’deki bulgular değerlendirildiğinde, “derslerle ilgili kaynaklara ulaşmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.62 kat daha fazladır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.51 kat daha fazladır. “Öğretim elemanlarının eğitimi verdikleri meslek hakkında yeterli bilgi vermemesi” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “derslikler, laboratuvarlar ve atölyelerin fiziksel açıdan yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 25’deki gibidir.

Tablo 25. “Derslikler, Laboratuvarlar ve Atölyelerin Fiziksel Açıdan Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.22	.12	3.25	1	.07	1.25
Annenin Öğrenim Durumu	.07	.06	1.40	1	.24	1.07
Babanın Öğrenim Durumu	-.03	.06	.17	1	.68	.98
Bölümü İsteyerek Seçme	.11	.16	.47	1	.49	1.11
Üniversiteden Memnun Olma	.22	.13	3.04	1	.08	1.25
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.16	.16	.98	1	.32	1.17
Sabit	-.83	.24	12.32	1	.00	.44

Tablo 25’deki bulgular değerlendirildiğinde, “derslikler, laboratuvarlar ve atölyelerin fiziksel açıdan yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme, üniversiteden memnun olma ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinden hiçbirinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “üniversite kütüphanesinin fiziksel olanaklarının yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 26’daki gibidir.

Tablo 26. “Üniversite Kütüphanesinin Fiziksel Olanaklarının Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.16	.12	1.77	1	.18	1.18
Annenin Öğrenim Durumu	-.17	.06	8.30	1	.00	.84
Babanın Öğrenim Durumu	.03	.06	.18	1	.67	1.03
Bölümü İsteyerek Seçme	.09	.16	.32	1	.57	1.09
Üniversiteden Memnun Olma	.25	.13	3.72	1	.05	1.28
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.08	.16	.23	1	.63	1.08
Sabit	.30	.23	1.64	1	.20	1.35

Tablo 26’deki bulgular değerlendirildiğinde, “üniversite kütüphanesinin fiziksel olanaklarının yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Annenin öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme oranını 0.84 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.28 kat daha fazladır. “Üniversite kütüphanesinin fiziksel olanaklarının yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “uygun serbest zaman etkinlikleri bulmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 27’deki gibidir.

Tablo 27. “Uygun Serbest Zaman Etkinlikleri Bulmakta Zorlanma” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	-.01	.12	.01	1	.92	.99
Annenin Öğrenim Durumu	-.11	.06	3.77	1	.05	.89
Babanın Öğrenim Durumu	-.00	.06	.00	1	.96	1.00
Bölümü İsteyerek Seçme	.03	.16	.04	1	.85	1.03
Üniversiteden Memnun Olma	.39	.13	9.04	1	.00	1.47
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.06	.16	.15	1	.70	1.06
Sabit	-.20	.23	.72	1	.40	.82

Tablo 27’deki bulgular değerlendirildiğinde, “uygun serbest zaman etkinlikleri bulmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu ve üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Annenin öğrenim durumundaki bir basamak artış, bu sorunu bildirme oranını 0.89 kat azaltmaktadır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.47 kat daha fazladır. “Uygun serbest zaman etkinlikleri bulmakta zorlanma” sorununu bildirme düzeyi cinsiyet, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “üniversitedeki sosyal etkinliklerin yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 28’deki gibidir.

Tablo 28. “Üniversitedeki Sosyal Etkinliklerin Yetersiz Olması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	-.09	.13	.56	1	.45	.91
Annenin Öğrenim Durumu	-.11	.06	3.40	1	.07	.89
Babanın Öğrenim Durumu	-.01	.06	.02	1	.89	.99
Bölümü İsteyerek Seçme	-.28	.16	3.05	1	.08	.76
Üniversiteden Memnun Olma	.38	.13	8.24	1	.00	1.47
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.16	.16	.96	1	.33	1.17
Sabit	-.32	.24	1.83	1	.18	.72

Tablo 28’deki bulgular değerlendirildiğinde, “üniversitedeki sosyal etkinliklerin yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.47 kat daha fazladır. “Üniversitedeki sosyal etkinliklerin yetersiz olması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “üniversite topluluklarındaki gruplaşmanın sosyal etkinliklere katılımı kısıtlaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 29’daki gibidir.

Tablo 29. “Üniversite Topluluklarındaki Gruplaşmanın Sosyal Etkinliklere Katılımı Kısıtlaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	-.05	.12	.14	1	.70	.96
Annenin Öğrenim Durumu	.03	.06	.19	1	.67	1.03
Babanın Öğrenim Durumu	-.05	.06	.77	1	.38	.95
Bölümü İsteyerek Seçme	-.07	.16	.20	1	.66	.93
Üniversiteden Memnun Olma	.42	.13	11.12	1	.00	1.53
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.25	.16	2.62	1	.11	1.29
Sabit	-.24	.23	1.09	1	.30	.79

Tablo 29’deki bulgular değerlendirildiğinde, “üniversite topluluklarındaki gruplaşmanın sosyal etkinliklere katılımı kısıtlaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde üniversiteden memnun olmanın anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.53 kat daha fazladır. “Üniversite topluluklarındaki gruplaşmanın sosyal etkinliklere katılımı kısıtlaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Öğrencilerin “üniversitedeki etkinliklerin öğrencilerin kaynaşmasına katkı sağlamaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonuçları Tablo 30’deki gibidir.

Tablo 30. “Üniversitedeki Etkinliklerin Öğrencilerin Kaynaşmasına Katkı Sağlamaması” Sorununu Bildirme Düzeyi Üzerinde Değişkenlerin Etkisinin İncelenmesine İlişkin Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Wald	S.D.	p	Exp.B
Cinsiyet	.36	.13	7.91	1	.01	1.43
Annenin Öğrenim Durumu	-.18	.06	8.68	1	.00	.83
Babanın Öğrenim Durumu	.03	.07	.17	1	.68	1.03
Bölümü İsteyerek Seçme	.07	.16	.17	1	.68	1.07
Üniversiteden Memnun Olma	.12	.14	.75	1	.39	1.12
Üniversite ve Bölüm Hakkında Bilgi Sahibi Olma	.24	.16	2.26	1	.13	1.28
Sabit	.57	.24	5.49	1	.02	1.77

Tablo 30'daki bulgular değerlendirildiğinde, “üniversitedeki etkinliklerin öğrencilerin kaynaşmasına katkı sağlamaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek için yapılan Lojistik Regresyon Analizi sonucuna göre, bu sorunu bildirme düzeyi üzerinde cinsiyet ve annenin öğrenim durumunun anlamlı bir etkisi vardır ($p < .05$). Bu sorunu yaşayan kadın öğrencilerin oranı, bu sorunu yaşamayan öğrencilerden 1.43 kat daha fazladır. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerden bu sorunu yaşayanların oranı, bu sorunu yaşamayanlardan 1.12 kat daha fazladır. “Üniversitedeki etkinliklerin öğrencilerin kaynaşmasına katkı sağlamaması” sorununu bildirme düzeyi üzerinde annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, bölümü isteyerek seçme ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olma değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

4.3. Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Gereksinimlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu alt problemine yanıt bulmak amacıyla öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç düzeyleri incelenmiştir. Öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç düzeyleri Tablo 31'de yüzde ve frekans olarak verilmiştir.

Tablo 31. Öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Gereksinim Düzeyleri

Gereksinim	Her Zaman		Genellikle		Bazen		Hiç	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Zamanımı verimli bir şekilde planlamayı öğrenmek istiyorum.	366	30.9	270	22.8	305	25.8	243	20.5
Karar verme becerilerimi geliştirmek için destek almak istiyorum.	327	27.6	257	21.7	311	26.3	289	24.4
Sınavlarda başarılı olmak için verimli ders çalışma yöntemlerini öğrenmek istiyorum.	295	24.9	262	22.1	327	27.6	300	25.3
İnsanlara kendimi daha iyi ifade etmeyi öğrenmek istiyorum.	319	26.9	240	20.3	311	26.3	314	26.5
Okuduğum bölümün iş alanları ve olanakları hakkında bilgi almaya ihtiyaç duyuyorum.	269	22.7	236	19.9	345	29.1	334	28.2
Üniversite eğitim sistemindeki süreçlerle (ders alma, sınavlar, mezuniyet, vb.) ilgili bilgi almak istiyorum.	214	18.1	247	20.9	376	31.8	347	29.3
Tanımadığım insanlarla rahat iletişim kurabilme konusunda destek almak istiyorum.	196	16.6	195	16.5	343	29.0	450	38.0
Sağlıkla ilgili konular hakkında profesyonel kişilerden bilgi almak istiyorum.	195	16.5	193	16.3	319	26.9	477	40.3
Mezun olduktan sonra iş bulamama kaygılarımı gidermek için destek almak istiyorum.	164	13.9	221	18.7	311	26.3	488	41.2
Bazı kişisel özelliklerim sebebiyle (öfke, umutsuzluk, vb.) zor anlar yaşadığım için destek almak istiyorum.	79	6.7	170	14.4	428	36.1	507	42.8
Ekonomik anlamda zorluklar yaşadığım için maddi yardım almak istiyorum.	145	12.2	160	13.5	316	26.7	563	47.6
Üniversitedeki sosyal ortama uyum sağlayabilmek için yardıma ihtiyaç duyuyorum.	113	9.5	133	11.2	319	26.9	619	52.3
Zaman zaman yaşadığım duygusal sıkıntılarımı başa çıkarmak için desteğe ihtiyaç duyuyorum.	82	6.9	143	12.1	381	32.2	578	48.8

Tablo 31 (Devamı). Öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Gereksinim Düzeyleri

Gereksinim	Her Zaman		Genellikle		Bazen		Hiç	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Geçmişte yaşadığım olumsuz deneyimlerin etkisinden kurtulmak için duygusal destek almak istiyorum.	82	6.9	161	13.6	353	29.8	588	49.7
Karşı cinsle duygusal ilişkiler konusunda destek almak istiyorum.	94	7.9	116	9.8	209	17.7	765	64.6
İnternet ve teknoloji kullanımımı sınırlamak ve kontrol etmek için yardıma ihtiyaç duyuyorum.	62	5.2	138	11.7	293	24.7	691	58.4
Arkadaşlık ilişkilerimde yaşadığım sorunlarla ilgili psikolojik danışma yardımı almak istiyorum.	63	5.3	90	7.6	341	28.8	690	58.3
Sağlık sorunlarımın tedavisine yönelik uzman desteğine ihtiyaç duyuyorum.	82	6.9	115	9.7	300	25.3	687	58.0
Ailemden farklı bir şehirde olduğum için yardım almak istiyorum.	103	8.7	101	8.5	240	20.3	740	62.5
Ailemdeki kişilerle yaşadığım sorunlar nedeniyle psikolojik yardıma ihtiyaç duyuyorum.	51	4.3	97	8.2	300	25.3	736	62.2
Cinsel konularla ilgili bilgi sahibi olmak istiyorum.	79	6.7	108	9.1	226	19.1	771	65.1
Ailem, zor anlarımda bana yeterince destek olmadığı için yardım almak istiyorum.	73	6.2	86	7.3	167	14.1	858	72.5
Sigara, alkol veya madde bağımlılığımın kurtulmak için yardım almak istiyorum.	76	6.4	93	7.9	123	10.4	892	75.3
Ailem, üniversite eğitimi almamı desteklemediği için yardım almak istiyorum.	73	6.2	70	5.9	134	11.3	907	76.6

Tablo 31'deki bulgular değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin çoğuna “bazen” ihtiyaç duydukları ve “hiç ihtiyaç duymadıkları” belirlenmiştir. Öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik yardımına en çok, zamanı verimli bir şekilde planlamayı öğrenme, insanlara kendini daha iyi ifade edebilme ve karar verme becerilerini geliştirme konularında ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmı, bu yardımlara “her zaman” ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin büyük bir kısmı, verimli ders çalışma yollarını öğrenme, bölümün iş alanları ve olanakları hakkında bilgi sahibi olma ve üniversite eğitim sistemindeki süreçlerle (ders alma, sınavlar, mezuniyet, vb.) ilgili bilgi sahibi olma konularında “bazen” yardıma ihtiyaç duydukları bildirmiştir. Öğrenciler, üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine dair diğer yardımlara “hiç ihtiyaç duymadıklarını” belirtmişlerdir.

Öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine gereksinim düzeylerini cinsiyete göre sınıflandırmak için her maddeye erkek ve kadın öğrencilerin verdikleri cevapların ayrı ayrı aritmetik ortalaması alınmıştır. Ortalaması daha düşük olan gereksinimler, öğrenciler tarafından daha fazla ihtiyaç duyulan gereksinimleri ifade etmektedir. Analiz sonuçları Tablo 32'deki gibidir.

Tablo 32. Öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Gereksinim Düzeylerinin Cinsiyete Göre Sınıflandırılması

Gereksinim	Kadın		Erkek	
	\bar{X}	İhtiyaç Duyma Düzeyi	\bar{X}	İhtiyaç Duyma Düzeyi
Zamanımı verimli bir şekilde planlamayı öğrenmek istiyorum.	2.25	Genellikle	2.52	Bazen
Karar verme becerilerimi geliştirmek için destek almak istiyorum.	2.34	Genellikle	2.67	Bazen
Sınavlarda başarılı olmak için verimli ders çalışma yöntemlerini öğrenmek istiyorum.	2.44	Genellikle	2.68	Bazen
İnsanlara kendimi daha iyi ifade etmeyi öğrenmek istiyorum.	2.45	Genellikle	2.64	Bazen
Okuduğum bölümün iş alanları ve olanakları hakkında bilgi almaya ihtiyaç duyuyorum.	2.62	Bazen	2.64	Bazen
Üniversite eğitim sistemindeki süreçlerle (ders alma, sınavlar, mezuniyet, vb.) ilgili bilgi almak istiyorum.	2.71	Bazen	2.74	Bazen
Tanımadığım insanlarla rahat iletişim kurabilme konusunda destek almak istiyorum.	2.85	Bazen	2.93	Bazen
Sağlıkla ilgili konular hakkında profesyonel kişilerden bilgi almak istiyorum.	2.89	Bazen	2.94	Bazen
Mezun olduktan sonra iş bulamama kaygılarımı gidermek için destek almak istiyorum.	2.94	Bazen	2.95	Bazen
Bazı kişisel özelliklerim sebebiyle (öfke, umutsuzluk, vb.) zor anlar yaşadığım için destek almak istiyorum.	3.11	Bazen	3.21	Bazen
Ekonomik anlamda zorluklar yaşadığım için maddi yardım almak istiyorum.	3.16	Bazen	3.00	Bazen
Üniversitedeki sosyal ortama uyum sağlayabilmek için yardıma ihtiyaç duyuyorum.	3.24	Bazen	3.18	Bazen

Tablo 32 (Devamı). Öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Gereksinim Düzeylerinin Cinsiyete Göre Sınıflandırılması

Gereksinim	Kadın		Erkek	
	\bar{X}	İhtiyaç Duyma Düzeyi	\bar{X}	İhtiyaç Duyma Düzeyi
Zaman zaman yaşadığım duygusal sıkıntılarımın başa çıkmak için desteğe ihtiyaç duyuyorum.	3.17	Bazen	3.32	Hiç
Geçmişte yaşadığım olumsuz deneyimlerin etkisinden kurtulmak için duygusal destek almak istiyorum.	3.18	Bazen	3.28	Hiç
Karşı cinsle duygusal ilişkiler konusunda destek almak istiyorum.	3.50	Hiç	3.22	Bazen
İnternet ve teknoloji kullanımımı sınırlamak ve kontrol etmek için yardıma ihtiyaç duyuyorum.	3.35	Hiç	3.38	Hiç
Arkadaşlık ilişkilerimde yaşadığım sorunlarla ilgili psikolojik danışma yardımı almak istiyorum.	3.36	Hiç	3.47	Hiç
Sağlık sorunlarımın tedavisine yönelik uzman desteğine ihtiyaç duyuyorum.	3.36	Hiç	3.32	Hiç
Ailemden farklı bir şehirde olduğum için yardım almak istiyorum.	3.41	Hiç	3.31	Hiç
Ailemdeki kişilerle yaşadığım sorunlar nedeniyle psikolojik yardıma ihtiyaç duyuyorum.	3.42	Hiç	3.51	Hiç
Cinsel konularla ilgili bilgi sahibi olmak istiyorum.	3.55	Hiç	3.24	Hiç
Ailem, zor anlarımda bana yeterince destek olmadığı için yardım almak istiyorum.	3.56	Hiç	3.49	Hiç
Sigara, alkol veya madde bağımlılığımın kurtulmak için yardım almak istiyorum.	3.66	Hiç	3.39	Hiç
Ailem, üniversite eğitimi almamı desteklemediği için yardım almak istiyorum.	3.66	Hiç	3.48	Hiç

Tablo 32'deki bulgular değerlendirildiğinde, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri gereksinimlerinin büyük bir kısmına kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha çok ihtiyaç duydukları saptanmıştır. Fakat ekonomik anlamda zorluklar yaşama, üniversitedeki sosyal ortama uyum sağlayabilme, karşı cinsle duygusal ilişkiler kurma, sağlık sorunlarının tedavisine yönelik uzman desteği alma, aileden farklı bir şehirde olduğu için yardıma ihtiyaç duyma, cinsel konularla ilgili bilgiye ihtiyaç duyma, ailenin zor anlarda yeterince destek olmadığı için yardım almak isteme, sigara, alkol veya madde bağımlılığından kurtulmak ve ailenin, üniversite eğitimi almayı desteklemediği için yardım almak isteme konularında yardım almaya erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha fazla ihtiyaç duydukları saptanmıştır.

Kadın öğrencilerin en çok ihtiyaç duyduğu üniversite psikolojik danışma ve rehberlik yardımlarının sınavlarda başarılı olmak için verimli ders çalışma yöntemlerini öğrenmek, zamanı verimli bir şekilde planlamayı öğrenmek, karar verme becerilerini geliştirmek ve insanlara kendini daha iyi ifade etmeyi öğrenmek olduğu saptanmıştır. Kadın öğrencilerin bu yardımlara “genellikle” ihtiyaç duydukları belirlenmiştir.

Erkek öğrencilerin en çok, zamanı verimli bir şekilde planlamayı öğrenmek, karar verme becerilerini geliştirmek, insanlara kendini daha iyi ifade etmeyi öğrenmek ve bölümün iş alanları ve olanakları hakkında bilgi almak konularında psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin bu yardımlara “bazen” ihtiyaç duydukları bulunmuştur.

Hem erkek hem de kadın öğrencilerin arkadaş ilişkilerinde yaşadığı sorunlarla ilgili, ailedeki kişilerle yaşanan sorunlar, internet ve teknoloji kullanımını sınırlamak ve kontrol etmek, sigara, alkol veya madde bağımlılığından kurtulmak, aileden farklı bir şehirde olmak, ailenin üniversite eğitimi almayı desteklememesi, ailenin zor anlarda yeterince destek olmaması, cinsel konularla ilgili bilgi sahibi olmak ve sağlık sorunlarının tedavisine yönelik uzman desteğine ulaşabilmek konularında psikolojik danışma ve rehberlik yardımı almayı hiç istemedikleri bulunmuştur. Bu konulara ek olarak, kadın öğrencilerin karşı cinsle duygusal ilişkiler konusunda; erkek öğrencilerin zaman zaman yaşanan duygusal sıkıntılarla başa çıkma ve geçmişte yaşanan olumsuz deneyimlerin etkisinden kurtulma konularında psikolojik danışma ve rehberlik yardımı almayı hiç istemedikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine dair diğer yardımlara “bazen” ihtiyaç duydukları belirlenmiştir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın her alt problemiyle ilgili elde edilen bulgular yorumlanmış ve alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

5.1. Psikososyal Sorunlara İlişkin Tartışma ve Yorum

Üniversite öğrencilerinin, üniversitedeki dersler ve sınavlarla, öğretim elemanlarıyla ilgili sorunlar yaşama düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Summak, Summak ve Balkar (2010) ile Özyürek, Arıkan ve Şahin (2016) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin büyük bir kısmının akademik danışmanlık sürecinden memnun olmadığı ve akademik danışmanlarından çok yararlanamadıkları belirlenmiştir. Şahin, Şahin-Fırat, Zoraloğlu ve Açıköz (2009) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin üniversitedeki öğretim programlarıyla ilgili olarak “yetersiz, ezbere dayalı öğretim ve bilimsel atmosfer eksikliği” ve “yetersiz mesleki eğitim ve yeterli pratik yaptırılmaması” sorunlarını fazla yaşadıkları bulunmuştur. Gizir (2005a) tarafından yapılan araştırmada, öğrenciler “teorik bilginin fazla olması”, “mesleğe yönelik olmayan dersler” ve “aşırı ders yükü” ile ilgili problemleri sıklıkla belirtmişlerdir. Kaygusuz (2002) tarafından yapılan araştırmada, okulla ilgili problemlerin öğrencilerin yaşadığı en yaygın problem olduğu saptanmıştır. Demir (1996) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin seçmeli dersler hakkındaki bilgilendirmenin yetersiz olduğu ve zamanında yapılmadığı, seçmeli derslerde yığılmaların fazla olduğu, seçmeli derslerle ilgili bilgi edinmede zorlandıkları belirlenmiştir. Bu bulgular, üniversitedeki eğitimin niteliğinin önceki yıllara göre azalmış olabileceğinden kaynaklanabilir. Hem üniversitedeki bölümlerin dersleri, bu derslerin teorik/pratik oranları, hem derslerin yaratıcılıktan çok ezbere dayalı olması hem de akademisyenlerin derslere ve öğrencilerin yetiştirilmesine gereken önemi vermemesi, öğrencilerin derslerden yeterli verimi alamayıp bu konularda problemler yaşamasına sebep olabilir.

Öğrencilerin öğretim elemanlarıyla ilgili fazla sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde Gizir (2005a) tarafından yapılan araştırmada, “anlayış ve yakınlık göstermeme”, “iletişim kurmaktan kaçınma”, “öğretme becerisinin yetersizliği” ve “konulara hakim olamama” sorunlarının öğrenciler tarafından bu konuda en çok belirtilen sorunlar olduğu saptanmıştır. Sevinç ve Gizir (2014) tarafından yapılan araştırmada, öğretim elemanlarıyla ilişkiler ve öğretim elemanlarının mesleki niteliklerinin öğrencilerin üniversiteye akademik uyumunu etkileyen faktörler olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, öğretim elemanlarının öğrenciye karşı yeterli yakınlığı gösterememesinden, aşırı düzeyde otoriter davranmasından, mesleki olarak yetersiz olmasından ve öğrencilere yeteri kadar önem vermemesinden kaynaklanabilir.

Öğrencilerin üniversitedeki eğitsel olanaklarla ilgili sorun yaşama oranlarının fazla olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde Erdoğan, Şanlı ve Şimşek-Bekir (2005) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin üniversitedeki dersliklerin ve uygulama atölyelerinin fiziki şartları ile araç-gereç donanımı ile kütüphane hizmetlerini yetersiz bulduğu saptanmıştır. Bu bulgular, üniversitenin ve fakültelerin fiziksel özellik ve donanımının yetersiz olduğuna işaret edebilir. Bununla birlikte, Kuzgun’a (2014) göre öğrencilerin buldukları eğitim kurumlarını tanımaları, akademik ortama daha kısa sürede alışmalarını ve bu çevreyi daha çok benimsemelerini kolaylaştıracaktır. Bu nedenle öğrencilerin eğitsel ve akademik faaliyetleri için üniversitedeki uygun olanaklar hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları da bu konuda daha fazla sorun yaşadıklarını bildirmelerine sebep olabilir.

Öğrencilerin en çok sorun yaşadıklarını belirttikleri alan, üniversitedeki sosyal olanaklarla ilgili sorunlardır. Benzer şekilde, Gizir (2005a) tarafından yapılan araştırmada derslerin yoğunluğundan kaynaklanan zaman yetersizliği sebebiyle sosyal etkinliklere katılamamanın bu alanda en çok yaşanan problem olduğunu ortaya koymuştur. Erdoğan, Şanlı ve Şimşek-Bekir (2005) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin büyük bir kısmının üniversitedeki sosyal aktivite alanlarını yetersiz buldukları saptanmıştır. Bu durum ise, üniversite yönetiminin sosyal etkinlik konusunda yeterince etkin olarak çalışmadığından ve öğrencilerin sosyal etkinliklerde bulunmasını önemsememesinden kaynaklanabilir.

5.2. Psikososyal Sorunlar Yaşama Düzeylerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Değerlendirilmesine İlişkin Tartışma ve Yorum

Öğrencilerin özellikle dersler ve sınavlar ile öğretim elemanlarıyla ilgili sorun yaşama düzeyleri üzerinde cinsiyetin etkili olduğu, kadın öğrencilerin sorun yaşama düzeylerinin daha fazla olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde, Özdemir (1985) tarafından yapılan araştırmada, kadın öğrencilerin üniversitedeki sorun düzeyi ve çeşidinin erkek öğrencilerinkinden daha fazla olduğu saptanmıştır. Gizir (2005a) tarafından yapılan araştırmada ise üniversite öğrencilerinin, öğretim üyeleri, dersler, ödevler, sınavlar ve değerlendirme konularındaki sorunlarının cinsiyete göre farklılaştığı belirlenmiştir. Bu durum, üniversitede verilen eğitimin şu anki niteliğinin yeterli olma düzeyinin, erkek ve kadın öğrencilere göre farklılaşabilmesinden kaynaklanabilir. Bir cinsiyet grubuna göre eğitimin mevcut niteliği, öğrenciyi akademik başarıya ulaştırmada yeterliyken, diğer cinsiyet grubunda yetersiz olabilir. Bunlara ek olarak, akademisyenlerin tutum ve davranışlarının, yakınlık gösterme ve önem verme düzeylerinin öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılık göstermesi, bu konuda elde edilen bulguların sebebi olabilir.

Öğrencilerin özellikle dersler ve sınavlar ile öğretim elemanları ile ilgili sorun yaşama düzeyleri üzerinde annenin öğrenim düzeyinin etkili olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Özkan ve Yılmaz (2010) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin üniversiteye uyum durumları ile anne ve babanın öğrenim düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ailedeki ebeveynlerin öğrenim düzeyi, ailenin kültürel özellikleri üzerinde etkili olabilmektedir. Ailenin kültürel özellikleri ise ailenin yapısı, aile bireylerinin yaşam tarzı, sosyal ilişkileri ve ebeveynlerin tutumları gibi birçok faktör üzerinde etkilidir. Çocukların ailede anne-babaları ile özdeşleşerek informal eğitim yoluya ortak aile yaşamı içerisinde ailenin temel davranışlarını ve değerlerini öğrenmesi (Fidan, 2012) yoluyla öğrenim düzeyi farklı aileden geliyor olmak, üniversite yaşamı ve üniversitedeki süreçler hakkında daha fazla ön bilgi sahibi olmayı sağlayabilmektedir. Ayrıca daha eğitilmiş ebeveynlere sahip olmak, eğitim ortamına adapte olmayı kolaylaştırabilir. Bununla birlikte, söz konusu alanlarda yaşanan sorunlar yaşama düzeyleri üzerinde annenin öğrenim düzeyinin, babanın öğrenim düzeyine göre daha etkili olduğu gözlenmiştir. Ailede annenin çocuklara karşı ilgi-şefkat ve koruyuculuk gösterme düzeyleri, babadan daha yüksektir (Yeşilyaprak, 1993a). Bu nedenle bireylerin, sorun yaşadıkları zaman annelerinden destek alma düzeylerinin babalarından destek alma düzeylerinden daha

fazla olabileceği için sorun yaşama düzeyleri üzerinde annenin öğrenim düzeyinin daha etkili olması anlamlıdır.

Öğrencilerin üniversiteden memnun olmasının, birçok psikososyal sorunun yaşanma düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu gözlenmiştir. Sandal ve Karademir (2013) tarafından yapılan araştırmada, üniversite öğrencilerinin bölümlerinden genelde memnun oldukları ve üniversite öğrencilerinin serbest zamanı iyi bir şekilde değerlendirme, sosyokültürel faaliyetlere yeterince katılmama ve teknolojiyi yeterince kullanmamama gibi sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. Kuzgun'a (2014) göre, girdikleri programdan memnun olanlardan bir kısmı, mezuniyetten sonra sürdürecekleri kariyer gelişimini planlamakta zorluk çekmekte, buldukları programa karşı olumsuz tutum içinde olmamalarına rağmen kendilerini iyi şekilde yetiştiremezken bazı öğrenciler ise bölümlerinden memnun olmamakta ama değiştirme girişiminde bulunacak cesareti bulamamaktadırlar. Ayrıca Ekinci ve Burgaz (2007) tarafından yapılan araştırmada, üniversite öğrencilerinin üniversiteden beklenti düzeylerinin yüksek, memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin üniversiteden beklenti düzeyi yüksek olduğu zaman, öğrenciler üniversitede bekledikleri nitelik ve olanakları bulamadıkları zaman bu eksiklikleri sorun olarak bildirebilirler.

5.3. Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Gereksinimlerine İlişkin Tartışma ve Yorum

Öğrencilerin genellikle zamanı verimli bir şekilde planlama, karar verme becerilerini geliştirme ve verimli ders çalışma yollarını öğrenme gibi akademik ve eğitsel konularla ilgisi olabilecek konularda yardıma ihtiyacı olduğunu; duygusal ilişkiler, arkadaşlık sorunları, ailesel problemler, psikolojik sorunlar, bağımlılık gibi konularda yardıma ihtiyacı olmadıklarını belirtmişlerdir. Özyürek, Arıkan ve Şahin (2016) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin kariyer planlama becerileri ve stresle başa çıkma, girişkenlik, karar verme, etkili zaman yönetimi gibi kişisel gelişim konularına önem verdikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin ihtiyaç duydukları yardım hizmetlerinin, genellikle gelişimsel müdahaleler şeklinde verilebilecek hizmetler olduğu; bireysel/grupla psikolojik danışma ile krize müdahale ve acil durum hizmetleri kapsamına giren psikolojik ve travmatik durumlara yönelik yardım hizmetlerine ihtiyaç düzeylerinin düşük olduğu veya ihtiyaç duyulmadığı söylenebilir. Bu durum, üniversite ile ilgili sorun

yaşama düzeylerinin yüksek olmasına paralel olarak, öğrencilerin akademik ve eğitsel konularda sorun yaşama düzeyler yüksek olduğu için bu konulara daha fazla önem gösterdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin daha ciddi sorunlarda psikolojik danışma ve rehberlik yardımlarına ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, alacakları yardımın büyük boyutlardaki sorunların çözümünde işe yaramayacağını düşünmelerinden ve bu boyutlardaki sorunlar sebebiyle damgalanma endişesinden kaynaklanabilir. Psikolojik yardım arama davranışı diğer kişiler tarafından damgalanmaya sebep olabilmekte; kişi bu damgalamayı içselleştirerek psikolojik yardıma ihtiyaç duymasına rağmen yardım almayı istememektedir (Acun-Kapıkıran ve Kapıkıran, 2013). Psikolojik sorunlara ve şizofreni gibi psikotik rahatsızlıklara sahip olmak, kişilerin kendilerini zayıf olarak görmelerine yol açar ve depresyon gibi sorunlar karşısında duygusal olarak dengesiz olmalarına sebep olur (Ben-Porath, 2002; Wright, Jorm ve Mackinnon, 2011). Bu durum ise damgalamayla ilişkili olup (Markowitz, 1998) kişilerin kendilerini de damgalamasına neden olabilir. Psikolojik yardım alma konusunda kendilerini damgalayan kişilerin yardım arama düzeyleri daha düşüktür (Wade, Post, Cornish, Vogel ve Tucker, 2011). Ancak, bireyler psikolojik yardımın kendilerine birtakım yararları olacağını bekledikleri zaman damgalama azalmaktadır (Vogel, Wade ve Haake, 2006). Bütün bu açıklamalar, psikolojik danışma ve rehberlik yardımına öğrencilerin bildirdiği ihtiyaç düzeylerinin bu yardımlara ilişkin damgalama ve yardımdan beklentiyle ilgili tutum ve önyargılardan etkilenebileceğini göstermektedir.

Deniz, Avşaroğlu ve Hamarta (2004) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin psikolojik belirti düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak bu araştırmada öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur. Öğrenciler yardıma ihtiyaç duymadıklarını belirttikleri konularda yardım ihtiyaçları olmasına rağmen yardım aramıyor ve bu yardımı üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri yerine başka kaynaklardan arıyor olabilir. Öğrencilerin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyma düzeylerinin genel olarak düşük olmasının sebebi de bu olabilir. Kaya, Genç, Kaya ve Pehlivan (2007) üniversite öğrencilerinin stresle başa çıkmada pasif tarzları kullandığı belirlenmiştir. Erkan, Özbay, Cihangir-Çankaya ve Terzi (2012) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin yardım arama gönüllülüklerinin orta düzeyde olduğu ve cinsiyete göre farklılaştığı saptanmıştır. Bu araştırmada da kadın öğrencilerin psikolojik

danışma ve rehberlik gereksinimlerinin erkek öğrencilerden daha fazla olduğu bulunmuştur.

Kadın öğrencilerin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine erkek öğrencilerden daha fazla ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Benzer şekilde, Karataş ve Gizir (2013) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin psikolojik danışma gereksinimlerinin cinsiyete göre farklılaştığı belirlenmiştir. Yapılan diğer araştırmalarda (Adlaf, Glikman, Demers ve Newton-Taylor, 2001; Koç ve Polat, 2006) üniversite öğrencilerinin ruh sağlıklarının ve yüksek psikolojik sorun yaşama oranlarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Kadın öğrencilerin bu ihtiyacının erkek öğrencilerden daha fazla olması, kadın öğrencilerin daha fazla sorun yaşamasından kaynaklanabileceği gibi, sorun yaşama düzeyine bağlı kalmaksızın kadın öğrencilerin yardım arama gönüllülüklerinin erkek öğrencilere göre daha fazla olmasından da kaynaklanabilir. Yapılan araştırmalarda (Hyun, Quinn, Madon ve Lustig, 2006; Raunic ve Xenos, 2008) kadın öğrencilerin üniversite danışma hizmetlerini erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde daha fazla kullandığı bulunmuştur. Erkek öğrencilerin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine kadın öğrencilerden daha az ihtiyaç duyduklarını belirtmelerinin sebebi, algıladıkları sosyal destek düzeyinin kadın öğrencilerden daha düşük olmasına bağlanabilir. Dilek (2010) tarafından yapılan araştırmada, algılanan sosyal desteği düşük olan bireylerin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumunun, algılanan sosyal desteği orta ve yüksek olan bireylerin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumuna göre daha olumsuz olduğu belirlenmiştir. Erkek öğrenciler, kadın öğrencilere göre daha güçlü ve tehlikeden uzak algılandıkları için erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha az sosyal destek görme olasılığı, erkeklerin yardım arama düzeylerini olumsuz etkileyebilir.

Erkek öğrencilerin sigara, alkol veya madde bağımlılığından kurtulmak konusunda daha fazla yardıma ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Bishop, Bauer ve Becker (1998) tarafından yapılan araştırmada da alkol kullanma konusunda akranlardan baskı hissetmek ve alkol kullanımını kontrol etmek konularında erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden anlamlı düzeyde daha fazla yardıma ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Bu araştırmada da, erkeklerin bu tür yardımlara ihtiyaç duymasının sebebi, erkeklerin bu tür ürünleri kullanma oranlarının fazla olması ve bu tür ürünleri kullanması konusunda akranlardan etkilenmesi olabilir.

Öğrencilerin en çok ihtiyaç duyduğu yardım hizmetleri incelendiğinde, kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden farklı olarak sınavlarda başarılı olmak için verimli ders çalışma yöntemlerini öğrenmek; erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden farklı olarak ise bölümün iş alanları ve olanakları hakkında bilgi almak konularında daha çok yardım almak istedikleri belirlenmiştir. Bu duruma geleneksel cinsiyet rolleri açısından bakıldığında, erkeklerin genellikle saldırgan, rekabetçi, girişken ve çevreyi kontrol edebilen özellikte ve para kazanma ve evin giderlerini karşılama rolüne sahip olması durumları, erkeklerin davranış ve kararlarında yönlendirici iken özellikle üniversite dönemindeki kadınların eğitsel ve mesleki konularda erkeklerden daha liberal oldukları gözlenmektedir (Öngen, 2006). Bu durum ise kadınların daha çok öğrenme, kendini geliştirme ve akademik başarı odaklı; erkeklerin ise daha çok iş, meslek, kariyer ve maddi kazanç odaklı olmasına neden olabilir. Benzer şekilde, Bishop, Bauer ve Becker (1998) tarafından yapılan araştırmada da başarısızlık korkusu konusunda kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde daha fazla yardıma ihtiyaç duydukları belirlenmiştir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara göre hazırlanmış önerilerden söz edilecektir.

6.1. Sonuçlar

Bu araştırmada, İnönü Üniversitesi merkez kampüsünde yer alan fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerin üniversite ile ilgili sorun yaşama ve psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyma düzeyleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, üniversitedeki öğrencilerin aşağıdaki özelliklere sahip olduğu belirlenmiştir:

- a. Örneklemdeki kadın öğrenciler, erkek öğrencilerden daha fazladır.
- b. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu 18 ile 23 yaşlar arasındadır.
- c. Öğrencilerden büyük bir kısmının beş veya daha fazla kardeşi vardır.
- d. Öğrencilerin tamamına yakınının ebeveynleri birlikte yaşamaktadır.
- e. Öğrenciler arasında, annesi ilkokul mezunu; babası ise ilkokul ve lise mezunu olanlar ağırlıktadır.
- f. Öğrenciler arasında, babası alt gelir düzeyinde bir işi olanların sayısı en fazladır ve annesi çalışan öğrencilerin oranı oldukça düşüktür.
- g. Öğrencilerin büyük bir kısmının ailesinde üniversite okuyan kendinden başka sadece bir kişi vardır.
- h. Öğrencilerin yarısına yakın bir bölümü eğitim giderlerini çalışmak veya burs almak gibi yollarla kendisi karşılamaktadır.
- i. Öğrencilerin yarısına yakın bir bölümü ailesiyle beraber kalmaktadır.

- j. Öğrencilerin büyük bir kısmı üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibidir ve bölümünü isteyerek seçmiştir.
- k. Üniversiteden memnun olmayan öğrencilerin sayısı, memnun olan öğrencilerin sayısından daha azdır.

Araştırmada elde edilen diğer sonuçlar araştırmanın alt problemlerine göre aşağıda sıralanmıştır.

6.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemi, “İnönü Üniversitesi öğrencilerinin üniversite ile ilgili sorunlar yaşama düzeylerinin belirlenmesi” idi. Bu alt problem kapsamında şu sonuca ulaşılmıştır:

- Öğrencilerin psikososyal anlamda genel olarak bütün konularla ilgili sorunlar yaşama düzeyleri oldukça yüksektir. Bu konulardan en çok sorun yaşadıkları konu, sosyal olanaklarla ilgili sorunlardır.

6.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemi “İnönü Üniversitesi öğrencilerinin psikososyal sorunlar yaşama düzeyleri üzerinde değişkenlerin etkisini belirlemek” olarak verilmişti. Bu alt problem kapsamında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- a. Kadın öğrenciler, genellikle dersler ve sınavlar ile öğretim elemanlarıyla ilgili sorunları daha fazla yaşamaktadırlar.
- b. Annelerinin öğrenim düzeyi yüksek olan öğrenciler bazı sorunları daha az düzeyde yaşamaktadırlar.
- c. Babalarının öğrenim düzeyi yüksek olan öğrenciler sadece dersler ve sınavlar ile ilgili bir adet sorunu daha az düzeyde yaşamaktadırlar. Babalarının öğrenim düzeyinin diğer sorunları yaşama düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur.
- d. Bölümlerini istemeyerek seçen öğrenciler sadece dersler ve sınavlar ile ilgili üç adet sorunu daha fazla yaşamaktadırlar. Bölümü isteyerek seçmenin diğer sorunları yaşama düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur.

- e. Üniversiteden memnun olmayan öğrenciler, birçok psikososyal sorunu daha fazla yaşamaktadır.
- f. Üniversiteye başlamadan önce bölüm hakkında bilgi sahibi olmayan öğrenciler, dersler ve sınavlara ilgili olarak dört, öğretim elemanlarıyla ilgili bir adet olmak üzere beş adet sorunu daha fazla yaşamaktadırlar. Üniversiteye başlamadan önce bölüm hakkında bilgi sahibi olmanın diğer sorunları yaşama düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur.

6.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi “İnönü Üniversitesi öğrencilerinin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine gereksinimlerini belirlemek” olarak verilmişti. Bu alt problem kapsamında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- a. Öğrencilerin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri kapsamındaki yardımlara ihtiyaç duyma düzeyleri genel olarak düşüktür.
- b. Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri kapsamındaki yardımların büyük bir kısmına kadın öğrenciler erkek öğrencilerden daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Bazı yardım hizmetlerine ise erkekler daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar.
- c. Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri kapsamında en fazla ihtiyaç duyulan yardımlar, öğrencilerin “genellikle” ihtiyaç duydukları belirlenen, zamanı verimli bir şekilde planlamayı öğrenme, karar verme becerilerini geliştirme ve insanlara kendini daha iyi ifade etmeyi öğrenme konularıdır.

6.2. Öneriler

Bu bölümde, araştırmada ulaşılan sonuçlara dayalı olarak, uygulayıcılar ve araştırmacılara yönelik hazırlanan önerilere yer verilmiştir.

6.2.1. Uygulayıcılar için Öneriler

- a. Öğrencilerin üniversite ile ilgili sorun yaşama düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin bu sorunları daha az yaşamalarını sağlamak amacıyla, Rektörlük, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, fakülte dekanlıkları, bölüm ve anabilim dalı başkanları, faaliyetlerini öğrencilerin akademik, eğitsel ve sosyal ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak şekilde yürütmelidirler. Ayrıca, üniversite bünyesinde kurulacak bir öğrenci danışma ve rehberlik merkezi aracılığıyla da öğrenciler, bu tür sorunlarına çözüm yolları bulabileceği için böyle bir merkezin de kurulması önemlidir.
- b. Üniversitedeki öğretim elemanları, mesleki niteliklerini geliştirmeli, derslere ve öğrencilere gereken önemi ve yakınlığı göstermeli, aşırı otoriter tavırlardan kaçınmalıdır.
- c. Üniversite ile ilgili olarak, özellikle dersler ve sınavlar ile öğretim elemanlarıyla ilgili sorunların değişkenlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu sebeple, üniversitedeki eğitim faaliyetleri ile öğretim elemanlarının nitelikleri ve öğrencilere karşı tutumu, farklı özelliklere sahip öğrencilere göre değişiklik göstermeden iyi bir seviyeye getirilip her öğrenciye eşit düzeyde olmalıdır.
- d. Üniversitedeki öğrencilerinin sosyal etkinlikler ve olanaklarla ilgili sorunlarını azaltmak için, üniversitedeki sosyal tesisler nitelik ve nicelik açısından daha iyi hale getirilmeli, öğrencilere bu etkinliklerde yer alabilme fırsatı ve imkanı verilmelidir.
- e. Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmayan öğrencilerin bazı sorunları daha fazla yaşadığı bulunmuştur. Öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihi yapmadan önce üniversite ve bölümler hakkında sağlıklı bilgi sahibi olabilmeleri için, üniversitenin aday öğrencilere yönelik bilgi kaynakları ve tanıtım etkinlikleri zenginleştirilebilir. Ayrıca, şu anda üniversitede okuyan ve üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilgi sahibi olmamış öğrencilerin de bu konudaki bilgi eksikliklerini gidermelerine, üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu uzmanlar ve üniversitedeki ilgili diğer personel tarafından yardım edilmelidir.

- f.** Üniversiteden ve bölümünden memnun olmayan öğrencilerin sorun yaşama düzeylerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu sebeple öğrencilere üniversiteye başladıktan sonra başka bölüme veya üniversiteye yatay geçiş yapabilmeleri için hem bölüm öğretim elemanları, hem akademik danışmanları hem de üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu uzmanlar tarafından yardım edilmelidir. Ayrıca üniversite ve bölümünden memnun olmayan öğrencilere yönelik, memnun olmamalarına neden olan etkenlerle başa çıkmalarına yardım etmek için oryantasyon faaliyetleri de yapılabilir.
- g.** Üniversite öğrencileri, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine dair yardım hizmetlerine az düzeyde ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Üniversite öğrencilerinin üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden yardım arayıp bu hizmetleri kullanabilmesini kolaylaştırabilmek için üniversitede bir psikolojik danışma ve rehberlik merkezi kurulup, bu merkez ve merkezin faaliyetleri hakkında öğrenciler bilgilendirilmeli ve öğrencilerin bu merkezlere ilişkin yardım alma taleplerini kolaylıkla bildirebilecek düzenlemeler yapılmalıdır.
- h.** Üniversite öğrencilerinin bireysel ve grupla psikolojik danışma konusunda yoğun ruhsal ve psikolojik sorunlara dair az düzeyde yardıma ihtiyaç duymakta iken akademik ve eğitsel konular gibi gelişimsel alanlarda daha çok yardıma ihtiyaç duymaktadır. Bu duruma paralel olarak öğrencilere verilecek olan psikolojik danışma ve rehberlik yardımlarında öğrencilerin bu alanlardaki gelişimini destekleyici ve bilgi verici eğitim ve seminerler tarzı etkinliklere ağırlık verilmesi daha verimli olabilir.
- i.** Kadın öğrenciler üniversite psikolojik danışma yardımına erkek öğrencilerden daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Bu sebeple kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden farklı olarak ve daha fazla yaşadığı problemler tespit edilerek, erkek öğrencilerden daha fazla gereksinim duydukları yardım hizmetleri, üniversite dönemindeki kadınlara özgü sosyal, psikolojik ve gelişimsel özellikleri dikkate alınmak kaydıyla üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu uzmanlar tarafından sunulmalıdır.

6.2.2. Araştırmacılar için Öneriler

- a. Üniversite öğrencilerinin üniversite ile ilgili yaşadıkları sorunlar ve üniversite psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyma düzeyi ile depresyon, kaygı, yalnızlık, tükenmişlik, gibi kavramlar arasındaki ilişkiler incelenebilir.
- b. Bu araştırmanın diğer üniversitelerde de yapılması, araştırma bulgularının karşılaştırılabilmesi fırsatını sunması açısından yararlı olacaktır.
- c. Çok sayıda üniversiteyi kapsayacak şekilde benzer araştırmalar yapmak, sonuçların daha güvenilir çıkmasını sağlayacaktır.
- d. Türkiye'nin farklı bölgelerindeki ve farklı büyüklükteki şehirlerdeki birkaç üniversiteyi içeren örneklerde benzer araştırmalar yapılarak, elde edilecek verilerin farklı özellikteki üniversitelere göre nasıl farklılaştığı belirlenebilir.
- e. Bu araştırma konusunda nitel desende araştırmalar yapmak, daha derinlemesine bilgi edinmeyi sağlayabilir.
- f. Öğrencilerin yanında üniversite çalışanlarından da veri toplandığı benzer araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Acun-Kapıkıran, N. ve Kapıkıran, Ş. (2013). Psikolojik yardım aramada kendini damgalama ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(40), 131-141.
- Adlaf, E. M., Gliksman, L., Demers, A. and Newton-Taylor, B. (2001). The prevalence of elevated psychological distress among Canadian undergraduates: Findings from the 1998 Canadian Campus Survey. *Journal of American College Health*, 50(2), 67-72.
- Affsprung, E. H. (2010). Legal action taken against college and university counseling centers 1986–2008. *Journal of College Student Psychotherapy*, 24(2), 130-138.
- Akpınar, G. ve Dündar, H. (2015). Üniversite gençliği döneminin gelişimsel özellikleri ve psikolojik zorlukları., Yurtseven, F. ve Paker, M. (Editörler). *Üniversitede psikolojik danışmanlık el kitabı*. Birinci Baskı. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, ss. 17-46.
- Aksu, M. ve Paykoç, F. (1986). *O.D.T.Ü. kampüsünde gençlik ve sorunları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Ang, P. L. D. and Liamputtong, P. (2008). “Out of the circle”: International students and the use of university counselling services. *Australian Journal of Adult Learning*, 48(1), 109-130.
- Atasoy, D. (2001). *Lojistik regresyon analizinin incelenmesi ve bir uygulaması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Bakırcıoğlu, R. (2005). İlköğretimde ortaöğretim ve yükseköğretimde rehberlik ve psikolojik danışma. (Yedinci Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bayhan, V. (1997). *Üniversite gençliğinde anomi ve yabancılaşıma*. Birinci Baskı. Ankara: T. C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Bayhan, V. (2002). *Genç kimliği: Üniversite gençlerinin sosyolojik profili (İnönü Üniversitesi uygulaması)*. Malatya: İnönü Üniversitesi Basımevi.
- Bayhan, V. (2013). Gençlik ve postmodern kimlik örüntüleri-Üniversite gençliğinin sosyolojik profili (İnönü Üniversitesi uygulaması). *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1): 134-157.
- Bektaş, D. Y. (2008). Counselling international students in Turkish universities: Current status and recommendations. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 30, 268–278.
- Ben-Porath, D. D. (2002). Stigmatization of individuals who receive psychotherapy: An interaction between help-seeking behavior and the presence of depression. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 21(4), 400-413.
- Bircan, H. (2004). Lojistik regresyon analizi: Tıp verileri üzerine bir uygulama. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 185-208.
- Bishop, J. B. (1990). The university counseling center: An agenda for the 1990s. *Journal of Counseling & Development*, 68, 408-413.
- Bishop, J. B. (1995). Emerging administrative strategies for college and university counseling centers. *Journal of Counseling & Development*, 74, 33-38.
- Bishop, J. B., Bauer, K. W. and Becker, E. T. (1998). A survey of counseling needs of male and female college students. *Journal of College Student Development*, 39(2), 205-210.
- BÜREM–Boğaziçi Öğrenci Rehberlik ve Psikolojik Danışma Merkezi. (2016, Mayıs 12). Boğaziçi Üniversitesi: <http://www.burem.boun.edu.tr/> adresinden alınmıştır.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (15. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Coşkun, S., Kartal, M., Coşkun, A. ve Bircan, H. (2004). Lojistik regresyon analizinin incelenmesi ve dış hekimliğinde bir uygulaması. *Cumhuriyet Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Dergisi*, 7(1), 41-50.

- Çok, F. (1993). Gençlikte arkadaşlık ilişkileri. *Eğitim ve Bilim*, 17(89), 27-35.
- Çokluk, Ö. (2010). Lojistik regresyon analizi: Kavram ve uygulama. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1357-1407.
- Demir, A. (1996). Üniversitedeki seçmeli ders uygulamasının öğrenciler ve öğretim üyelerince değerlendirilmesi. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 24-31.
- Deniz, M. E., Avşaroğlu, S. ve Hamarta, E. (2004). Psikolojik danışma servisine başvuran üniversite öğrencilerinin psikolojik belirti düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16-17-18, 139-152.
- Dilek, C. (2010). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dinç-Yurtal, F. (2014). Psikolojik danışma ve rehberlikte hizmet türleri., Kaya, A. (Editör). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. Dokuzuncu baskı. Ankara. Anı Yayıncılık, ss. 35-54.
- Ekinci, C. E. ve Burgaz, B. Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin bazı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 120-134.
- Ekşi, A. (1982). *Gençlerimiz ve sorunları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Ekşi, A. (1990). Üniversite öğrencilerinin sorunları., Saylan, T. ve Üskül, Z. (Editörler). *Yükseköğretimde sorunlar ve çözümler: Üniversite öğretim üyeleri derneği yayınları-1*. Birinci Baskı. İstanbul. Cem Yayınevi, ss. 185-208.
- Ercan, L. (2002). Yükseköğretimde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 10(2), 259-264.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S. ve Şimşek-Bekir, H. (2005). Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479-496.

- Erkan, S., Cihangir-Çankaya, Z., Terzi, Ş. ve Özbay, Y. (2011). Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 174-198.
- Erkan, S., Özbay, Y., Cihangir-Çankaya, Z. ve Terzi, Ş., (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları problemler ve psikolojik yardım arama gönüllükleri. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 94-107.
- ERREM/Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi. (2016, Mayıs 12). Erciyes Üniversitesi: <http://errem.erciyes.edu.tr/Hakkimizda/Erciyes-Universitesi-Psikolojik-Danisma-ve-Rehberlik-Uygulama-ve-Arastirma-Merkezi> adresinden alınmıştır.
- Ersay, E. ve Yazçayır, N. (2014). Yeni geliştirilen problem tarama envanteri (Mesleki Eğitim Fakültesi örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 65-88.
- E. Ü Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı. (2016, Mayıs 12). Ege Üniversitesi: <http://sksdb.ege.edu.tr/1531/PsikolojikDanisman.html> adresinden alınmıştır.
- Ferrer-Sama, P. (2007). Analysis of the data and discussion., Katzensteiner, M., Ferrer-Sama, P. and Rott, G. (Eds.) *Guidance and counselling in higher education in European Union member states*. Aarhus. Inklusion, ss. 325-335.
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. Third Edition. London: Sage Publications Ltd.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. and Hyun, H. H. (2012) *How to design and evaluate research in education*. Eighth edition. New York: McGraw-Hill.
- Gizir, C. A. (2005a). Orta Doğu Teknik Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin problemleri üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 196-213.

- Gizir, C. A. (2005b). Stratejik planlama: Orta Doğu Teknik Üniversitesi psikolojik danışma ve rehberlik merkezi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 43, 309-325.
- Gizir, C. A. (2010). Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik merkezleri'nin rol ve işlevleri: gelişmeler ve sınırlılıklar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 11-25.
- Heppner, P. P., Kivlighan Jr, D. M., Good, G. E., Roehlke, H. J., Hills, H. I. and Ashby, J. S. (1994). Presenting problems of university counseling center clients: A snapshot and multivariate classification scheme. *Journal of Counseling Psychology*, 41(3), 315-324.
- Hodges, S. (2001). University counseling centers at the twenty-first century: Looking forward, looking back. *Journal of College Counseling*, 4, 161-173.
- Hyun, J. K., Quinn, B. C., Madon, T. and Lustig, S. (2006). Graduate student mental health: Needs assessment and utilization of counseling services. *Journal of College Student Development*, 47(3), 247-266.
- International Association of Counseling Services, Inc. (2014). Standards for University and College Counseling Services. İnternette 23 Nisan 2016 tarihinde elde edilmiştir. http://0201.nccdn.net/1_2/000/000/0ce/fa4/IACS-STANDARDS-updated-9-24-2015.pdf
- International Association of Counseling Services, Inc. (2014). National Survey of College Counseling Centers 2014. İnternette 28 Mayıs 2016 tarihinde elde edilmiştir. http://0201.nccdn.net/1_2/000/000/088/0b2/NCCCS2014_v2.pdf
- İlhan, N., Bahadırılı, S. ve Ercan-Toptaner, N. (2014). Üniversite öğrencilerinin ruhsal durumları ile sağlık davranışları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(4), 207-215.
- İnönü Üniversitesi. (2016, Ocak 26). İnönü Üniversitesi: <https://www.inonu.edu.tr/tr/icerik/59> adresinden alınmıştır.

- Jenkins, P. (2016). Counselling in higher education settings: Working with risk, confidentiality and “duty of care” issues., Mair, D. (Editor). *Short-term counselling in higher education: Context, theory and practice*. First Edition. New York. Routledge, ss. 45-67.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 20. baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, A. ve Gizir, C. A. (2013). Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma gereksinimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 250-265.
- Kaya, A. (Ed.). (2014). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (9. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaya, M., Genç, M., Kaya, B. ve Pehlivan, E. (2007). Tıp Fakültesi ve Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinde Depresif Belirti Yaygınlığı, Stresle Başa Çıkma Tarzları ve Etkileyen Faktörler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18(2), 137-146.
- Kaygusuz, C. (2002). Üniversite öğrencilerinin problem alanları ve bunların bazı değişkenlerle ilişkileri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6, 76-86.
- Kızıldağ, S., Demirtaş-Zorbaz, S., Gençtarım, D. ve Arıcı, F. (2012). Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin psikolojik danışma yardımı almaya ve bu yardımın sunulduğu birimlere ilişkin görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 185-196.
- Kiracofe, N. M., Donn, P. A., Grant, C. O., Podolnick, E. E., Bingham, R. P., Bolland, H. R, ...Yamada, K. T. (1994), Accreditation Standards for University and College Counseling Centers. *Journal of Counseling & Development*, 73: 38–43. DOI: 10.1002/j.1556-6676.1994.tb01707.x
- Kılıç, M. (2013). *Gerçek Yaşam Tadında: Gelişim Dönemleri 3-Yetişkinlik ve Yaşlılık*. Birinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- King-Lyn, M. M. (2016). Essential services in college counseling., Hodges, S. J., Shelton, K. and King-Lyn, M. M. *The college and university counseling manual: Integrating essential services across the campus*. First Edition. New York. Springer Publishing Company, ss. 41-65.

- Koç, M. ve Polat, Ü. (2006). Üniversite öğrencilerinin ruh sağlığı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-22.
- Kutlu, M. (2002). Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri. *Eğitim ve Bilim*, 27(123), 22-30.
- Kuzgun, Y. (2009). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (10. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kuzgun, Y. (2014). *Meslek gelişimi ve danışmanlığı*. (Dördüncü Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Lin, Y. N., Liu, C. W. and Hsieh, H. H. (2010). A services survey study of a university counseling center in Taiwan [Abstract]. *College Student Journal*, 44,4,1021. Web: <https://www.questia.com/library/journal/1G1-248733636/a-services-survey-study-of-a-university-counseling> 26 Ocak 2016'da alınmıştır.
- Lucas, M.S. (1993). Personal, social, academic, and career problems expressed by minority college students. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 21, 2- 14.
- Marks, L. I. and McLaughlin, R. H. (2005). Outreach by college counselors: Increasing student attendance at presentations. *Journal of College Counseling*, 8, 87-96.
- Markowitz, F. E. (1998). The effects of stigma on the psychological well-being and life satisfaction of persons with mental illness. *Journal of Health and Social Behavior*, 39, 335-347.
- McWhirter, B. T., Palombi, B. and Garbin, C. P. (2000). University employees' perception of university counselling center services and consultation activities: A multidimensional scaling analysis. *Journal of College Counseling*, 3, 142-157.
- Mersin Üniversitesi–Akademik–Öğrenci Gelişim Uygulama ve Araştırma Merkezi. (2016, Mayıs 12). Mersin Üniversitesi: <http://www.mersin.edu.tr/akademik/ogrenci-gelisim-uygulama-ve-arastirma-merkezi> adresinden alınmıştır.

- Nicholas, L. J. (2002). South African first-year students' counselling needs and preferred counselling sources. *International Journal for the Advancement of Counselling* 24, 289–295.
- ODTÜ–ÖGEB–Öğrenme ve Öğrenci Gelişim Birimi. (2016, Mayıs 12). ODTÜ: <http://ogeb.metu.edu.tr/> adresinden alınmıştır.
- Öğrenci Danışma Merkezi ÖDM. (2016, Mayıs 12). Gazi Üniversitesi: <http://odm.gazi.edu.tr/> adresinden alınmıştır.
- Öngen, D. (2006). Attitudes toward women: A study of gender and academic domain differences in a sample of Turkish university students. *Journal of Social Behavior and Personality*, 34(5), 467-486.
- Özdemir, İ.E. (1985). *Gazi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin problemleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Özenç-Uçak, N., Kurbanoglu, S., Şencan, İ. ve Doğan, G. (2012). Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(2), 329-348.
- Özgüven, İ. E. ve Akhun, İ. (1988). *YURTKUR Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Beklenti ve Problemleri*. Ankara: Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü.
- Özgüven, İ. E. (1989). Yükseköğretimde öğrenci kişilik hizmetleri. *Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 161, 13-22.
- Özgüven, İ. E. (1992). Üniversite öğrencilerinin sorunları ve baş etme yolları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 5-13.
- Özgüven, İ. E. (1999). *Çağdaş eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özkan, S. ve Yılmaz E. (2010). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları (Bandırma örneği). *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 5(13), 153-171.

- Özoğlu, S. Ç. (2007). *Eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma*. (Üçüncü Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakóltesi Yayınları, 203.
- Özyürek, R., Arıkan, D. ve şahin, M. (2016). Ege Üniversitesi öğrencilerinin oryantasyon ve akademik danışmanlık hizmetleri ile ilgili gereksinimlerinin belirlenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 1233-1270. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3592
- Padesky, C. A. and Hammen, C. L. (1981). Sex differences in depressive symptom expression and help-seeking among college students. *Sex Roles*, 7(3), 309-320.
- Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi–Anadolu Üniversitesi. (2016, Mayıs 12). Anadolu Üniversitesi:
<https://www.anadolu.edu.tr/universitemiz/merkezler/psikolojik-danismanlik-ve-rehberlik-merkezi> adresinden alınmıştır.
- Raunic, A. ve Xenos, S. (2008). University counselling service utilisation by local and international students and user characteristics: A review. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 30, 262–267. DOI: 10.1007/s10447-008-9062-0
- Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi–İstanbul Üniversitesi. (2016, Mayıs 12). İstanbul Üniversitesi: <http://sks.istanbul.edu.tr/?p=7514> adresinden alınmıştır.
- Sağlık Hizmetleri. (2016, Mayıs 12). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi:
https://www.ogu.edu.tr/Icerik/Index/UNIVERSITEDE_YASAM-Saglik_Hizmetleri/1/36 adresinden alınmıştır.
- Sağlık Hizmetlerimiz–DEÜ Sağlık Kólter ve Spor Daire Başkanlığı. (2016, Mayıs 12). Dokuz Eylül Üniversitesi: <http://sks.deu.edu.tr/tr/mediko-sosyal-hizmetler-unitesi/> adresinden alınmıştır.
- Sandal, E. K. ve Karademir, N. (2013). Kahramanmarař Sütçü İmam Üniversitesi Fen Edebiyat Fakóltesi Cođrafya Bölümü Öğrencilerinin Profili, Beklenti ve Sorunlarının Değerlendirilmesi. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 129-155.

- Setiawan, J. L. (2006). Willingness to seek counselling, and factors that facilitate and inhibit the seeking of counselling in Indonesian undergraduate students. *British Journal of Guidance & Counselling*, 34(3), 403-419.
- Sevinç, S. ve Gizir, C. A. (2014). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin bakış açılarından üniversiteye uyumu olumsuz etkileyen faktörler (Mersin Üniversitesi örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(4), 1285-1308.
- Smith, T. B., Dean, B., Floyd, S., Silva, C., Yamashita, M., Durtschi, J. and Heaps, R. A. (2007). Pressing issues in college counseling: A survey of American College Counseling Association members. *Journal of College Counseling*, 10, 64-78.
- Summak, M. S., Summak, A. E. G. ve Balkar, B. (2010). Yüksek lisans tez sürecinde danışman ve öğrencilerin görev ve sorumluluklarına ilişkin beklentilerinin incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 372, 23-31.
- Surtees, P.G., Pharoah, P. D. P. and Wainwright, N. W. J. (1998), A follow-up study of new users of a university counselling service. *British Journal of Guidance & Counselling*, 26(2), 255-272.
- Şahin, İ., Şahin Fırat, N., Zoraloğlu, Y. R. ve Açıkgoz, K. (2009). Üniversite öğrencilerinin sorunları. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 4(4), 1436-1449.
- Santrock, J. W. (2011). *Yaşam boyu gelişim: Gelişim psikolojisi* (Çev. Ed. Galip Yüksel). 13. Basımdan Çeviri. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (1996). *Using multivariate statistics* (Third Edition). New York: Harper-Collins College Publishers.
- Tan, H. (1992). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. MEB Öğretmen Kitapları Dizisi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Taşkaya, S. M. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının üniversitelerde verilmekte olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşleri (Mersin Üniversitesi örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 40-49.

- Tekin, H. (2002). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayıncılık.
- Tıbbi Olanaklar–Anadolu Üniversitesi. (2016, Mayıs 12). Anadolu Üniversitesi: <https://www.anadolu.edu.tr/kampuste-yasam/kampuste-olanaklar/tibbi-olanaklar> adresinden alınmıştır.
- Türküm, A. S., Kızıldaş, A. ve Sarıyer, A. (2002). Anadolu Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi'nin hedef kitlesinin psikolojik ihtiyaçlarına ilişkin ön çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(21), 15–27.
- Uffelman, R. A. and Hardin, S. I. (2002). Session limits at university counseling centers: Effects on help-seeking attitudes. *Journal of Counseling Psychology*, 49(1), 127–132.
- Ültanır, E. (1996). Yeni açılan üniversitelerde psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin açılmasına duyulan gereklilik. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 21(220), 10-14.
- Ültanır, E. (1998). Üniversite öğrencileri için geliştirilen problem tarama envanterinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(10), 23-32.
- Wade, N. G., Post, B. C., Cornish, M. A., Vogel, D. L. and Tucker, J. R. (2011). Predictors of the change in self-stigma following a single session of group counseling. *Journal of Counseling Psychology*, 58(2), 170-182.
- Wheeler, S. and Hewitt, E. (2004). Counselling in higher education: The experience of lone counsellors. *British Journal of Guidance & Counselling*, 32(4), 533-545.
- Wright, A., Jorm, A. F. and Mackinnon, A. F. (2011). Labeling of mental disorders and stigma in young people. *Social Science & Medicine*, 73(4), 498–506.
- Vogel, D. L., Wade, N. G. and Haake, S. (2006). Measuring the self-stigma associated with seeking psychological help. *Journal of Counseling Psychology*, 53(3), 325–337.

- Voltan-Acar, N. (1986). Üniversite öğrencilerinin problemlerinin akademik başarıya etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 65-76.
- Vonk, M. E. and Thyer, B. A. (1999). Evaluating the effectiveness of short-term treatment at a university counseling center. *Journal of Clinical Psychology*, 55(9), 1095-1106.
- Yazıcı, E. (2003). *Türk üniversite gençliği araştırması: Üniversite gençliğinin sosyo-kültürel profili*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2014). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Dördüncü Baskı. Ankara: Detay Yayıncılık
- Yavuzer, H. (2004). *Evlilik okulu*. Birinci Baskı. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yerin-Güneri, O. (2006). Counseling services in Turkish universities. *International Journal of Mental Health*, 35(1), 26-38.
- Yeşilyaprak, B. (1985). Üniversite gençlerinin psikolojik sorunları. *Eğitim ve Bilim*, 10(57), 32-37.
- Yeşilyaprak, B. (1993a). Kişilik gelişiminde ailesel faktörlerin etkisine ilişkin bir araştırma. *Aile ve Toplum*, 3(1), 3-16.
- Yeşilyaprak, B. (1993b). Üniversitelerimizde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1(4), 12-15.
- Yeşilyaprak, B. (2015). *21. Yüzyılda eğitimde rehberlik hizmetleri: Gelişimsel yaklaşım*. (24. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldırım, A, Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Basım). Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Yurtseven, F. ve Paker, M. (Editörler). (2015). *Üniversitede psikolojik danışmanlık el kitabı*. (Birinci Basım). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

EKLER

- 1. İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Araştırma İzin Yazısı**
- 2. Veri Toplama Formu**

EK 1. İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Araştırma İzin Yazısı

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

SAYI : 50235129-1441

06.05.2016

KONU: Uygulama İzni

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Rüstem Göktürk HAYLI'nın, "İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Üniversitedeki Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Konusundaki İhtiyaç ve Beklentilerinin Belirlenmesi" konulu tez çalışmasını yapabilmesi Rektörlüğümüzce uygun bulunmuştur.
Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Davut ÖZBAĞ
Rektör a.
Rektör Yrd.

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü GELEN EVRAK	
Tarih	Numarası
11.05.2016	400

EK 2. Veri Toplama Formu

Değerli öğrenci,

Bu anket formu, yüksek lisans tezi kapsamında bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma sırasında **kimlik bilgileriniz talep edilmemektedir**. Sizden alınan bilgiler araştırmacıda saklı kalacak, toplanan veriler yalnızca bilimsel amaçla kullanılacaktır. Bu anketteki bütün soruları objektif, samimi ve dikkatli bir şekilde yanıtlamanız, ihtiyaçlarınızın belirlenebilmesi ve araştırmamızın güvenilirliği açısından çok önemlidir.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Arş. Gör. Rüstem Göktürk HAYLI
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı
gokturk.hayli@inonu.edu.tr

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Fakülteniz/Yüksekokulunuz			
Bölümünüz			
Cinsiyetiniz	Kadın ☐	Erkek ☐	
Yaşınız			
Kardeş Sayınız			
Anneniz ve babanız birlikte mi yaşıyor?	Evet ☐	Hayır ☐	
Anneniz öz mü üvey mi?	Öz ☐	Üvey ☐	
Babanız öz mü üvey mi?	Öz ☐	Üvey ☐	
Annenizin eğitim durumu	Herhangi bir eğitimi yok ☐	İlkokul ☐	Üniversite ve üstü ☐
	Ortaokul ☐	Lise ☐	
Babanızın eğitim durumu	Herhangi bir eğitimi yok ☐	İlkokul ☐	Üniversite ve üstü ☐
	Ortaokul ☐	Lise ☐	
Annenizin mesleği			
Babanızın mesleği			
Ailenizde sizden başka üniversite okumuş ve/veya okumakta olan kişiler var mı?	Evet ☐	Hayır ☐	
Bir önceki soru için cevabınız evet ise bu kişilerin kim olduğunu lütfen belirtiniz	Anne ☐	Baba ☐	Kardeş ☐ Akraba ☐
Ailenizle beraber mi kalıyorsunuz?	Evet ☐	Hayır ☐	
Bir önceki soru için cevabınız hayır ise kaldığınız yeri lütfen belirtiniz	Ev ☐	Devlet yurdu ☐	Vakıf yurdu ☐ Özel yurt ☐ Diğer ☐
Burs/kredi alıyor musunuz?	Evet ☐	Hayır ☐	
Eğitim giderlerinizi nasıl karşılıyorsunuz?	Ailem tarafından ☐	Çalışarak ☐	Burs/Kredi ☐
	Diğer-Lütfen belirtiniz: _____		
Bölümünüzü isteyerek mi seçtiniz?	Evet ☐	Hayır ☐	
Üniversiteden ve bölümünüzden memnunuz musunuz?	Evet ☐	Hayır ☐	
Üniversiteye başlamadan önce üniversite ve bölüm hakkında bilginiz var mıydı?	Evet ☐	Hayır ☐	

BÖLÜM I

Aşağıda, üniversitede olması muhtemel birtakım durumlar verilmiştir. Lütfen bu durumların üniversitemizde var olduğunu düşünüyorsanız “evet” sütununu; olmadığını düşünüyorsanız “hayır” sütununu “X” işaretiyle belirtiniz.

	Evet	Hayır
1. Dersler ve sınavlar hakkında yeterince bilgi alabiliyorum.	☐	☐
2. Dersleri anlamakta zorlanıyorum.	☐	☐
3. Dersler çok yüzeysel düzeyde kalmadan, olması gerektiği düzeyde detaylıca işleniyor.	☐	☐
4. Seçmeli ders sayısının yetersiz olduğunu düşünüyorum.	☐	☐
5. Okumakta olduğum bölümün müfredatının zorluk düzeyi uygun.	☐	☐
6. Vize, final ve bütünlemede sorulan sorular, derste anlatılanlardan çok farklı bilgiler içeriyor.	☐	☐
7. Derslere girmeyi seviyorum.	☐	☐
8. Vize, final ve bütünlemede çalışma konusunda zorlanıyorum.	☐	☐
9. Öğrenciler arasında aşırı düzeyde bir rekabet yok.	☐	☐
10. Derslerde çok fazla ödev veriliyor.	☐	☐
11. Öğretim elemanlarının öğrencilere karşı anlayışlı olduğunu düşünüyorum.	☐	☐
12. Öğretim elemanları, öğrencilerle iletişim kurmaktan kaçınıyor.	☐	☐
13. Öğretim elemanlarının her öğrenciye eşit davrandığını düşünüyorum.	☐	☐
14. Öğretim elemanlarını iyi ve kaliteli ders işleme konusunda yetersiz buluyorum.	☐	☐
15. Öğretim elemanlarının bilimsel bir yaklaşımı olduğunu düşünüyorum.	☐	☐
16. Akademik danışmanımdan yeteri kadar destek alamıyorum.	☐	☐
17. Ders çalışmak amacıyla kolaylıkla uygun bir mekân bulabiliyorum.	☐	☐
18. Dersler ile ilgili kaynaklara ulaşmakta zorlanıyorum.	☐	☐
19. Dersliklerin, laboratuvarların ve atölyelerin fiziksel olanaklarını yeterli buluyorum.	☐	☐
20. Üniversite kütüphanesinin fiziksel olanaklarını yetersiz buluyorum.	☐	☐
21. Üniversitede sunulan internet bağlantısı ve internet erişimi hizmetlerini yeterli buluyorum.	☐	☐
22. Öğretim elemanları, eğitimini almakta olduğumuz meslek hakkında yeterli bilgi vermiyorlar.	☐	☐
23. Üniversitede aldığım derslerin beni mesleğe iyi bir şekilde hazırladığını düşünüyorum.	☐	☐
24. Serbest zamanımı değerlendirecek sosyal etkinlikler bulmakta zorlanıyorum.	☐	☐
25. Üniversitedeki sosyal tesisleri yeterli buluyorum.	☐	☐
26. Üniversitedeki sosyal etkinlikleri yetersiz buluyorum.	☐	☐
27. Üniversitedeki sosyal etkinlikler herkesin haberi olacak şekilde duyuruluyor.	☐	☐
28. Üniversite topluluklarındaki gruplaşma, sosyal etkinliklere katılımımı kısıtlıyor.	☐	☐
29. Üniversitedeki etkinlikler öğrencilerin kaynaşmasına katkı sağlıyor.	☐	☐
30. İhtiyaç duyduğum kurslar üniversitede mevcut değil.	☐	☐
31. İhtiyaç duyduğum sağlık hizmetlerini zorlanmadan alabiliyorum.	☐	☐

Verilen bu durumlardan farklı olarak, üniversitede gözlemediğiniz bu tür başka durumlar varsa lütfen aşağıya yazınız.

BÖLÜM II

Aşağıda, bir üniversite öğrencisinin üniversite eğitimi boyunca içinde bulunduğu gelişim döneminin özelliklerine bağlı olarak yaşayabileceği bazı problemlerle başa çıkamadığında ihtiyaç duyabileceği yardım ve destek hizmetleri verilmiştir. Lütfen bu hizmetlere ihtiyaç duyma düzeyinizi uygun sütunu "X" işaretiyle belirtiniz.

		Her Zaman	Genellikle	Bazen	Hiç
1.	Arkadaşlık ilişkilerimde yaşadığım sorunlarla ilgili psikolojik danışma yardımı almak istiyorum.				
2.	Bazı kişisel özelliklerim sebebiyle (öfke, umutsuzluk, vb.) zor anlar yaşadığım için destek almak				
3.	Ailemdeki kişilerle yaşadığım sorunlar nedeniyle psikolojik yardıma ihtiyaç duyuyorum.				
4.	Geçmişte yaşadığım olumsuz deneyimlerin etkisinden kurtulmak için duygusal destek almak istiyorum.				
5.	İnternet ve teknoloji kullanımımı sınırlamak ve kontrol etmek için yardıma ihtiyaç duyuyorum.				
6.	Mezun olduktan sonra iş bulamama kaygılarımı gidermek için destek almak istiyorum.				
7.	Zaman zaman yaşadığım duygusal sıkıntılarımın başa çıkmak için desteğe ihtiyaç duyuyorum.				
8.	Sigara, alkol veya madde bağımlılığımın kurtulmak için yardım almak istiyorum.				
9.	Sınavlarda başarılı olmak için verimli ders çalışma yöntemlerini öğrenmek istiyorum.				
10.	Zamanımı verimli bir şekilde planlamayı öğrenmek istiyorum.				
11.	Karar verme becerilerimi geliştirmek için destek almak istiyorum.				
12.	İnsanlara kendimi daha iyi ifade etmeyi öğrenmek istiyorum.				
13.	Tanımadığım insanlarla rahat iletişim kurabilme konusunda destek almak istiyorum.				
14.	Üniversitedeki sosyal ortama uyum sağlayabilmek için yardıma ihtiyaç duyuyorum.				
15.	Ailemden farklı bir şehirde olduğum için yardım almak istiyorum.				
16.	Karşı cinsle duygusal ilişkiler konusunda destek almak istiyorum.				
17.	Ailem, üniversite eğitimi almamı desteklemediği için yardım almak istiyorum.				
18.	Ailem, zor anlarımda bana yeterince destek olmadığı için yardım almak istiyorum.				
19.	Sağlıkla ilgili konular hakkında profesyonel kişilerden bilgi almak istiyorum.				
20.	Üniversite eğitim sistemindeki süreçlerle (ders alma, sınavlar, mezuniyet, vb.) ilgili bilgi almak istiyorum.				
21.	Okuduğum bölümün iş alanları ve olanakları hakkında bilgi almaya ihtiyaç duyuyorum.				
22.	Cinsel konularla ilgili bilgi sahibi olmak istiyorum.				
23.	Ekonomik anlamda zorluklar yaşadığım için maddi yardım almak istiyorum.				
24.	Sağlık sorunlarımda tedavisine yönelik uzman desteğine ihtiyaç duyuyorum.				

Eğer burada belirtilenlerden farklı olarak desteğe ihtiyaç duyduğunuz başka konular varsa lütfen aşağıya yazınız.

